

SEJM
RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ
VII kadencja
Prezes Rady Ministrów
RM 10-71-12

Druk nr 1490 cz. I

Warszawa, 18 czerwca 2013 r.

Pani
Ewa Kopacz
Marszałek Sejmu
Rzeczypospolitej Polskiej

Szanowna Pani Marszałek

Na podstawie art. 118 ust. 1 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 r. przedstawiam Sejmowi Rzeczypospolitej Polskiej projekt ustawy

- o wzajemnej pomocy przy dochodzeniu podatków, ceł i innych należności pieniężnych z projektami aktów wykonawczych.

Projekt ma na celu wykonanie prawa Unii Europejskiej.

W załączeniu przedstawiam także opinię dotyczącą zgodności proponowanych regulacji z prawem Unii Europejskiej.

Jednocześnie uprzejmie informuję, że do prezentowania stanowiska Rządu w tej sprawie w toku prac parlamentarnych został upoważniony Minister Finansów.

Z poważaniem

(-) Donald Tusk

U S T A W A

z dnia

o wzajemnej pomocy przy dochodzeniu podatków, cel i innych należności pieniężnych^{1),2)}

DZIAŁ I

Przepisy ogólne

Art. 1. Ustawa określa zasady udzielania wzajemnej pomocy między Rzeczpospolitą Polską a państwami członkowskimi i państwami trzecimi przy dochodzeniu podatków, cel i innych należności pieniężnych.

Art. 2. Ustawę stosuje się do następujących należności pieniężnych:

- 1) podatków i cel pobieranych przez Rzeczpospolitą Polską, państwo członkowskie lub w ich imieniu albo przez ich jednostki podziału terytorialnego lub administracyjnego, w tym organy lokalne, lub w imieniu tych jednostek lub organów albo w imieniu Unii Europejskiej;
- 2) refundacji, interwencji i innych środków stanowiących część całkowitego lub częściowego systemu finansowania Europejskiego Funduszu Rolniczego Gwarancji (EFRG) oraz Europejskiego Funduszu Rolniczego Rozwoju Obszarów Wiejskich (EFRROW), w tym kwot należnych w związku z tymi działaniami;
- 3) opłat i innych należności pieniężnych przewidzianych w ramach wspólnej organizacji rynku Unii Europejskiej dla sektora cukru;

¹⁾ Niniejsza ustawa dokonuje w zakresie swojej regulacji wdrożenia dyrektywy Rady 2010/24/UE z dnia 16 marca 2010 r. w sprawie wzajemnej pomocy przy odzyskiwaniu wierzytelności dotyczących podatków, cel i innych obciążeń (Dz. Urz. UE L 84 z 31.03.2010, str. 1).

²⁾ Niniejszą ustawą zmienia się ustawy: ustawę z dnia 17 listopada 1964 r. – Kodeks postępowania cywilnego, ustawę z dnia 17 czerwca 1966 r. o postępowaniu egzekucyjnym w administracji, ustawę z dnia 6 lipca 1982 r. o księgach wieczystych i hipotece, ustawę z dnia 28 sierpnia 1997 r. o organizacji i funkcjonowaniu funduszy emerytalnych, ustawę z dnia 29 sierpnia 1997 r. – Ordynacja podatkowa, ustawę z dnia 29 sierpnia 1997 r. – Prawo bankowe, ustawę z dnia 26 października 2000 r. o giełdach towarowych, ustawę z dnia 22 maja 2003 r. o działalności ubezpieczeniowej, ustawę z dnia 20 kwietnia 2004 r. o indywidualnych kontaktach emerytalnych oraz indywidualnych kontaktach zabezpieczenia emerytalnego, ustawę z dnia 20 kwietnia 2004 r. o pracowniczych programach emerytalnych, ustawę z dnia 27 maja 2004 r. o funduszach inwestycyjnych oraz ustawę z dnia 29 lipca 2005 r. o obrocie instrumentami finansowymi.

- 4) kar, grzywien, opłat i dopłat administracyjnych związanych z należnościami pieniężnymi, o których mowa w pkt 1–3, nałożonych przez organy administracji publicznej właściwe do pobierania podatków i ceł lub właściwe do prowadzenia postępowań administracyjnych dotyczących podatków i ceł albo potwierdzonych przez organy administracji publicznej lub sądowe na wniosek organów właściwych w sprawie podatków i ceł;
- 5) opłat za zaświadczenia i podobne do zaświadczeń dokumenty wydane w postępowaniach administracyjnych w sprawie należności pieniężnych, o których mowa w pkt 1;
- 6) odsetek i kosztów związanych z należnościami pieniężnymi, o których mowa w pkt 1–5, w związku z którymi możliwe jest zwrócenie się o wzajemną pomoc;
- 7) przekazanych do egzekucji administracyjnej na podstawie ratyfikowanych umów międzynarodowych, których stroną jest Rzeczpospolita Polska.

Art. 3. Użyte w ustawie określenia oznaczają:

- 1) dokument zabezpieczenia – dokument wystawiony przez państwo członkowskie, towarzyszący wnioskowi o podjęcie środków zabezpieczających należności pieniężne, o których mowa w art. 2 pkt 1–6, i stanowiący podstawę do zabezpieczenia w tym państwie członkowskim;
- 2) jednolity formularz służący do powiadomienia – dokument wystawiony przez organ egzekucyjny, wierzyciela albo państwo członkowskie, towarzyszący wnioskowi o powiadomienie;
- 3) jednolity tytuł wykonawczy – dokument wystawiony przez organ egzekucyjny albo państwo członkowskie, towarzyszący wnioskowi o odzyskanie należności pieniężnych, o których mowa w art. 2 pkt 1–6;
- 4) państwo członkowskie – państwo będące członkiem Unii Europejskiej inne niż Rzeczpospolita Polska;
- 5) państwo trzecie – państwo niebędące członkiem Unii Europejskiej;
- 6) pierwotny tytuł wykonawczy – odpowiednio:
 - a) tytuł wykonawczy stanowiący podstawę do dochodzenia należności pieniężnych na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej,
 - b) dokument wystawiony przez państwo członkowskie, stanowiący podstawę do dochodzenia należności pieniężnych, o których mowa w art. 2, w tym państwie,

- c) dokument wystawiony przez państwo trzecie stanowiący podstawę do dochodzenia należności pieniężnych, o których mowa w art. 2 pkt 7, w tym państwie;
- 7) podmiot – osoba fizyczna, osoba prawna lub jednostka organizacyjna nieposiadająca osobowości prawnej, której dotyczy wzajemna pomoc;
- 8) wniosek o udzielenie pomocy – wniosek o udzielenie informacji, wniosek o powiadomienie, wniosek o odzyskanie należności pieniężnych oraz wniosek o podjęcie środków zabezpieczających należności pieniężne.

Art. 4. 1. Dochodzenie lub zabezpieczenie należności pieniężnych państw członkowskich lub państw trzecich odbywa się w trybie ustawy z dnia 17 czerwca 1966 r. o postępowaniu egzekucyjnym w administracji (Dz. U. z 2012 r. poz. 1015, 1342 i 1529 oraz z 2013 r. poz. ...), zwanej dalej „ustawą o postępowaniu egzekucyjnym w administracji”.

2. Jeżeli przepisy ustawy nie stanowią inaczej w sprawach dotyczących wzajemnej pomocy stosuje się odpowiednio przepisy ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. – Kodeks postępowania administracyjnego (Dz. U. z 2013 r. poz. 267).

DZIAŁ II

Organizacja i ogólne zasady wzajemnej pomocy

Rozdział 1

Organizacja wzajemnej pomocy

Art. 5. Uczestnikami wzajemnej pomocy są minister do spraw finansów publicznych, centralne biuro łącznikowe, wierzyciel, naczelnik urzędu skarbowego i organ egzekucyjny.

Art. 6. Minister właściwy do spraw finansów publicznych w szczególności:

- 1) sprawuje nadzór nad realizacją zadań związanych z wzajemną pomocą;
- 2) zawiera z państwami członkowskimi i państwami trzecimi porozumienia w zakresie wzajemnej pomocy;
- 3) utrzymuje kontakty z Komisją Europejską, w tym informuje Komisję Europejską o wyznaczeniu centralnego biura łącznikowego oraz biura łącznikowego.

Art. 7. 1. Minister właściwy do spraw finansów publicznych przekazuje Komisji Europejskiej, w terminie do dnia 31 marca każdego roku, sprawozdanie o:

- 1) liczbie wniosków o udzielenie informacji, wniosków o powiadomienie, wniosków o odzyskanie należności pieniężnych, wniosków o podjęcie środków zabezpieczających

należności pieniężne, które zostały przesłane do każdego państwa członkowskiego i które otrzymano od każdego z tych państw w poprzednim roku kalendarzowym;

- 2) wysokości należności pieniężnych, które były przedmiotem wniosków o odzyskanie należności pieniężnych oraz wyegzekwowanych należności pieniężnych.

2. Minister właściwy do spraw finansów publicznych może przekazać Komisji Europejskiej inne sprawozdania, uzyskane od centralnego biura łącznikowego, które mogą być pomocne przy ocenie udzielania wzajemnej pomocy w zakresie należności pieniężnych, o których mowa w art. 2 pkt 1-6.

Art. 8. W przypadku zawarcia dwustronnej lub wielostronnej umowy międzynarodowej lub porozumienia w sprawach objętych wzajemną pomocą, o której mowa w dziale III i IV, innych niż sprawy dotyczące postępowania w indywidualnych przypadkach, minister właściwy do spraw finansów publicznych powiadamia o tym niezwłocznie Komisję Europejską.

Art. 9. 1. Odpowiedzialnym za kontakty z państwami członkowskimi lub państwami trzecimi w zakresie wzajemnej pomocy jest centralne biuro łącznikowe, do zadań którego należy:

- 1) weryfikowanie i przekazywanie państwom członkowskim lub państwom trzecim wniosków o udzielenie pomocy;
- 2) weryfikowanie i przekazywanie naczelnikom urzędów skarbowych i organom egzekucyjnym wniosków państw członkowskich lub państw trzecich o udzielenie pomocy;
- 3) udzielanie informacji na wniosek państw członkowskich lub państw trzecich;
- 4) przekazywanie dokumentów, informacji i innych wniosków związanych z realizacją wzajemnej pomocy;
- 5) tłumaczenie przekazywanych informacji, wniosków lub dokumentów;
- 6) sporządzanie zarządzeń zabezpieczenia oraz zagranicznych tytułów wykonawczych.

2. Minister właściwy do spraw finansów publicznych wyznacza, w drodze rozporządzenia, podległą lub nadzorowaną jednostkę organizacyjną, która będzie realizowała zadania centralnego biura łącznikowego, kierując się przygotowaniem jednostki organizacyjnej do realizacji zadań centralnego biura łącznikowego.

Art. 10. W przypadku otrzymania od państwa członkowskiego lub państwa trzeciego wniosku o udzielenie pomocy niezgodnie z właściwością, przekazuje się go niezwłocznie do

centralnego biura łącznikowego, informując o tym państwo członkowskie lub państwo trzecie.

Art. 11. 1. Realizacja zadań centralnego biura łącznikowego, w tym odpowiedzialność za kontakty z państwami członkowskimi lub państwami trzecimi w zakresie wzajemnej pomocy, w odniesieniu do jednego lub kilku rodzajów lub kategorii podatków i ceł, może być powierzona biuru łącznikowemu.

2. Do biura łącznikowego stosuje się odpowiednio przepisy dotyczące centralnego biura łącznikowego.

3. Minister właściwy do spraw finansów publicznych może wyznaczyć, w drodze rozporządzenia, podległą lub nadzorowaną jednostkę organizacyjną, która będzie realizowała zadania biura łącznikowego, wraz z określeniem rodzaju lub kategorii podatku i cła, w zakresie których właściwa będzie ta jednostka organizacyjna, kierując się zwiększeniem efektywności wzajemnej pomocy, oraz biorąc pod uwagę właściwość rzeczową wyznaczonej jednostki organizacyjnej.

Rozdział 2

Ogólne zasady w zakresie wzajemnej pomocy

Art. 12. Wzajemna pomoc jest realizowana na podstawie wniosku o udzielenie pomocy, z zastrzeżeniem art. 65.

Art. 13. Wniosek o udzielenie pomocy może dotyczyć więcej niż jednej należności pieniężnej, jeżeli są one należne od tego samego podmiotu.

Art. 14. Z wnioskiem o udzielenie pomocy przez państwo członkowskie lub państwo trzecie występuje, w przypadkach określonych w ustawie, odpowiednio organ egzekucyjny lub wierzyciel.

Art. 15. Wniosek o udzielenie informacji lub wniosek o powiadomienie otrzymane od państwa członkowskiego albo państwa trzeciego realizuje naczelnik urzędu skarbowego właściwy ze względu na miejsce zamieszkania lub siedziby podmiotu, którego dotyczy wniosek, chyba że ustawa stanowi inaczej.

Art. 16. Informację o przewidywanym zwrocie podatku lub cła pochodzącą od państwa członkowskiego centralne biuro łącznikowe przekazuje właściwemu miejscowo organowi egzekucyjnemu, o którym mowa w art. 19 § 1, 2 lub 5 ustawy o postępowaniu egzekucyjnym w administracji.

Art. 17. Wnioski o udzielenie pomocy, dokumenty, informacje, w tym informacje przekazywane bez wniosku, oraz inne wnioski, są przesyłane za pośrednictwem centralnego biura łącznikowego.

Art. 18. Centralne biuro łącznikowe niezwłocznie, nie później niż w terminie 1 miesiąca od dnia otrzymania wniosku o udzielenie pomocy, odmawia udzielenia pomocy w przypadku niespełnienia warunków wzajemnej pomocy, wskazując przyczyny odmowy.

Art. 19. 1. Wnioski o udzielenie pomocy, dokumenty, informacje oraz inne wnioski przesyła się:

- 1) do państw członkowskich – drogą elektroniczną, a jeżeli ze względów technicznych nie jest to możliwe – drogą pocztową;
- 2) do państw trzecich – drogą pocztową.

2. Jeżeli wymagana jest droga elektroniczna, wnioski o udzielenie pomocy, dokumenty, informacje oraz inne wnioski są przekazywane do centralnego biura łącznikowego za pomocą środków komunikacji elektronicznej w rozumieniu art. 2 pkt 5 ustawy z dnia 18 lipca 2002 r. o świadczeniu usług drogą elektroniczną (Dz. U. Nr 144, poz. 1204, z późn. zm.³⁾) i na zasadach określonych w ustawie z dnia 17 lutego 2005 r. o informatyzacji działalności podmiotów realizujących zadania publiczne (Dz. U. z 2013 r. poz. 235).

3. Towarzystwo wniosków o udzielenie pomocy dokumenty przekazywane drogą elektroniczną mają postać elektronicznej kopii dokumentu.

4. Wniosek o udzielenie pomocy przesyłany drogą pocztową zawiera wskazanie imienia i nazwiska oraz stanowiska służbowego podpisującego.

5. W przypadku kopii dokumentu, który dołączany jest do wniosku o udzielenie pomocy przesyłanego drogą pocztową, poświadczą się jego zgodność z oryginałem przez umieszczenie na nim wpisu „kopia zgodna z oryginałem” oraz wskazuje się imię i nazwisko pracownika dokonującego uwierzytelnienia oraz datę uwierzytelnienia.

Art. 20. Informacji i dokumentów otrzymanych przez urzędnika państwa członkowskiego w ramach uczestnictwa, o którym mowa w art. 62 ust. 1, nie przekazuje się drogą elektroniczną.

³⁾ Zmiany wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2004 r. Nr 96, poz. 959 i Nr 173, poz. 1808, z 2007 r. Nr 50, poz. 331, z 2008 r. Nr 171, poz. 1056 i Nr 216, poz. 1371, z 2009 r. Nr 201, poz. 1540, z 2011 r. Nr 85, poz. 459 i Nr 134, poz. 779 oraz z 2012 r. poz. 1445.

Art. 21. Wniosek o udzielenie pomocy może być wykorzystywany do dalszej wymiany informacji w ramach realizacji tego wniosku.

Art. 22. Centralne biuro łącznikowe uzupełnia wniosek o udzielenie pomocy kierowany do państwa członkowskiego lub państwa trzeciego o:

- 1) nazwę oraz adres siedziby lub inne informacje dotyczące centralnego biura łącznikowego;
- 2) wysokość należności pieniężnych przeliczoną na walutę:
 - a) państwa członkowskiego, według kursu ogłoszonego w Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej ostatnio opublikowanym przed dniem wysłania wniosku albo
 - b) państwa trzeciego według średniego kursu złotego, w stosunku do waluty państwa, do którego kierowany jest wniosek, z ostatniego dnia roboczego poprzedzającego dzień wysłania wniosku, ogłoszonego przez Prezesa Narodowego Banku Polskiego.

Art. 23. 1. Organy egzekucyjne, wierzyciele, naczelnicy urzędów skarbowych i centralne biuro łącznikowe współpracują w zakresie wzajemnej pomocy.

2. Minister właściwy do spraw finansów publicznych może określić, w drodze rozporządzenia, tryb współpracy między centralnym biurem łącznikowym a naczelnikami urzędów skarbowych, organami egzekucyjnymi lub wierzycielami oraz między wierzycielami a organami egzekucyjnymi, kierując się potrzebą zapewnienia sprawnego i skutecznego korzystania z pomocy państwa członkowskiego lub państwa trzeciego oraz udzielania pomocy państwu członkowskiemu lub państwu trzeciemu.

Art. 24. 1. Wnioski o udzielenie pomocy, jednolity formularz służący do powiadomienia, jednolity tytuł wykonawczy, zaktualizowany tytuł wykonawczy, zagraniczny tytuł wykonawczy i zarządzenie zabezpieczenia, są sporządzane według ustalonych wzorów.

2. Minister właściwy do spraw finansów publicznych określi, w drodze rozporządzenia:

- 1) wzory wniosków o udzielenie informacji, powiadomienie, odzyskanie należności pieniężnych oraz podjęcie środków zabezpieczających należności pieniężne,
- 2) wzory zaktualizowanego tytułu wykonawczego i zagranicznego tytułu wykonawczego,
- 3) wzór zarządzenia zabezpieczenia

– uwzględniając rodzaj należności oraz zapewnienie elektronicznego przetwarzania danych zawartych w tych dokumentach.

Rozdział 3

Ujawnianie informacji i dokumentów

Art. 25. 1. Informacje otrzymywane w ramach wzajemnej pomocy korzystają z ochrony danych na podstawie przepisów odrębnych.

2. Osoby akredytowane przez organ akredytacji bezpieczeństwa Komisji Europejskiej mają dostęp do tych informacji wyłącznie w takim stopniu, w jakim jest niezbędny do nadzoru nad siecią łączności opracowaną na potrzeby transmisji dokonywanych drogą elektroniczną w obszarze cel i podatków (sieć CCN), jej konserwacji i rozwijania.

Art. 26. Informacje otrzymywane w ramach udzielania wzajemnej pomocy mogą być wykorzystane do dochodzenia lub zabezpieczenia należności pieniężnych, o których mowa w art. 2, oraz do obliczenia i dochodzenia obowiązkowych składek na ubezpieczenia społeczne, zgodnie z odrębnymi przepisami.

Art. 27. 1. Jeżeli wierzyciel lub organ egzekucyjny uzna, że informacje otrzymane od państwa członkowskiego mogą być wykorzystane do celów, o których mowa w art. 26, w innym państwie członkowskim, występuje do państwa członkowskiego, od którego informacje pochodzą, z wnioskiem o zajęcie stanowiska w sprawie przekazania tych informacji do innego państwa członkowskiego.

2. W przypadku niewyrażenia sprzeciwu przez państwo członkowskie, od którego pochodzą informacje, w terminie 10 dni od dnia otrzymania przez niego wniosku, wierzyciel lub organ egzekucyjny przekazuje informacje do innego państwa członkowskiego.

Art. 28. W przypadku wniosku państwa członkowskiego o zajęcie stanowiska w sprawie przekazania do innego państwa członkowskiego informacji, które mogą być wykorzystane do celów, o których mowa w art. 26, wierzyciel lub organ egzekucyjny może sprzeciwić się przekazaniu informacji w terminie 7 dni od dnia otrzymania wniosku przez centralne biuro łącznikowe. Centralne biuro łącznikowe przekazuje sprzeciw wierzyciela lub organu egzekucyjnego w terminie 10 dni od dnia otrzymania wniosku od państwa członkowskiego.

Art. 29. Wierzyciel lub organ egzekucyjny może wystąpić do państwa członkowskiego o wyrażenie zgody na wykorzystanie informacji pochodzących od tego państwa do celów innych niż określone w art. 26, podając cel, któremu informacje te mają służyć.

Art. 30. 1. W przypadku wniosku państwa członkowskiego o wyrażenie zgody na wykorzystanie informacji do celów innych niż określone w art. 26, wierzyciel lub organ egzekucyjny w terminie 7 dni od dnia otrzymania wniosku od państwa członkowskiego:

- 1) zgłasza sprzeciw, jeżeli na podstawie odrębnych przepisów obowiązujących w Rzeczypospolitej Polskiej informacje nie mogą być wykorzystane do podobnych celów wskazanych przez to państwo;
- 2) wyraża zgodę, jeżeli na podstawie odrębnych przepisów obowiązujących w Rzeczypospolitej Polskiej informacje mogą być wykorzystane do podobnych celów wskazanych przez to państwo.

2. Centralne biuro łącznikowe przekazuje sprzeciw lub zgodę wierzyciela lub organu egzekucyjnego w terminie 10 dni od dnia otrzymania wniosku od państwa członkowskiego.

Rozdział 4

Stosowanie języków i tłumaczenia

Art. 31. 1. W przypadku występowania z wnioskiem o udzielenie pomocy centralne biuro łącznikowe przesyła wniosek, jednolity formularz służący do powiadomienia, jednolity tytuł wykonawczy, zaktualizowany tytuł wykonawczy lub zarządzenie zabezpieczenia w języku urzędowym lub w jednym z języków urzędowych państwa, które ma udzielić pomocy, albo w języku uzgodnionym zgodnie z art. 33.

2. Dokumenty będące przedmiotem powiadomienia mogą być przesłane w języku polskim.

3. Na wniosek państwa członkowskiego lub państwa trzeciego centralne biuro łącznikowe tłumaczy na język urzędowy lub na jeden z języków urzędowych państwa, które ma udzielić pomocy, albo na język uzgodniony zgodnie z art. 33 dokumenty inne niż wymienione w ust. 1 i 2.

Art. 32. 1. Wniosek o udzielenie pomocy, jednolity formularz służący do powiadomienia, jednolity tytuł wykonawczy lub inne dokumenty państwa członkowskiego lub państwa trzeciego przekazywane do naczelnika urzędu skarbowego lub organu egzekucyjnego, centralne biuro łącznikowe tłumaczy na język polski.

2. Dokumenty wydane w państwie członkowskim lub państwie trzecim będące przedmiotem powiadomienia mogą być przesłane do organu egzekucyjnego w języku urzędowym tego państwa.

3. Jeżeli do wniosku o udzielenie pomocy dołączone są dokumenty inne niż jednolity formularz służący do powiadomienia, dokument będący przedmiotem powiadomienia oraz jednolity tytuł wykonawczy, centralne biuro łącznikowe może, o ile jest to konieczne, zwrócić się do państwa członkowskiego lub państwa trzeciego o tłumaczenie tych dokumentów na język polski lub język uzgodniony zgodnie z art. 33.

Art. 33. Minister właściwy do spraw finansów publicznych może, w drodze porozumienia z państwem członkowskim albo państwem trzecim, uzgodnić inny język niż język urzędowy lub jeden z języków urzędowych tego państwa, w którym będą sporządzone niektóre elementy wniosku o udzielenie pomocy, jednolitego formularza służącego do powiadomienia lub jednolitego tytułu wykonawczego. Minister właściwy do spraw finansów publicznych informuje centralne biuro łącznikowe o takim uzgodnieniu.

DZIAŁ III

Występowanie o udzielenie pomocy do państwa członkowskiego w zakresie należności pieniężnych, o których mowa w art. 2 pkt 1–6

Rozdział 1

Przepisy ogólne

Art. 34. 1. Z wnioskiem o udzielenie pomocy można wystąpić, jeżeli:

- 1) wysokość należności pieniężnej lub łączna wysokość kilku należności pieniężnych przeliczona na euro według kursu ostatnio opublikowanego w Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej przed dniem wysłania wniosku nie jest mniejsza niż 1500 euro;
- 2) w dniu sporządzenia pierwszego wniosku o udzielenie pomocy nie upłynęło 5 lat, licząc od terminu płatności należności pieniężnych określonego zgodnie z odrębnymi przepisami.

2. Jeżeli jest prowadzone postępowanie w sprawie istnienia lub wysokości należności pieniężnych lub w sprawie wszczęcia i prowadzenia egzekucji administracyjnej, nie stosuje się ust. 1 pkt 2.

3. Jeżeli było prowadzone postępowanie w sprawie istnienia lub wysokości należności pieniężnych lub w sprawie wszczęcia i prowadzenia egzekucji administracyjnej, 5-letni termin, o którym mowa w ust. 1 pkt 2, jest liczony od dnia, w którym ostatecznie zakończono postępowanie.

4. Jeżeli zapłata należności pieniężnych została odroczone lub rozłożona na raty, zgodnie z odrębnymi przepisami, 5-letni termin, o którym mowa w ust. 1 pkt 2, jest liczony od dnia upływu odroczonego terminu płatności lub od dnia upływu terminu płatności ostatniej raty.

5. W przypadkach, o których mowa w ust. 2–4, nie występuje się o udzielenie pomocy, jeżeli od terminu płatności należności pieniężnych określonego zgodnie z odrębnymi przepisami upłynęło 10 lat.

6. Jeżeli za wystąpieniem z wnioskiem o udzielenie pomocy przemawia ważny interes publiczny, przepisów ust. 1–5 nie stosuje się.

Art. 35. Do wniosku o udzielenie pomocy mogą być dołączone sprawozdania, oświadczenia oraz inne dokumenty, ich uwierzytelnione kopie lub wyciągi z nich, o ile jest to niezbędne do realizacji wniosku przez państwo członkowskie.

Art. 36. Organ egzekucyjny, po skierowaniu wniosku o udzielenie pomocy, powiadamia niezwłocznie państwo członkowskie o okolicznościach mających znaczenie dla tej pomocy, w szczególności o zmianie wysokości należności pieniężnych będących przedmiotem wniosku o odzyskanie należności pieniężnych lub wniosku o podjęcie środków zabezpieczających należności pieniężne.

Art. 37. Spory dotyczące istnienia lub wysokości należności pieniężnych, wszczęcia i prowadzenia egzekucji administracyjnej należności pieniężnych lub doręczenia decyzji, postanowienia, orzeczenia lub innego dokumentu wydanego w Rzeczypospolitej Polskiej, odnoszących się do należności pieniężnych, ich dochodzenia lub zabezpieczenia, rozstrzygane są na podstawie przepisów odrębnych obowiązujących na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej.

Rozdział 2

Wniosek o udzielenie informacji

Art. 38. 1. Wierzyciel lub organ egzekucyjny występuje z wnioskiem o udzielenie informacji istotnych do powiadomienia, dochodzenia lub zabezpieczenia należności pieniężnych dotyczących podmiotu lub jego majątku.

2. Wniosek o udzielenie informacji zawiera co najmniej:

1) nazwę, adres lub inne dane identyfikujące wierzyciela lub organ egzekucyjny;

- 2) imię i nazwisko lub nazwę podmiotu, jego adres zamieszkania lub siedziby oraz inne posiadane dane służące do identyfikacji podmiotu, jeżeli są znane;
- 3) rodzaj i wysokość należności pieniężnych.

Rozdział 3

Wniosek o powiadomienie

Art. 39. 1. Wniosek o powiadomienie dotyczy podmiotu, któremu na podstawie odrębnych przepisów doręcza się decyzję, postanowienie, orzeczenie lub inny dokument wydany w Rzeczypospolitej Polskiej, dotyczący należności pieniężnych.

2. Wierzyciel lub organ egzekucyjny występuje z wnioskiem o powiadomienie, gdy nie można dokonać doręczenia zgodnie z przepisami odrębnymi regulującymi doręczenie danego rodzaju dokumentu lub gdy takie doręczenie spowodowałoby nieproporcjonalne trudności.

Art. 40. 1. Wniosek o powiadomienie oraz jednolity formularz służący do powiadomienia zawiera co najmniej:

- 1) nazwę i adres lub inne dane dotyczące wierzyciela, organu egzekucyjnego, innego organu lub urzędu:
 - a) który wydał załączony dokument,
 - b) w którym można uzyskać dalsze informacje dotyczące dokumentu będącego przedmiotem powiadomienia lub możliwości zaskarżenia dokumentu będącego przedmiotem powiadomienia, jeżeli jest inny niż określony w lit. a;
- 2) imię i nazwisko lub nazwę podmiotu, jego adres zamieszkania lub siedziby oraz inne posiadane dane niezbędne do identyfikacji podmiotu;
- 3) rodzaj i oznaczenie dokumentu będącego przedmiotem powiadomienia;
- 4) rodzaj i wysokość należności pieniężnych.

2. Do wniosku o powiadomienie dołącza się:

- 1) jednolity formularz służący do powiadomienia;
- 2) dokument będący przedmiotem powiadomienia.

Rozdział 4

Występowanie o odzyskanie należności pieniężnych i ich rozliczanie

Oddział 1

Wniosek o odzyskanie należności pieniężnych

Art. 41. 1. Organ egzekucyjny może wystąpić z wnioskiem o odzyskanie należności pieniężnych, jeżeli:

- 1) nie toczy się postępowanie w sprawie istnienia lub wysokości należności pieniężnych lub w sprawie wszczęcia lub prowadzenia egzekucji administracyjnej należności pieniężnych, chyba że postępowanie takie jest w toku, a przepisy obowiązujące w Rzeczypospolitej Polskiej umożliwiają dochodzenie tych należności;
- 2) prowadzona egzekucja administracyjna należności pieniężnych nie doprowadziła do całkowitego wykonania obowiązku.

2. Jeżeli znane są informacje o majątku znajdującym się na terytorium państwa członkowskiego, organ egzekucyjny może wystąpić z wnioskiem o odzyskanie należności pieniężnych:

- 1) w trakcie prowadzenia egzekucji administracyjnej tych należności, jeżeli egzekucja administracyjna ze znanego majątku znajdującego się na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej nie doprowadzi do całkowitego wyegzekwowania należności pieniężnych;
- 2) mimo nieprowadzenia wcześniej egzekucji administracyjnej tych należności, jeżeli nie jest znany majątek na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, z którego mogłyby być zaspokojone należności pieniężne.

3. Organ egzekucyjny może również wystąpić z wnioskiem o odzyskanie należności pieniężnych, jeżeli egzekucja administracyjna należności pieniężnych spowodowałaby nieproporcjonalne trudności.

Art. 42. 1. Wniosek o odzyskanie należności pieniężnych oraz jednolity tytuł wykonawczy zawierają co najmniej:

- 1) nazwę i adres lub inne dane dotyczące wierzyciela lub organu egzekucyjnego, innego organu lub urzędu:
 - a) odpowiedzialnego za określenie wysokości należności pieniężnych,
 - b) w którym można uzyskać dalsze informacje dotyczące należności pieniężnych lub możliwości zaskarżenia obowiązku zapłaty tych należności, jeżeli jest inny niż określony w lit. a;

- 2) imię i nazwisko lub nazwę podmiotu oraz inne posiadane dane niezbędne do identyfikacji podmiotu;
- 3) rodzaj i wysokość należności pieniężnych, wyrażonych w złotych i w walucie państwa, do którego wniosek jest kierowany, oraz okres, którego dotyczą należności pieniężne;
- 4) wskazanie pierwotnego tytułu wykonawczego.

2. Do wniosku o odzyskanie należności pieniężnych dołącza się:

- 1) jednolity tytuł wykonawczy;
- 2) odpis pierwotnego tytułu wykonawczego, jeżeli wcześniej nie został doręczony.

3. Do wniosku o odzyskanie należności pieniężnych mogą być dołączone inne dokumenty dotyczące tych należności.

4. We wniosku o odzyskanie należności pieniężnych podaje się informację o majątku, którym dysponuje podmiot na terytorium państwa członkowskiego, o ile jest znany organowi egzekucyjnemu.

Art. 43. 1. Treść jednolitego tytułu wykonawczego powinna być zgodna z treścią pierwotnego tytułu wykonawczego.

2. Jednolity tytuł wykonawczy może także obejmować należności pieniężne wymienione w art. 2 pkt 4 i 6, inne niż zawarte w pierwotnym tytule wykonawczym, jeżeli powstały od dnia wystawienia pierwotnego tytułu wykonawczego do dnia poprzedzającego dzień wystawienia wniosku o odzyskanie należności pieniężnych.

Art. 44. Jeżeli wszczęto procedurę wzajemnego porozumienia, a wynik porozumienia może mieć wpływ na egzekwowany obowiązek będący przedmiotem wniosku o odzyskanie należności pieniężnych, organ egzekucyjny może, po otrzymaniu od państwa członkowskiego informacji o zawieszeniu lub wstrzymaniu dochodzenia tych należności, gdy uzna to za konieczne, wystąpić do tego państwa o podjęcie środków zabezpieczających należności pieniężne.

Art. 45. 1. Wniosek państwa członkowskiego o zwrot wydatków związanych z odzyskaniem należności pieniężnych, które stwarza szczególne problemy, powoduje powstanie znacząco wysokich wydatków egzekucyjnych lub wiąże się ze zwalczaniem zorganizowanej grupy albo związku mających na celu popełnienie przestępstwa, centralne biuro łącznikowe przekazuje, za pośrednictwem właściwego organu egzekucyjnego, do wierzyciela w celu uzgodnienia z państwem członkowskim zakresu i sposobu pokrycia wydatków.

2. Wierzyciel przekazuje do państwa członkowskiego, za pośrednictwem organu egzekucyjnego, informacje, czy i w jakim zakresie pokryje wydatki, w terminie 1 miesiąca od dnia otrzymania wniosku przez centralne biuro łącznikowe.

Art. 46. 1. Należność pieniężną wskazaną w jednolitym tytule wykonawczym uznaje się za wyegzekwowaną, jeżeli z informacji otrzymanej od państwa członkowskiego wynika, że wysokość wyegzekwowanej należności pieniężnej odpowiada wysokości należności pieniężnej wskazanej w jednolitym tytule wykonawczym w walucie tego państwa, niezależnie od odsetek naliczonych zgodnie z przepisami obowiązującymi w tym państwie i przekazanych do organu egzekucyjnego przez to państwo.

2. Jeżeli otrzymana przez organ egzekucyjny lub wierzyciela od państwa członkowskiego należność pieniężna jest wyższa albo niższa od wysokości należności pieniężnej wyrażonej w złotych w jednolitym tytule wykonawczym, różnica stanowi odpowiednio dochód albo stratę organu egzekucyjnego lub wierzyciela.

Oddział 2

Zarzuty

Art. 47. 1. Podmiot może wnieść zarzuty w sprawie jednolitego tytułu wykonawczego stanowiącego podstawę do dochodzenia należności pieniężnych w państwie członkowskim.

2. Podstawą zarzutu może być:

- 1) niezgodne z treścią pierwotnego tytułu wykonawczego, na dzień wystawienia jednolitego tytułu wykonawczego, określenie:
 - a) podmiotu,
 - b) rodzaju oraz wysokości należności pieniężnych,
 - c) okresu, którego dotyczą należności pieniężne, lub
 - d) podstawy prawnej obowiązku ich zapłaty;
- 2) określenie w jednolitym tytule wykonawczym wysokości należności pieniężnych, o których mowa w art. 43 ust. 2, niezgodnie z treścią obowiązku wynikającego z orzeczenia właściwego organu albo bezpośrednio z przepisu prawa.

3. Zarzuty w sprawie jednolitego tytułu wykonawczego wnosi się do organu egzekucyjnego, który sporządził jednolity tytuł wykonawczy, w okresie realizacji wniosku o odzyskanie należności pieniężnych przez państwo członkowskie.

Art. 48. 1. Organ egzekucyjny niezwłocznie informuje państwo członkowskie o wszczęciu postępowania w sprawie zarzutów w sprawie jednolitego tytułu wykonawczego.

2. W przypadku, o którym mowa w ust. 1, organ egzekucyjny może wystąpić z wnioskiem o podjęcie środków zabezpieczających należności pieniężne lub z uzasadnionym wnioskiem o dalsze odzyskiwanie tych należności.

Art. 49. Organ egzekucyjny wydaje postanowienie:

- 1) o niedopuszczalności zarzutów;
- 2) w sprawie:
 - a) uznania w całości lub części zarzutów,
 - b) odmowy uznania zarzutów.

Art. 50. 1. Na postanowienie o niedopuszczalności zarzutów lub w sprawie zarzutów podmiotowi służy zażalenie.

2. Zażalenie do organu odwoławczego wnosi się za pośrednictwem organu egzekucyjnego w terminie 7 dni od dnia doręczenia lub ogłoszenia postanowienia.

Art. 51. Organ egzekucyjny niezwłocznie po ostatecznym zakończeniu postępowania w sprawie zarzutów w sprawie jednolitego tytułu wykonawczego:

- 1) wycofuje wniosek o odzyskanie należności pieniężnych, wraz ze wskazaniem przyczyny wycofania;
- 2) zmienia wniosek o odzyskanie należności pieniężnych, wraz ze wskazaniem przyczyny zmiany oraz sporządza zmieniony jednolity tytuł wykonawczy;
- 3) występuje z wnioskiem o dalsze odzyskiwanie należności pieniężnych, chyba że wystąpił z takim wnioskiem na podstawie art. 48 ust. 2;
- 4) informuje państwo członkowskie o zakończeniu postępowania w sprawie zarzutów w sprawie jednolitego tytułu wykonawczego, w przypadku gdy wystąpił z wnioskiem o dalsze odzyskiwanie należności pieniężnych na podstawie art. 48 ust. 2.

Oddział 3

Zmiana i wycofanie wniosku o odzyskanie należności pieniężnych

Art. 52. Organ egzekucyjny może, w każdym czasie, zmienić albo wycofać wniosek o odzyskanie należności pieniężnych, wraz ze wskazaniem przyczyny zmiany lub wycofania wniosku.

Art. 53. W przypadku wydania decyzji, postanowienia lub innego orzeczenia, zmieniającego wysokość należności pieniężnych objętych jednolitym tytułem wykonawczym, organ egzekucyjny sporządza zmieniony jednolity tytuł wykonawczy i zmienia wniosek o odzyskanie należności pieniężnych.

Art. 54. 1. W przypadku zmiany powodującej zmniejszenie wysokości należności pieniężnych objętych jednolitym tytułem wykonawczym lub wycofania wniosku o odzyskanie należności pieniężnych, organ egzekucyjny lub wierzyciel na uzasadniony wniosek państwa członkowskiego zwraca otrzymane od tego państwa nienależnie wyegzekwowane należności pieniężne.

2. Na uzasadniony wniosek państwa członkowskiego organ egzekucyjny lub wierzyciel przekazuje temu państwu należne podmiotowi odszkodowanie lub inne należności pieniężne wskazane w tym wniosku.

Art. 55. Do zmienionego jednolitego tytułu wykonawczego stosuje się odpowiednio art. 42–52 i art. 54.

Rozdział 5

Wniosek o podjęcie środków zabezpieczających należności pieniężne

Art. 56. Organ egzekucyjny może wystąpić z wnioskiem o podjęcie środków zabezpieczających należności pieniężne, gdy toczy się postępowanie w sprawie istnienia lub określenia wysokości należności pieniężnych, postępowanie w sprawie wszczęcia lub prowadzenia egzekucji administracyjnej należności pieniężnych albo gdy nie został wystawiony pierwotny tytuł wykonawczy, a przepisy odrębne umożliwiają zabezpieczenie tych należności.

Art. 57. 1. Wniosek o podjęcie środków zabezpieczających należności pieniężne zawiera co najmniej:

- 1) nazwę, adres lub inne dane identyfikujące organ egzekucyjny;
- 2) imię i nazwisko lub nazwę zobowiązanego oraz inne posiadane dane niezbędne do identyfikacji zobowiązanego;
- 3) oznaczenie zarządzenia zabezpieczenia wystawionego na podstawie ustawy o postępowaniu egzekucyjnym w administracji lub pierwotnego tytułu wykonawczego;
- 4) deklarację potwierdzającą spełnienie warunków do wystąpienia z wnioskiem o podjęcie środków zabezpieczających należności pieniężne;

5) rodzaj i wysokość należności pieniężnych, wyrażonych w złotych i w walucie państwa, do którego wniosek jest kierowany oraz okres, którego dotyczą należności pieniężne.

2. Do wniosku o podjęcie środków zabezpieczających należności pieniężne dołącza się odpis zarządzenia zabezpieczenia wystawionego na podstawie przepisów ustawy o postępowaniu egzekucyjnym w administracji lub odpis pierwotnego tytułu wykonawczego. Do wniosku mogą być dołączone również inne dokumenty dotyczące należności pieniężnych, o ile są niezbędne do dokonania zabezpieczenia.

Art. 58. Do wniosku o podjęcie środków zabezpieczających należności pieniężne stosuje się odpowiednio art. 42 ust. 4, art. 45, art. 52 i art. 53.

Rozdział 6

Przedawnienie

Art. 59. Czynności podjęte przez państwo członkowskie zgodnie z wnioskiem o udzielenie pomocy wywołują taki skutek w zakresie biegu terminu przedawnienia jak analogiczne czynności podjęte na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej.

Art. 60. Organ egzekucyjny informuje państwo członkowskie o zdarzeniach wywołujących skutek w zakresie biegu terminu przedawnienia należności pieniężnych będących przedmiotem wniosku o odzyskanie należności pieniężnych lub wniosku o podjęcie środków zabezpieczających należności pieniężne.

DZIAŁ IV

Udzielanie pomocy na wniosek państwa członkowskiego w zakresie należności pieniężnych, o których mowa w art. 2 pkt 1–6

Rozdział 1

Przepisy ogólne

Art. 61. 1. Nie ma obowiązku udzielenia pomocy, jeżeli:

- 1) wysokość należności pieniężnej lub łączna wysokość kilku należności pieniężnych, przeliczona na euro według kursu ostatnio opublikowanego w Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej przed dniem otrzymania wniosku o udzielenie pomocy, jest mniejsza od 1500 euro;
- 2) od terminu płatności należności pieniężnych wskazanego we wniosku, do dnia wpłynięcia pierwszego wniosku o udzielenie pomocy upłynęło 5 lat.

2. Jeżeli należności pieniężne lub pierwotny tytuł wykonawczy były zaskarżone w państwie członkowskim, 5-letni termin, o którym mowa w ust. 1 pkt 2, jest liczony od dnia, w którym należności pieniężne lub pierwotny tytuł wykonawczy nie mogą być już zaskarżone w tym państwie.

3. Jeżeli zapłata należności pieniężnych została odroczonej lub rozłożona na raty, 5-letni termin, o którym mowa w ust. 1 pkt 2, jest liczony od dnia upływu odroczonego terminu płatności lub od dnia upływu terminu płatności ostatniej raty.

4. W przypadkach, o których mowa w ust. 2 i 3, nie ma obowiązku udzielenia pomocy, jeżeli od dnia terminu płatności należności pieniężnych wskazanego we wniosku o udzielenie pomocy upłynęło 10 lat.

Art. 62. 1. Urzędnik państwa członkowskiego może uczestniczyć przy czynnościach związanych z realizacją wzajemnej pomocy, a w szczególności może:

- 1) uczestniczyć w przesłuchiowaniu strony i innych uczestników postępowania egzekucyjnego w administracji, w szczególności świadków i biegłych;
- 2) przeglądać i analizować akta sprawy, z wyjątkiem akt zawierających informacje niejawnne, a także do innych akt, które organ egzekucyjny wyłączy ze względu na ważny interes państwa;
- 3) uczestniczyć w czynnościach egzekucyjnych lub zabezpieczających.

2. Przed przystąpieniem do czynności, o których mowa w ust. 1, urzędnik państwa członkowskiego przedstawia pisemne upoważnienie, wystawione przez właściwy organ tego państwa, określające w szczególności imię i nazwisko oraz stanowisko służbowe tego urzędnika.

3. Szczegółowe zasady i zakres uczestnictwa urzędnika państwa członkowskiego określa porozumienie, o którym mowa w art. 6 pkt 2.

Art. 63. Organ egzekucyjny przekazuje do państwa członkowskiego istotne informacje dotyczące sprawy będącej przedmiotem wniosku o odzyskanie należności pieniężnych lub wniosku o podjęcie środków zabezpieczających należności pieniężne.

Art. 64. Przedawnienie należności pieniężnych państwa członkowskiego występującego z wnioskiem o udzielenie pomocy określają przepisy obowiązujące w tym państwie.

Rozdział 2

Udzielanie informacji

Oddział 1

Informacje bez wniosku

Art. 65. W przypadku przewidywanego zwrotu: podatku, nadpłaty podatku, z wyłączeniem podatku od towarów i usług, lub cła, podmiotowi mającemu siedzibę lub miejsce zamieszkania w państwie członkowskim, organ podatkowy lub celny właściwy w sprawie zwrotu może przekazać drogą elektroniczną informację o przewidywanym zwrocie do właściwego państwa członkowskiego. Przekazywanie informacji może odbywać się z wykorzystaniem wzorów wniosków o udzielenie pomocy, określonych w przepisach wydanych na podstawie art. 24 ust. 2 pkt 1.

Art. 66. Informacja, o której mowa w art. 65, zawiera następujące dane:

- 1) imię i nazwisko lub nazwę, adres zamieszkania lub siedziby, datę urodzenia, identyfikator podatkowy podmiotu, którego dotyczy informacja;
- 2) wysokość i rodzaj podatku będącego przedmiotem zwrotu;
- 3) wysokość nadpłaty podatku i jego rodzaj;
- 4) wysokość i rodzaj należności celnych będących przedmiotem zwrotu;
- 5) termin zwrotu: podatku, nadpłaty podatku lub należności celnych.

Oddział 2

Informacje na wniosek

Art. 67. Na wniosek o udzielenie informacji pochodzący od państwa członkowskiego udziela się wszelkich informacji, które są istotne do powiadomienia, dochodzenia lub zabezpieczenia należności pieniężnych.

Art. 68. 1. Wniosek o udzielenie informacji realizowany jest przez centralne biuro łącznikowe, chyba że z powodu braku wystarczających informacji centralne biuro łącznikowe przekaże wniosek do realizacji naczelnikowi urzędu skarbowego.

2. Do realizacji wniosku o udzielenie informacji naczelnik urzędu skarbowego stosuje art. 36 ustawy o postępowaniu egzekucyjnym w administracji.

Art. 69. 1. Nie udziela się informacji:

- 1) których nie można uzyskać do celów egzekucji lub zabezpieczenia tego rodzaju należności pieniężnych powstałych na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej;
- 2) objętych tajemnicą zawodową, handlową lub przemysłową;
- 3) których ujawnienie prowadziłyby lub mogłyby prowadzić do zagrożenia bezpieczeństwa Rzeczypospolitej Polskiej lub byłoby sprzeczne z jej porządkiem publicznym.

2. Podstawą odmowy udzielenia informacji nie może być powołanie się wyłącznie na okoliczność, że informacja taka jest w posiadaniu banku lub innej instytucji finansowej, przedstawiciela lub pełnomocnika podmiotu, którego dotyczy wniosek o udzielenie informacji, lub dlatego, że informacja dotyczy udziałów własnościowych w tym podmiocie.

3. Centralne biuro łącznikowe lub naczelnik urzędu skarbowego informuje państwo członkowskie o przyczynach odmowy udzielenia informacji.

Rozdział 3

Powiadomienie

Art. 70. 1. Na wniosek o powiadomienie pochodzący od państwa członkowskiego naczelnik urzędu skarbowego doręcza podmiotowi dokumenty odnoszące się do należności pieniężnych, wraz z jednolitym formularzem służącym do powiadomienia.

2. W przypadku dokumentów, o których mowa w ust. 1, otrzymanych za pomocą środków komunikacji elektronicznej, doręczenie dokumentów polega na doręczeniu ich wydruku. Na wydruku umieszcza się potwierdzenie zgodności danych zawartych w wydruku z treścią dokumentów, o których mowa w ust. 1, ze wskazaniem daty dokonania wydruku, imienia, nazwiska, stanowiska służbowego i podpisu osoby dokonującej potwierdzenia.

Art. 71. Naczelnik urzędu skarbowego niezwłocznie informuje o wszelkich czynnościach podjętych w ramach realizacji wniosku o powiadomienie, w szczególności o dacie doręczenia.

Art. 72. 1. Podmiotowi przysługuje sprzeciw w sprawie doręczenia.

2. Podstawą sprzeciwu może być dokonanie doręczenia niezgodnie z przepisami działu I rozdziału 8 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. – Kodeks postępowania administracyjnego.

Art. 73. 1. Sprzeciw w sprawie doręczenia wnosi się do naczelnika urzędu skarbowego, który dokonał doręczenia dokumentu będącego przedmiotem wniosku o powiadomienie, w terminie 1 miesiąca od dnia, w którym podmiot dowiedział się o dokumencie będącym przedmiotem wniosku o powiadomienie.

2. Naczelnik urzędu skarbowego wydaje postanowienie o:

- 1) niedopuszczalności sprzeciwu w sprawie doręczenia;
- 2) odmowie uznania sprzeciwu w sprawie doręczenia;
- 3) uznaniu sprzeciwu w sprawie doręczenia.

3. Na postanowienie służy podmiotowi zażalenie do organu odwoławczego wnoszone za pośrednictwem naczelnika urzędu skarbowego, w terminie 7 dni od dnia doręczenia lub ogłoszenia postanowienia.

4. W przypadku uznania sprzeciwu w sprawie doręczenia, art. 70 stosuje się odpowiednio, chyba że dokument będący przedmiotem wniosku o powiadomienie został wcześniej doręczony.

5. Naczelnik urzędu skarbowego informuje państwo członkowskie o dacie doręczenia, wyjaśniając przyczyny ponownego doręczenia.

Rozdział 4

Dochodzenie należności pieniężnych

Oddział 1

Realizacja wniosku o odzyskanie należności pieniężnych

Art. 74. 1. Organ egzekucyjny podejmuje wszelkie niezbędne czynności zmierzające do wyegzekwowania należności pieniężnych na podstawie wniosku o odzyskanie należności pieniężnych pochodzącego od państwa członkowskiego.

2. Organ egzekucyjny egzekwuje należności pieniężne w złotych.

Art. 75. Jednolity tytuł wykonawczy otrzymany od państwa członkowskiego nie podlega zatwierdzeniu, uzupełnieniu ani zastąpieniu.

Art. 76. 1. Od należności pieniężnych państw członkowskich, o których mowa w art. 2 pkt 1–3, nalicza się odsetki w wysokości i na zasadach określonych w przepisach działu III ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. – Ordynacja podatkowa (Dz. U. z 2012 r. poz. 749, z późn. zm.⁴⁾).

2. Odsetki nalicza się od dnia otrzymania przez centralne biuro łącznikowe wniosku o odzyskanie należności pieniężnych.

⁴⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2012 r. poz. 848, 1101, 1342 i 1529 oraz z 2013 r. poz. 35 i ...

Art. 77. Organ egzekucyjny przekazuje wyegzekwowane należności pieniężne wraz z odsetkami oraz opłatą prolongacyjną bezpośrednio na rachunek wskazany we wniosku o odzyskanie należności pieniężnych.

Art. 78. Wniosek o odzyskanie należności pieniężnych zostaje zrealizowany, jeżeli należności pieniężne zostały wyegzekwowane w złotych w wysokości, która po przeliczeniu według kursu wymiany wskazanego w tym wniosku, jest równa wysokości należności pieniężnych określonych w walucie państwa członkowskiego w jednolitym tytule wykonawczym, niezależnie od odsetek i opłaty prolongacyjnej, naliczonej w wysokości i na zasadach określonych w przepisach działu III ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. – Ordynacja podatkowa.

Oddział 2

Spory

Art. 79. Spory dotyczące należności pieniężnych państwa członkowskiego, pierwotnego tytułu wykonawczego lub jednolitego tytułu wykonawczego oraz powiadomienia dokonanego przez państwo członkowskie są rozstrzygane przez właściwy organ tego państwa zgodnie z przepisami obowiązującymi w tym państwie.

Art. 80. 1. Postępowanie egzekucyjne podlega zawieszeniu z dniem otrzymania przez centralne biuro łącznikowe od państwa członkowskiego informacji o sporze, chyba że państwo członkowskie wystąpi z wnioskiem o dalsze odzyskanie tych należności.

2. W przypadku otrzymania od podmiotu informacji o sporze organ egzekucyjny niezwłocznie występuje do państwa członkowskiego o potwierdzenie tych informacji.

3. W przypadku potwierdzenia przez państwo członkowskie informacji o sporze, postępowanie egzekucyjne zawiesza się z dniem otrzymania przez organ egzekucyjny informacji od podmiotu, chyba że państwo członkowskie wystąpi z wnioskiem o dalsze odzyskiwanie tych należności.

4. Postępowanie egzekucyjne jest zawieszane do dnia zawiadomienia centralnego biura łącznikowego przez państwo członkowskie o ostatecznym zakończeniu sporu.

5. Na wniosek państwa członkowskiego lub z urzędu organ egzekucyjny może dokonać zabezpieczenia należności pieniężnych w czasie zawieszenia postępowania egzekucyjnego.

Oddział 3

Zmiana lub wycofanie wniosku o odzyskanie należności pieniężnych

Art. 81. 1. W przypadku zmiany wniosku o odzyskanie należności pieniężnych państwa członkowskiego, organ egzekucyjny prowadzi dalsze odzyskanie należności pieniężnych w zakresie wskazanym w zmienionym wniosku i na podstawie zmienionego jednolitego tytułu wykonawczego.

2. W przypadku zmiany wniosku o odzyskanie należności pieniężnych powodującej zmniejszenie wysokości należności pieniężnych będących przedmiotem tego wniosku organ egzekucyjny odpowiednio zwraca podmiotowi różnicę wysokości należności pieniężnych, spowodowaną zmianą wniosku, wraz z odsetkami z tytułu zwrotu tej różnicy naliczonymi zgodnie z art. 83, jeżeli wyegzekwowane należności pieniężne:

- 1) nie zostały przekazane państwu członkowskiemu, oraz informuje państwo członkowskie o wysokości zwróconych należności pieniężnych;
- 2) zostały przekazane do państwa członkowskiego, oraz występuje do państwa członkowskiego o przekazanie na rachunek organu egzekucyjnego należności pieniężnych wypłaconych podmiotowi.

Art. 82. 1. W przypadku wycofania wniosku o odzyskanie należności pieniężnych, postępowanie egzekucyjne podlega umorzeniu z dniem otrzymania takiego wniosku przez centralne biuro łącznikowe.

2. W przypadku wycofania wniosku organ egzekucyjny odpowiednio zwraca podmiotowi wyegzekwowane należności pieniężne, wraz z odsetkami z tytułu ich zwrotu naliczonymi zgodnie z art. 83, jeżeli:

- 1) nie zostały przekazane państwu członkowskiemu, oraz informuje to państwo o wysokości zwróconych należności pieniężnych;
- 2) zostały przekazane do państwa członkowskiego, oraz występuje do tego państwa o przekazanie na rachunek organu egzekucyjnego należności pieniężnych wypłaconych podmiotowi.

Art. 83. 1. W przypadkach określonych w art. 81 i art. 82 zwracane należności pieniężne, o których mowa w art. 2 pkt 1–3, traktowane są jako nadpłata w rozumieniu ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. – Ordynacja podatkowa, do których zastosowanie mają przepisy art. 73 § 1 pkt 1, art. 76, art. 76a § 1 i § 2 pkt 1, art. 77b, art. 78 § 1, 2 i 4 oraz art. 80 tej ustawy.

2. Należności określone w ust. 1, podlegają zwrotowi w terminie 30 dni od dnia otrzymania wniosku państwa członkowskiego o zmianę lub wycofanie wniosku o odzyskanie należności pieniężnych wraz z oprocentowaniem naliczonym od dnia wpływu należności pieniężnych do organu egzekucyjnego.

3. Do zwrotu kosztów egzekucyjnych stosuje się art. 64c § 3 ustawy o postępowaniu egzekucyjnym w administracji.

Art. 84. 1. Należności pieniężne z tytułu zasądzonego od centralnego biura łącznikowego odszkodowania za szkody wyrządzone wskutek niezgodnego z przepisami prawa wszczęcia lub prowadzenia egzekucji administracyjnej należności pieniężnych państwa członkowskiego, centralne biuro łącznikowe wypłaca niezwłocznie podmiotowi, na rzecz którego zasądzone zostało odszkodowanie.

2. Centralne biuro łącznikowe przekazuje do państwa członkowskiego informację o wysokości wypłaconych należności pieniężnych, o których mowa w ust. 1, wraz ze wskazaniem numeru rachunku bankowego, na który należy przekazać kwotę równą wysokości wypłaconych należności pieniężnych.

Rozdział 5

Zabezpieczenie należności pieniężnych

Art. 85. Dokument zabezpieczenia otrzymany od państwa członkowskiego nie podlega zatwierdzeniu, uzupełnieniu ani zastąpieniu.

Art. 86. 1. W przypadku gdy do wniosku o podjęcie środków zabezpieczających należności pieniężne nie dołączono dokumentu zabezpieczenia, centralne biuro łącznikowe sporządza zarządzenie zabezpieczenia na podstawie wniosku o podjęcie środków zabezpieczających należności pieniężne.

2. Zarządzenie zabezpieczenia zawiera co najmniej:

- 1) nazwę i adres lub inne dane dotyczące organu lub urzędu występującego z wnioskiem o podjęcie środków zabezpieczających należności pieniężne;
- 2) imię i nazwisko lub nazwę podmiotu, jego adres zamieszkania lub siedziby oraz inne posiadane dane niezbędne do identyfikacji podmiotu;
- 3) rodzaj i wysokość należności pieniężnych, wyrażone w złotych oraz okres, którego dotyczą te należności;
- 4) klauzulę organu egzekucyjnego o przyjęciu zarządzenia zabezpieczenia do wykonania.

3. W zarządzeniu zabezpieczenia wykazuje się należności pieniężne po zaokrągleniu do pełnych dziesiątek groszy. Zaokrąglenie następuje w ten sposób, że należności wynoszące:

- 1) mniej niż 5 groszy pomija się;
- 2) 5 i więcej groszy podwyższa się do pełnych dziesiątek groszy.

Art. 87. Do wniosku o podjęcie środków zabezpieczających należności pieniężne stosuje się odpowiednio art. 74 oraz art. 78–84.

DZIAŁ V

Wzajemna pomoc w zakresie należności pieniężnych, o których mowa w art. 2 pkt 7

Rozdział 1

Przepisy ogólne

Art. 88. 1. W zakresie nieuregulowanym w niniejszym dziale, do wzajemnej pomocy w zakresie należności pieniężnych, o których mowa w art. 2 pkt 7, stosuje się odpowiednio przepisy działu III i IV z wyłączeniem art. 34, art. 47–51, art. 61 oraz art. 65–66.

2. Ilekroć w dziale III jest mowa o jednolitym tytule wykonawczym na potrzeby niniejszego działu rozumie się przez to zaktualizowany tytuł wykonawczy.

3. Ilekroć w dziale IV jest mowa o jednolitym tytule wykonawczym na potrzeby niniejszego działu rozumie się przez to zagraniczny tytuł wykonawczy, z wyłączeniem art. 79.

4. Do wzajemnej pomocy w zakresie należności pieniężnych, o których mowa w art. 2 pkt 7, nie stosuje się jednolitego formularza służącego do powiadomienia.

Art. 89. Jeżeli podobny wniosek o udzielenie pomocy został również przesłany do innego państwa, wierzyciel lub organ egzekucyjny umieszcza o tym informację we wniosku o udzielenie pomocy.

Art. 90. Na wniosek państwa członkowskiego lub państwa trzeciego wierzyciel lub organ egzekucyjny przesyła dodatkowe informacje niezbędne do realizacji wniosku o udzielenie pomocy.

Art. 91. Centralne biuro łącznikowe lub organ egzekucyjny może, w uzasadnionych przypadkach, wystąpić z wnioskiem o przesłanie dodatkowych informacji niezbędnych do realizacji wniosku o udzielenie pomocy do państwa członkowskiego lub państwa trzeciego.

Rozdział 2

Występowanie o udzielenie pomocy do państwa członkowskiego lub państwa trzeciego

Oddział 1

Wniosek o udzielenie informacji i wniosek o powiadomienie

Art. 92. Wierzyciel lub organ egzekucyjny może, w każdym czasie, wycofać wniosek o udzielenie informacji.

Art. 93. Do wniosku o powiadomienie dołącza się oryginał albo uwierzytelnioną kopię dokumentu, którego dotyczy wniosek, chyba że ustawa stanowi inaczej.

Art. 94. Powiadomienie dokonane przez państwo członkowskie lub państwo trzecie, zgodnie z przepisami regulującymi powiadomienia obowiązującymi w tym państwie, wywołuje takie same skutki, jak doręczenie takiego dokumentu zgodnie z przepisami obowiązującymi w Rzeczypospolitej Polskiej.

Oddział 2

Wniosek o odzyskanie należności pieniężnych i wniosek o podjęcie środków zabezpieczających należności pieniężne

Art. 95. 1. Do wniosku o odzyskanie należności pieniężnych dołącza się:

- 1) zaktualizowany tytuł wykonawczy;
- 2) odpis pierwotnego tytułu wykonawczego, jeżeli wcześniej nie został doręczony.

2. Do wniosku o odzyskanie należności pieniężnych mogą być dołączone inne dokumenty dotyczące tych należności.

Art. 96. 1. Treść zaktualizowanego tytułu wykonawczego powinna być zgodna z treścią pierwotnego tytułu wykonawczego, przy czym należności pieniężne podaje się w wysokości należnej na dzień sporządzenia zaktualizowanego tytułu wykonawczego.

2. Zaktualizowany tytuł wykonawczy może być sporządzony w odniesieniu do kilku należności pieniężnych lub kilku podmiotów, zgodnie z pierwotnym tytułem wykonawczym oraz wnioskiem o odzyskanie należności pieniężnych.

3. Zaktualizowany tytuł wykonawczy zawiera podpis, z podaniem imienia i nazwiska oraz stanowiska służbowego upoważnionego pracownika organu egzekucyjnego.

Art. 97. Organ egzekucyjny niezwłocznie przekazuje do państwa członkowskiego lub państwa trzeciego istotne informacje dotyczące sprawy, w której wystąpiono z wnioskiem o odzyskanie należności pieniężnych, w szczególności o:

- 1) zmianie wysokości należności pieniężnych;
- 2) wszczęciu postępowania w sprawie:
 - a) istnienia lub wysokości należności pieniężnych,
 - b) wszczęcia lub prowadzenia egzekucji administracyjnej należności pieniężnej,
 - c) doręczenia przez wierzyciela lub organ egzekucyjny orzeczenia lub innego dokumentu dotyczącego dochodzonej należności pieniężnej.

Art. 98. 1. Organ egzekucyjny sporządza zmieniony zaktualizowany tytuł wykonawczy na podstawie zmienionego pierwotnego tytułu wykonawczego.

2. Należności pieniężne przelicza się na walutę państwa członkowskiego lub państwa trzeciego zgodnie z art. 22 pkt 2.

Art. 99. Organ egzekucyjny wycofuje wniosek o odzyskanie należności pieniężnych, jeżeli postępowanie w sprawie dochodzenia tych należności stało się bezprzedmiotowe z powodu zapłaty, umorzenia lub wygaśnięcia należności pieniężnych albo z innego powodu określonego w odrębnych ustawach.

Art. 100. Do wniosku o podjęcie środków zabezpieczających należności pieniężne stosuje się odpowiednio przepisy art. 97–99.

Rozdział 3

Udzielanie pomocy na wniosek państwa członkowskiego lub państwa trzeciego

Oddział 1

Udzielanie informacji i odzyskiwanie należności pieniężnych

Art. 101. 1. Centralne biuro łącznikowe lub naczelnik urzędu skarbowego, realizując wniosek o udzielenie informacji, przesyła do państwa członkowskiego lub państwa trzeciego wymagane informacje w miarę ich pozyskiwania.

2. Centralne biuro łącznikowe lub organ egzekucyjny informuje, nie później niż po upływie 6 miesięcy od dnia potwierdzenia otrzymania wniosku o udzielenie informacji, państwo członkowskie lub państwo trzecie o wynikach realizacji tego wniosku.

Art. 102. Na wniosek o odzyskanie należności pieniężnych pochodzący od państwa członkowskiego lub państwa trzeciego centralne biuro łącznikowe sporządza zagraniczny tytuł wykonawczy.

Art. 103. 1. Treść zagranicznego tytułu wykonawczego powinna być zgodna z treścią pierwotnego tytułu wykonawczego.

2. Zagraniczny tytuł wykonawczy zawiera co najmniej:

- 1) nazwę i adres lub inne dane dotyczące organu lub urzędu występującego z wnioskiem o odzyskanie należności pieniężnych;
- 2) imię i nazwisko lub nazwę podmiotu, jego adres zamieszkania lub siedziby oraz inne posiadane dane niezbędne do identyfikacji podmiotu;
- 3) rodzaje i wysokość należności pieniężnych wyrażone w złotych oraz okres, którego dotyczą należności pieniężne;
- 4) oznaczenie pierwotnego tytułu wykonawczego;
- 5) klauzulę organu egzekucyjnego o skierowaniu zagranicznego tytułu wykonawczego do egzekucji administracyjnej.

3. W zagranicznym tytule wykonawczym wykazuje się należności pieniężne po zaokrągleniu do pełnych dziesiątek groszy, w sposób określony w art. 86 ust. 3.

4. Zagraniczny tytuł wykonawczy może zostać sporządzony w odniesieniu do kilku należności pieniężnych lub kilku podmiotów, zgodnie z pierwotnym tytułem wykonawczym oraz wnioskiem o odzyskanie należności pieniężnych.

Art. 104. 1. W przypadku gdy całość lub część dochodzonych należności pieniężnych nie może być wyegzekwowana, organ egzekucyjny informuje o tym państwo członkowskie lub państwo trzecie, podając przyczyny niemożności całkowitej lub częściowej realizacji wniosku o odzyskanie należności pieniężnych.

2. Organ egzekucyjny informuje państwo członkowskie lub państwo trzecie o stanie i wynikach realizacji wniosku o odzyskanie należności pieniężnych, nie później niż w terminie 6 miesięcy lub każdej jego wielokrotności od dnia potwierdzenia otrzymania tego wniosku przez centralne biuro łącznikowe.

Art. 105. Centralne biuro łącznikowe sporządza zmieniony zagraniczny tytuł wykonawczy po otrzymaniu od państwa członkowskiego lub państwa trzeciego informacji o zmianie podstawy prawnej dochodzonego obowiązku oraz wysokości należności pieniężnych.

Art. 106. W przypadku gdy państwo członkowskie lub państwo trzecie poinformuje o zmianie wysokości należności pieniężnych, z przyczyn innych niż wskazane w art. 105, organ egzekucyjny prowadzi dalsze odzyskanie należności pieniężnych w zakresie określonym w tej informacji.

Art. 107. 1. Przekazanie państwu członkowskiemu lub państwu trzeciemu należności pieniężnych następuje w terminie 2 miesięcy od dnia ich wyegzekwowania.

2. Organ egzekucyjny może wstrzymać się z przekazaniem wyegzekwowanych należności pieniężnych do czasu ostatecznego rozstrzygnięcia sporu w sprawie wszczęcia lub prowadzenia egzekucji administracyjnej, jeżeli zachodzi prawdopodobieństwo, że wniesiony przez podmiot środek zaskarżenia zostanie rozpatrzony na jego korzyść.

3. Minister właściwy do spraw finansów publicznych może uzgodnić z państwem członkowskim lub państwem trzecim inny niż wskazany w ust. 1 termin przekazywania należności pieniężnych wyegzekwowanych w kwocie poniżej 1500 euro.

Oddział 2

Zabezpieczenie należności pieniężnych

Art. 108. Centralne biuro łącznikowe sporządza zarządzenie zabezpieczenia na wniosek o podjęcie środków zabezpieczających należności pieniężne pochodzący od państwa członkowskiego lub państwa trzeciego.

Art. 109. Do wniosku o podjęcie środków zabezpieczających należności pieniężne stosuje się odpowiednio przepisy art. 104–106.

DZIAŁ VI

Zmiany w przepisach obowiązujących, przepisy przejściowe i przepis końcowy

Art. 110. W ustawie z dnia 17 listopada 1964 r. – Kodeks postępowania cywilnego (Dz. U. Nr 43, poz. 296, z późn. zm.⁵⁾) wprowadza się następujące zmiany:

⁵⁾ Zmiany wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 1965 r. Nr 15, poz. 113, z 1974 r. Nr 27, poz. 157 i Nr 39, poz. 231, z 1975 r. Nr 45, poz. 234, z 1982 r. Nr 11, poz. 82 i Nr 30, poz. 210, z 1983 r. Nr 5, poz. 33, z 1984 r. Nr 45, poz. 241 i 242, z 1985 r. Nr 20, poz. 86, z 1987 r. Nr 21, poz. 123, z 1988 r. Nr 41, poz. 324, z 1989 r. Nr 4, poz. 21 i Nr 33, poz. 175, z 1990 r. Nr 14, poz. 88, Nr 34, poz. 198, Nr 53, poz. 306, Nr 55, poz. 318 i Nr 79, poz. 464, z 1991 r. Nr 7, poz. 24, Nr 22, poz. 92 i Nr 115, poz. 496, z 1993 r. Nr 12, poz. 53, z 1994 r. Nr 105, poz. 509, z 1995 r. Nr 83, poz. 417, z 1996 r. Nr 24, poz. 110, Nr 43, poz. 189, Nr 73, poz. 350 i Nr 149, poz. 703, z 1997 r. Nr 43, poz. 270, Nr 54, poz. 348, Nr 75, poz. 471, Nr 102, poz. 643, Nr 117, poz. 752, Nr 121, poz. 769 i 770, Nr 133, poz. 882, Nr 139, poz. 934, Nr 140, poz. 940 i Nr 141, poz. 944, z 1998 r. Nr 106, poz. 668 i Nr 117, poz. 757, z 1999 r. Nr 52, poz. 532, z 2000 r. Nr 22, poz. 269 i 271, Nr 48, poz. 552 i 554, Nr 55, poz. 665, Nr 73, poz. 852, Nr 94, poz. 1037, Nr 114, poz. 1191

- 1) w art. 773 po § 2¹ dodaje się § 2^{1a} w brzmieniu:

„§ 2^{1a}. W przypadku zbiegu egzekucji administracyjnej prowadzonej na podstawie jednolitego tytułu wykonawczego państwa członkowskiego lub zagranicznego tytułu wykonawczego określonych w przepisach ustawy z dnia ... o wzajemnej pomocy przy dochodzeniu podatków, ceł i innych należności pieniężnych (Dz. U. poz. ...) i egzekucji sądowej co do tej samej rzeczy lub prawa majątkowego – łączne prowadzenie egzekucji z tej rzeczy lub prawa majątkowego, do którego nastąpił zbieg egzekucji, przejmuje administracyjny organ egzekucyjny. Przepisu § 2¹ nie stosuje się.”;

- 2) po art. 773² dodaje się art. 773³ w brzmieniu:

„Art. 773³. W przypadku przejścia prowadzenia egzekucji na podstawie art. 773 § 2^{1a}, komornik sądowy wydaje dla sprawy przekazanej administracyjnemu organowi egzekucyjnemu odpis tytułu wykonawczego, oznaczając w nim, że stanowi on podstawę do dalszego prowadzenia egzekucji przez ten organ. Jeżeli egzekucja sądowa prowadzona jest na podstawie tytułu wykonawczego, o którym mowa w art. 783 § 4, odpis tytułu wykonawczego ma postać zweryfikowanego przez komornika dokumentu, o którym mowa w art. 797 § 3.”.

Art. 111. W ustawie z dnia 17 czerwca 1966 r. o postępowaniu egzekucyjnym w administracji (Dz. U. z 2012 r. poz. 1015, 1342 i 1529) wprowadza się następujące zmiany:

- 1) w art. 1 uchyla się pkt 3;

i 1193 i Nr 122, poz. 1314, 1319 i 1322, z 2001 r. Nr 4, poz. 27, Nr 49, poz. 508, Nr 63, poz. 635, Nr 98, poz. 1069, 1070 i 1071, Nr 123, poz. 1353, Nr 125, poz. 1368 i Nr 138, poz. 1546, z 2002 r. Nr 25, poz. 253, Nr 26, poz. 265, Nr 74, poz. 676, Nr 84, poz. 764, Nr 126, poz. 1069 i 1070, Nr 129, poz. 1102, Nr 153, poz. 1271, Nr 219, poz. 1849 i Nr 240, poz. 2058, z 2003 r. Nr 41, poz. 360, Nr 42, poz. 363, Nr 60, poz. 535, Nr 109, poz. 1035, Nr 119, poz. 1121, Nr 130, poz. 1188, Nr 139, poz. 1323, Nr 199, poz. 1939 i Nr 228, poz. 2255, z 2004 r. Nr 9, poz. 75, Nr 11, poz. 101, Nr 68, poz. 623, Nr 91, poz. 871, Nr 93, poz. 891, Nr 121, poz. 1264, Nr 162, poz. 1691, Nr 169, poz. 1783, Nr 172, poz. 1804, Nr 204, poz. 2091, Nr 210, poz. 2135, Nr 236, poz. 2356 i Nr 237, poz. 2384, z 2005 r. Nr 13, poz. 98, Nr 22, poz. 185, Nr 86, poz. 732, Nr 122, poz. 1024, Nr 143, poz. 1199, Nr 150, poz. 1239, Nr 167, poz. 1398, Nr 169, poz. 1413 i 1417, Nr 172, poz. 1438, Nr 178, poz. 1478, Nr 183, poz. 1538, Nr 264, poz. 2205 i Nr 267, poz. 2258, z 2006 r. Nr 12, poz. 66, Nr 66, poz. 466, Nr 104, poz. 708 i 711, Nr 186, poz. 1379, Nr 208, poz. 1537 i 1540, Nr 226, poz. 1656 i Nr 235, poz. 1699, z 2007 r. Nr 7, poz. 58, Nr 47, poz. 319, Nr 50, poz. 331, Nr 99, poz. 662, Nr 106, poz. 731, Nr 112, poz. 766 i 769, Nr 115, poz. 794, Nr 121, poz. 831, Nr 123, poz. 849, Nr 176, poz. 1243, Nr 181, poz. 1287, Nr 192, poz. 1378 i Nr 247, poz. 1845, z 2008 r. Nr 59, poz. 367, Nr 96, poz. 609 i 619, Nr 110, poz. 706, Nr 116, poz. 731, Nr 119, poz. 772, Nr 120, poz. 779, Nr 122, poz. 796, Nr 171, poz. 1056, Nr 220, poz. 1431, Nr 228, poz. 1507, Nr 231, poz. 1547 i Nr 234, poz. 1571, z 2009 r. Nr 26, poz. 156, Nr 67, poz. 571, Nr 69, poz. 592 i 593, Nr 131, poz. 1075, Nr 179, poz. 1395 i Nr 216, poz. 1676, z 2010 r. Nr 3, poz. 13, Nr 7, poz. 45, Nr 40, poz. 229, Nr 108, poz. 684, Nr 109, poz. 724, Nr 125, poz. 842, Nr 152, poz. 1018, Nr 155, poz. 1037, Nr 182, poz. 1228, Nr 197, poz. 1307, Nr 215, poz. 1418, Nr 217, poz. 1435 i Nr 241, poz. 1621, z 2011 r. Nr 34, poz. 173, Nr 85, poz. 458, Nr 87, poz. 482, Nr 92, poz. 531, Nr 112, poz. 654, Nr 129, poz. 735, Nr 138, poz. 806 i 807, Nr 144, poz. 854, Nr 149, poz. 887, Nr 224, poz. 1342 i Nr 233, poz. 1381 i Nr 234, poz. 1391 oraz z 2012 r. poz. 908, 1254, 1445 i 1529 oraz z 2013 r. poz. 142 i 403.

- 2) w art. 1a:
- a) po pkt 1 dodaje się pkt 1a w brzmieniu:
„1a) centralnym biurze łącznikowym – rozumie się przez to jednostkę organizacyjną, o której mowa w art. 9 ustawy z dnia ... o wzajemnej pomocy przy dochodzeniu podatków, ceł i innych należności pieniężnych (Dz. U. poz. ...);”,
 - b) po pkt 2 dodaje się pkt 2a w brzmieniu:
„2a) dokumencie zabezpieczenia – rozumie się przez to dokument, o którym mowa w art. 3 pkt 1 ustawy z dnia ... o wzajemnej pomocy przy dochodzeniu podatków, ceł i innych należności pieniężnych;”,
 - c) uchyla się pkt 4a,
 - d) po pkt 4a dodaje się pkt 4aa w brzmieniu:
„4aa) jednolitym tytule wykonawczym – rozumie się przez to dokument państwa członkowskiego określony w przepisach ustawy z dnia ... o wzajemnej pomocy przy dochodzeniu podatków, ceł i innych należności pieniężnych;”,
 - e) uchyla się pkt 4b,
 - f) uchyla się pkt 5a,
 - g) uchyla się pkt 8a i 8b,
 - h) po pkt 8b dodaje się pkt 8c i 8d w brzmieniu:
„8c) państwie członkowskim – rozumie się przez to państwo będące członkiem Unii Europejskiej inne niż Rzeczpospolita Polska;
8d) państwie trzecim – rozumie się przez to państwo niebędące członkiem Unii Europejskiej;”,
 - i) uchyla się pkt 9a–9c,
 - j) po pkt 17 dodaje się pkt 17a w brzmieniu:
„17a) zagranicznym tytule wykonawczym – rozumie się przez to dokument określony w przepisach ustawy z dnia ... o wzajemnej pomocy przy dochodzeniu podatków, ceł i innych należności pieniężnych;”,
 - k) pkt 19 otrzymuje brzmienie:
„19) zajęciu zabezpieczającym – rozumie się przez to czynności organu egzekucyjnego, w wyniku których organ egzekucyjny nabywa prawo rozporządzania składnikiem majątkowym zobowiązanego w zakresie niezbędnym do zabezpieczenia wykonania przez niego obowiązku objętego

dokumentem stanowiącym podstawę zabezpieczenia, ale która nie prowadzi do przymusowego wykonania obowiązku;”;

3) w art. 2 w § 1 pkt 8 otrzymuje brzmienie:

„8) należności pieniężne państw członkowskich wynikające z tytułu:

- a) podatków i ceł pobieranych przez to państwo lub w ich imieniu albo przez ich jednostki podziału terytorialnego lub administracyjnego, w tym organy lokalne, lub w imieniu tych jednostek lub organów albo w imieniu Unii Europejskiej,
- b) refundacji, interwencji i innych środków stanowiących część całkowitego lub częściowego systemu finansowania Europejskiego Funduszu Rolniczego Gwarancji (EFRG) oraz Europejskiego Funduszu Rolniczego Rozwoju Obszarów Wiejskich (EFRROW), w tym kwot należnych w związku z tymi działaniami,
- c) opłat i innych należności pieniężnych przewidzianych w ramach wspólnej organizacji rynku Unii Europejskiej dla sektora cukru,
- d) kar, grzywien, opłat i dopłat administracyjnych związanych z należnościami pieniężnymi, o których mowa w lit. a–c, nałożonych przez organy administracji publicznej właściwe do pobierania podatków i ceł lub właściwe do prowadzenia postępowań administracyjnych dotyczących podatków i ceł albo potwierdzonych przez organy administracji publicznej lub sądowe na wnioski organów właściwych w sprawie podatków i ceł,
- e) opłat za zaświadczenia i podobne do zaświadczeń dokumenty wydane w postępowaniach administracyjnych w sprawie należności pieniężnych, o których mowa w lit. a,
- f) odsetek i kosztów związanych z należnościami pieniężnymi, o których mowa w lit. a–e, w związku z którymi możliwe jest zwrócenie się o wzajemną pomoc;”;

4) w art. 3 uchyla się § 2;

5) w art. 5:

a) § 2 otrzymuje brzmienie:

„§ 2. Uprawnionym do żądania wykonania, w drodze egzekucji administracyjnej, obowiązków, o których mowa w art. 2 § 1 pkt 8 i 9, jest również państwo członkowskie lub państwo trzecie.”;

- b) dodaje się § 3 w brzmieniu:
- „§ 3. W postępowaniu egzekucyjnym wszczętym na wniosek państwa członkowskiego lub państwa trzeciego nie stosuje się przepisów regulujących prawa i obowiązki wierzyciela, chyba że ratyfikowana umowa międzynarodowa, której stroną jest Rzeczpospolita Polska, lub przepisy ustawy stanowią inaczej.”;
- 6) art. 13 otrzymuje brzmienie:
- „Art. 13. § 1. Organ egzekucyjny, na wniosek zobowiązanego i ze względu na ważny jego interes, może zwolnić, na czas oznaczony lub nieoznaczony, z egzekucji w całości lub części określone składniki majątkowe zobowiązanego.
- § 2. Na postanowienie w sprawie zwolnienia z egzekucji składników majątkowych zobowiązanego służy zobowiązanemu zażalenie.”;
- 7) w art. 15 § 5 otrzymuje brzmienie:
- „§ 5. Minister właściwy do spraw finansów publicznych określi, w drodze rozporządzenia, należności pieniężne, których egzekucja może być wszczęta bez uprzedniego doręczenia upomnienia, kierując się rodzajem należności.”;
- 8) po art. 17 dodaje się art. 17a w brzmieniu:
- „Art. 17a. W przypadku wniesienia podania, z którego wynika, że organem właściwym w sprawie jest organ państwa członkowskiego lub państwa trzeciego, podanie podlega zwrotowi wnoszącemu podanie, wraz z pouczeniem, że w sprawie będącej przedmiotem podania powinien wnieść odrębne podanie do organu właściwego państwa członkowskiego lub państwa trzeciego, zgodnie z przepisami obowiązującymi w tym państwie. Zwrot podania następuje w formie postanowienia, na które służy zażalenie.”;
- 9) w art. 19 § 1 otrzymuje brzmienie:
- „§ 1. Naczelnik urzędu skarbowego jest organem egzekucyjnym uprawnionym do stosowania wszystkich środków egzekucyjnych w egzekucji administracyjnej należności pieniężnych, do zabezpieczania takich należności w trybie i na zasadach określonych w dziale IV, a także do realizacji wniosków o odzyskanie należności pieniężnych oraz podjęcie środków zabezpieczających należności pieniężne określonych w ustawie z dnia ... o wzajemnej pomocy przy dochodzeniu podatków, ceł i innych należności pieniężnych, zwanej dalej „ustawą o wzajemnej pomocy”, z zastrzeżeniem § 2–8.”;
- 10) w art. 22:
- a) § 2 otrzymuje brzmienie:

„§ 2. Właściwość miejscową organu egzekucyjnego w egzekucji należności pieniężnych z praw majątkowych lub ruchomości ustala się według miejsca zamieszkania lub siedziby zobowiązanego.”,

b) po § 2 dodaje się § 2a w brzmieniu:

„§ 2a. Jeżeli przed wszczęciem egzekucji należności pieniężnych zobowiązany ma miejsce zamieszkania lub siedzibę na terenie państwa członkowskiego lub państwa trzeciego, organem egzekucyjnym jest organ będący jednocześnie wierzycielem. W przypadku gdy wierzyciel nie jest jednocześnie organem egzekucyjnym, właściwość miejscową organu egzekucyjnego ustala się według siedziby wierzyciela.”,

c) § 3 otrzymuje brzmienie:

„§ 3. Jeżeli znany przed wszczęciem egzekucji majątek zobowiązanego lub większa jego część nie znajduje się na terenie działania organu egzekucyjnego ustalonego zgodnie z § 2 albo 2a, właściwość miejscową organu egzekucyjnego ustala się według miejsca położenia składników tego majątku.”,

d) po § 3 dodaje się § 3a w brzmieniu:

„§ 3a. Jeżeli nie jest możliwe ustalenie organu egzekucyjnego zgodnie z art. 22 § 2–3, właściwość tego organu ustala się według siedziby lub miejsca zamieszkania dłużnika zobowiązanego, który jest obciążony prawem majątkowym względem zobowiązanego.”;

11) w art. 23:

a) § 6 otrzymuje brzmienie:

„§ 6. Organy sprawujące nadzór mogą, w szczególnie uzasadnionych przypadkach, wstrzymać, na czas określony, czynności egzekucyjne lub postępowanie egzekucyjne prowadzone przez nadzorowany organ.”,

b) uchyla się § 7;

12) w art. 26:

a) po § 1 dodaje się § 1a–1e w brzmieniu:

„§ 1a. W uzasadnionych przypadkach organ egzekucyjny sporządza odpis tytułu wykonawczego. Odpis tytułu wykonawczego poświadcza się za zgodność kopii tytułu wykonawczego z oryginałem przez umieszczenie na niej wpisu „odpis zgodny z oryginałem” wraz ze wskazaniem imienia i nazwiska pracownika dokonującego uwierzytelnienia oraz daty uwierzytelnienia.

§ 1b. Za tytuł wykonawczy uznaje się również jednolity tytuł wykonawczy lub zagraniczny tytuł wykonawczy.

§ 1c. Do jednolitego tytułu wykonawczego oraz zagranicznego tytułu wykonawczego nie stosuje się § 2–4 i § 6, art. 27, art. 27a, art. 28b i art. 29.

§ 1d. Wnioski egzekucyjne i tytuły wykonawcze mogą być przekazywane do organu egzekucyjnego za pomocą środków komunikacji elektronicznej w rozumieniu art. 2 pkt 5 ustawy z dnia 18 lipca 2002 r. o świadczeniu usług drogą elektroniczną (Dz. U. Nr 144, poz. 1204, z późn. zm.⁶⁾) i na zasadach określonych w ustawie z dnia 17 lutego 2005 r. o informatyzacji działalności podmiotów realizujących zadania publiczne (Dz. U. z 2013 r. poz. 235).

§ 1e. W przypadku tytułu wykonawczego otrzymanego przez organ egzekucyjny za pomocą środków komunikacji elektronicznej, sporządza się jego wydruk. Na wydruku umieszcza się potwierdzenie zgodności danych zawartych w wydruku tytułu wykonawczego z treścią tytułu wykonawczego otrzymanego za pomocą środków komunikacji elektronicznej ze wskazaniem daty dokonania wydruku oraz imienia, nazwiska, stanowiska służbowego i podpisu osoby dokonującej potwierdzenia, działającej z upoważnienia organu egzekucyjnego.”,

b) po § 5 dodaje się § 5a i 5b w brzmieniu:

„§ 5a. Jeżeli zobowiązany ma miejsce zamieszkania lub siedzibę na terenie państwa członkowskiego, w przypadkach, o których mowa w § 5, zamiast odpisu tytułu wykonawczego można doręczyć odpis tytułu wykonawczego w postaci elektronicznej kopii dokumentu.

§ 5b. W przypadku tytułów wykonawczych otrzymanych przez organ egzekucyjny za pomocą środków komunikacji elektronicznej, doręczenie wydruku tytułu wykonawczego, o którym mowa w § 1e, uznaje się za doręczenie odpisu tytułu wykonawczego.”;

13) w art. 27:

a) w § 1:

– pkt 7 otrzymuje brzmienie:

„7) datę wystawienia tytułu, imię i nazwisko oraz stanowisko służbowe osoby upoważnionej do działania w imieniu wierzyciela;”,

⁶⁾ Patrz odnośnik nr 3.

- w pkt 11 kropkę zastępuje się średnikiem i dodaje się pkt 12 w brzmieniu:
„12) datę doręczenia upomnienia, a jeżeli doręczenie upomnienia nie było wymagane, podstawę prawną braku tego obowiązku.”,

b) uchyla się § 3;

14) uchyla się art. 27b;

15) po art. 28a dodaje się art. 28b i art. 28c w brzmieniu:

„Art. 28b. § 1. Jeżeli w trakcie postępowania egzekucyjnego zostanie wydana decyzja, postanowienie lub inne orzeczenie określające lub ustalające inną wysokość należności pieniężnej niż objęta tytułem wykonawczym albo zostanie złożona korekta dokumentu, o którym mowa w art. 3a § 1, powodująca zwiększenie wysokości należności pieniężnej, wierzyciel niezwłocznie sporządza zmieniony tytuł wykonawczy.

§ 2. W przypadku złożenia korekty dokumentu, o którym mowa w art. 3a § 1, powodującej zmniejszenie wysokości należności pieniężnej dochodzonego obowiązku, organ egzekucyjny kontynuuje postępowanie egzekucyjne, przy czym czynności egzekucyjne ograniczają się do kwoty pozostałej do wyegzekwowania.

Art. 28c. W przypadku skierowania do organu egzekucyjnego zmienionego tytułu wykonawczego, zmienionego jednolitego tytułu wykonawczego lub zmienionego zagranicznego tytułu wykonawczego, dokonane czynności egzekucyjne pozostają w mocy, a uprzednio wszczęta egzekucja administracyjna jest kontynuowana przez realizację zastosowanych środków egzekucyjnych oraz stosowanie kolejnych środków egzekucyjnych.”;

16) w art. 29 § 2 otrzymuje brzmienie:

„§ 2. Jeżeli obowiązek, którego dotyczy tytuł wykonawczy, nie podlega egzekucji administracyjnej lub tytuł wykonawczy nie spełnia wymogów określonych w art. 27 § 1 i 2, organ egzekucyjny nie przystępuje do egzekucji. Na postanowienie organu egzekucyjnego o nieprzystąpieniu do egzekucji przysługuje wierzycielowi, niebędącemu jednocześnie organem egzekucyjnym, zażalenie.”;

17) po art. 29 dodaje się art. 29a w brzmieniu:

„Art. 29a. § 1. Organ egzekucyjny może nie podejmować czynności egzekucyjnych, jeżeli dochodzenie należności pieniężnych na wniosek państwa członkowskiego lub państwa trzeciego stwarza szczególne problemy, powoduje powstanie znacząco wysokich wydatków egzekucyjnych lub wiąże się ze zwalczaniem zorganizowanej grupy lub związku mających na celu popełnienie przestępstwa.

§ 2. W przypadku, o którym mowa w § 1, organ egzekucyjny występuje do centralnego biura łącznikowego o uzgodnienie z państwem członkowskim lub państwem trzecim zakresu oraz sposobu pokrycia wydatków egzekucyjnych powstałych lub mogących powstać w ramach udzielania pomocy na podstawie ustawy o wzajemnej pomocy, przedstawiając jednocześnie:

- 1) szczegółowe zestawienie wydatków egzekucyjnych;
- 2) numer rachunku bankowego organu egzekucyjnego, na który ma być przekazana kwota wydatków.”;

18) po art. 32 dodaje się art. 32a–32c w brzmieniu:

„Art. 32a. § 1. Jeżeli wszczęte zostało postępowanie w sprawie istnienia lub wysokości dochodzonej należności pieniężnej, wierzyciel zawiadamia o tym organ egzekucyjny, wskazując, w jakim zakresie egzekwowana należność pieniężna nie została zaskarżona.

§ 2. Zawiadomienie, o którym mowa w § 1, powoduje zawieszenie postępowania egzekucyjnego w części dotyczącej przedmiotu sporu do czasu ostatecznego zakończenia postępowania, o ile wierzyciel nie wystąpi z uzasadnionym wnioskiem o dalsze prowadzenie postępowania egzekucyjnego lub podjęcie zawieszzonego postępowania egzekucyjnego.

§ 3. W okresie zawieszenia postępowania egzekucyjnego, o którym mowa w § 2, organ egzekucyjny może dokonać zabezpieczenia na podstawie tytułu wykonawczego, stanowiącego podstawę wszczęcia tego postępowania, na wniosek wierzyciela lub z urzędu.

§ 4. Przepisy § 1–3 nie mają zastosowania do postępowania egzekucyjnego wszczętego na podstawie tytułu wykonawczego wystawionego na podstawie decyzji nieostatecznej, której nadano rygor natychmiastowej wykonalności.

Art. 32b. § 1. W przypadkach określonych w art. 32a § 1, jeżeli w toku postępowania egzekucyjnego wystąpiono z wnioskiem o odzyskanie należności pieniężnych do państwa członkowskiego lub państwa trzeciego, organ egzekucyjny informuje to państwo o okolicznościach, o których mowa w art. 32a § 1, wskazując w jakim zakresie należność pieniężna objęta wnioskiem nie została zaskarżona.

§ 2. Organ egzekucyjny może wystąpić z urzędu lub na wniosek wierzyciela z wnioskiem o podjęcie środków zabezpieczających zaskarżonej części należności

pieniężnych na zasadach określonych w ustawie o wzajemnej pomocy lub z uzasadnionym wnioskiem o dalsze odzyskiwanie tych należności.

Art. 32c. § 1. Jeżeli wszczęto procedurę wzajemnego porozumienia, a wynik porozumienia może mieć wpływ na egzekwowany obowiązek będący przedmiotem wniosku państwa członkowskiego lub państwa trzeciego o odzyskanie należności pieniężnych, o których mowa w art. 2 § 1 pkt 8 i 9, postępowanie egzekucyjne ulega zawieszeniu do czasu zakończenia procedury wzajemnego porozumienia, chyba że zachodzi potrzeba natychmiastowego wyegzekwowania tych należności w związku z oszustwem lub niewypłacalnością.

§ 2. W okresie zawieszenia postępowania egzekucyjnego w przypadku, o którym mowa w § 1, organ egzekucyjny może z urzędu lub na wniosek wierzyciela dokonać zabezpieczenia należności pieniężnych, o których mowa w art. 2 § 1 pkt 8 i 9.”;

19) w art. 33:

a) pkt 10 otrzymuje brzmienie:

„10) niespełnienie w tytule wykonawczym wymogów określonych w art. 27 albo w zagranicznym tytule wykonawczym wymogów określonych w art. 103 ustawy o wzajemnej pomocy.”,

b) dotychczasową treść oznacza się jako § 1 i dodaje się § 2 w brzmieniu:

„§ 2. W egzekucji należności pieniężnych, o których mowa w:

- 1) art. 2 § 1 pkt 8 – zobowiązanemu przysługują zarzuty określone w § 1 pkt 6, 8–9;
- 2) art. 2 § 1 pkt 9 – zobowiązanemu przysługują zarzuty określone w § 1 pkt 6, 8–10.”;

20) w art. 34:

a) § 1 otrzymuje brzmienie:

„§ 1. Zarzuty zgłoszone na podstawie art. 33 § 1 pkt 1–7, 9 i 10, a przy egzekucji obowiązków o charakterze niepieniężnym – także na podstawie art. 33 § 1 pkt 8, organ egzekucyjny rozpatruje po uzyskaniu stanowiska wierzyciela w zakresie zgłoszonych zarzutów, z tym że w zakresie zarzutów, o których mowa w art. 33 § 1 pkt 1–5 i 7, stanowisko wierzyciela jest dla organu egzekucyjnego wiążące. W przypadku, o którym mowa w art. 33 § 2, stanowiska wierzyciela nie wymaga się.”,

b) uchyla się § 3;

21) art. 35 otrzymuje brzmienie:

„Art. 35. § 1. Zgłoszenie przez zobowiązanego zarzutu w sprawie prowadzenia egzekucji administracyjnej na podstawie art. 33 § 1 pkt 1–7, 9 i 10 zawiesza postępowanie egzekucyjne do czasu wydania ostatecznego postanowienia w przedmiocie zgłoszonego zarzutu, o ile wierzyciel po otrzymaniu zarzutu nie wystąpi z uzasadnionym wnioskiem o podjęcie zawieszzonego postępowania egzekucyjnego.

§ 2. W okresie zawieszenia postępowania egzekucyjnego organ egzekucyjny może dokonać na podstawie tytułu wykonawczego zabezpieczenia na wniosek wierzyciela lub z urzędu.

§ 3. Jeżeli w toku postępowania egzekucyjnego wystąpiono o pomoc do państwa członkowskiego lub państwa trzeciego z wnioskiem o odzyskanie należności pieniężnych, o których mowa w art. 2 § 1 pkt 8 i 9, organ egzekucyjny informuje to państwo o okolicznościach, o których mowa w § 1.

§ 4. W przypadku określonym w § 3, organ egzekucyjny może z urzędu lub na wniosek wierzyciela wystąpić z wnioskiem o podjęcie środków zabezpieczających należności pieniężne na zasadach określonych w ustawie o wzajemnej pomocy lub z uzasadnionym wnioskiem o dalsze odzyskiwanie tych należności.”;

22) w art. 36 § 1 otrzymuje brzmienie:

„§ 1. W zakresie niezbędnym do wszczęcia lub prowadzenia postępowania egzekucyjnego oraz udzielania pomocy na podstawie ustawy o wzajemnej pomocy, organ egzekucyjny lub wierzyciel, o którym mowa w art. 5, może żądać od uczestników postępowania informacji i wyjaśnień, jak również zwracać się o udzielenie informacji do organów administracji publicznej oraz jednostek organizacyjnych im podległych lub podporządkowanych, a także innych podmiotów.”;

23) w art. 56 w § 1 wprowadzenie do wyliczenia otrzymuje brzmienie:

„Postępowanie egzekucyjne ulega zawieszeniu w całości lub w części.”;

24) w art. 57 § 1 otrzymuje brzmienie:

„§ 1. Organ egzekucyjny podejmuje zawieszony postępowanie egzekucyjne po ustaniu przyczyny zawieszenia, zawiadamiając o tym zobowiązanego. Jednocześnie organ egzekucyjny przystępuje do czynności egzekucyjnych.”;

25) w art. 59 po § 2 dodaje się § 2a w brzmieniu:

„§ 2a. W zakresie należności pieniężnych, o których mowa w art. 2 § 1 pkt 8 i 9, postępowanie egzekucyjne umarza się w przypadkach określonych w § 1 pkt 4, 6, 7, 9 i 10 oraz w § 2.”;

26) w art. 64c:

a) § 2a otrzymuje brzmienie:

„§ 2a. Przepisu § 2 nie stosuje się do państwa członkowskiego lub państwa trzeciego.”,

b) § 3 otrzymuje brzmienie:

„§ 3. Jeżeli po pobraniu od zobowiązanego należności z tytułu kosztów egzekucyjnych okaże się, że wszczęcie i prowadzenie egzekucji było niezgodne z prawem, należności te, wraz z naliczonymi od dnia ich pobrania odsetkami ustawowymi, organ egzekucyjny zwraca zobowiązanemu, a jeżeli niezgodne z prawem wszczęcie i prowadzenie egzekucji spowodował wierzyciel, obciąża nimi wierzyciela.”,

c) uchyla się § 3a i 3b,

d) § 4 otrzymuje brzmienie:

„§ 4. Wierzyciel pokrywa koszty egzekucyjne, jeżeli nie mogą być one ściągnięte od zobowiązanego, z zastrzeżeniem § 4b oraz art. 64e § 4a.”,

e) uchyla się § 4a,

f) § 4b otrzymuje brzmienie:

„§ 4b. Nieściągnięte od zobowiązanego wydatki egzekucyjne, poniesione w postępowaniu egzekucyjnym prowadzonym na podstawie jednolitego tytułu wykonawczego albo zagranicznego tytułu wykonawczego, organ egzekucyjny lub rekwizycyjny pokrywa bezpośrednio z budżetu państwa.”,

g) uchyla się § 4c,

h) po § 7 dodaje się § 7a i 7b w brzmieniu:

„§ 7a. W przypadkach określonych w art. 81 ust. 2 i art. 82 ustawy o wzajemnej pomocy, organ egzekucyjny może wystąpić do państwa członkowskiego lub państwa trzeciego o przekazanie na rachunek tego organu wydatków egzekucyjnych poniesionych w związku z realizacją wniosku o odzyskanie należności pieniężnych wraz z wypłaconymi odsetkami od zwróconych należności pieniężnych, przedstawiając ich zestawienie, jeżeli wszczęcie lub prowadzenie egzekucji administracyjnej należności pieniężnych będących przedmiotem zwrotu spowodowało państwo członkowskie lub państwo trzecie.

§ 7b. W przypadku, o którym mowa w § 7a, nie wydaje się postanowienia o wysokości wydatków egzekucyjnych obciążających wierzyciela.”,

i) § 9 otrzymuje brzmienie:

„§ 9. Środki pieniężne pochodzące z wyegzekwowanych kosztów egzekucyjnych, w tym powstałych w postępowaniu egzekucyjnym prowadzonym na podstawie jednolitego tytułu wykonawczego albo zagranicznego tytułu wykonawczego, przypadają na rzecz tego organu, które je uzyskał, z zastrzeżeniem § 10 i 11.”;

27) w art. 64d § 4 otrzymuje brzmienie:

„§ 4. Przepisy § 1–3 stosuje się również do innych należności lub wartości określonych w ustawie kwotowo.”;

28) w art. 64e:

a) § 4a otrzymuje brzmienie:

„§ 4a. Organ egzekucyjny z urzędu umarza koszty z tytułu opłat, o których mowa w art. 64 § 1 i 6, jeżeli opłaty te nie mogą być ściągnięte od zobowiązanego i powstały w postępowaniu egzekucyjnym prowadzonym na podstawie jednolitego tytułu wykonawczego albo zagranicznego tytułu wykonawczego. Nie wydaje się postanowienia w sprawie umorzenia kosztów egzekucyjnych.”,

b) po § 4a dodaje się § 4b w brzmieniu:

„§ 4b. Przepis § 4a stosuje się do wydatków egzekucyjnych poniesionych w postępowaniu egzekucyjnym prowadzonym na podstawie jednolitego tytułu wykonawczego lub zagranicznego tytułu wykonawczego, chyba że organ egzekucyjny uzyskał zwrot tych wydatków od państwa członkowskiego lub państwa trzeciego w przypadkach określonych w art. 29a lub w przypadkach określonych w art. 81 ust. 2 i art. 82 ustawy o wzajemnej pomocy.”;

29) w art. 66:

a) w § 4 pkt 4 otrzymuje brzmienie:

„4) należności dochodzonych na podstawie jednolitego tytułu wykonawczego albo zagranicznego tytułu wykonawczego.”,

b) § 6 otrzymuje brzmienie:

„§ 6. Do opłaty komorniczej stosuje się odpowiednio § 2 oraz art. 64c § 11 i 12.”;

30) w dziale I uchyla się rozdział 7;

31) w art. 71 § 3 otrzymuje brzmienie:

„§ 3. Podstawą żądania wyjawienia przez zobowiązanego majątku są dokumenty stanowiące podstawę wszczęcia egzekucji administracyjnej lub dokonania zabezpieczenia w trybie przepisów działu IV. W tym przypadku nie nadaje się sądowej klauzuli wykonalności.”;

32) po art. 71b dodaje się art. 71c w brzmieniu:

„Art. 71c. § 1. Organ egzekucyjny na wniosek zobowiązanego może, w drodze decyzji, odroczyć albo rozłożyć na raty zapłatę należności pieniężnych dochodzonych na podstawie jednolitego tytułu wykonawczego albo zagranicznego tytułu wykonawczego wraz z odsetkami naliczonymi zgodnie z przepisami działu III ustawy – Ordynacja podatkowa.

§ 2. Do udzielania ulg, o których mowa w § 1, stosuje się odpowiednio przepisy działu III i IV ustawy – Ordynacja podatkowa.

§ 3. O udzieleniu ulg, o których mowa w § 1, organ egzekucyjny informuje państwo członkowskie lub państwo trzecie.”;

33) w art. 110:

a) uchyla się § 1–3,

b) § 3a otrzymuje brzmienie:

„§ 3a. Organ egzekucyjny podejmuje czynności egzekucyjne związane z egzekucją administracyjną z nieruchomości po otrzymaniu zaliczki na pokrycie przewidywanych wydatków od wierzyciela niebędącego naczelnikiem urzędu skarbowego lub państwem członkowskim, lub państwem trzecim, zwanego dalej „wierzycielem finansującym”; przepis art. 29a stosuje się odpowiednio.”,

c) § 7 otrzymuje brzmienie:

„§ 7. W przypadku niewpłacenia zaliczki, o której mowa w § 4, organ egzekucyjny wzywa wierzyciela finansującego do jej wpłacenia w terminie 7 dni od dnia doręczenia wezwania, a po bezskutecznym upływie tego terminu nie przystępuje do egzekucji z nieruchomości.”;

34) w art. 110b pkt 2 otrzymuje brzmienie:

„2) wierzyciele egzekwujący;”;

35) w art. 110c w § 2 dodaje się drugie zdanie w brzmieniu:

„Zobowiązanemu wraz z wezwaniem doręcza się odpis tytułu wykonawczego, o ile nie został wcześniej doręczony; przepis art. 26 § 5a stosuje się odpowiednio.”;

36) w art. 111f § 5 otrzymuje brzmienie:

„§ 5. Jeżeli należność wierzyciela zostanie uiszczona wraz z odsetkami z tytułu niezapłacenia jej w terminie i kosztami egzekucyjnymi przed zamknięciem licytacji, poborca skarbowy zamyka licytację i organ egzekucyjny uchyla zajęcie nieruchomości.”;

37) art. 111g otrzymuje brzmienie:

„Art. 111g. Jeżeli przedmiotem licytacji jest kilka nieruchomości lub kilka części nieruchomości, poborca skarbowy wstrzymuje licytację pozostałych nieruchomości lub ich części z chwilą, gdy osiągnięto kwotę wystarczającą na zaspokojenie dochodzonej należności wraz z odsetkami z tytułu niezapłacenia jej w terminie i kosztami egzekucyjnymi oraz organ egzekucyjny uchyla zajęcie nieruchomości.”;

38) art. 111k otrzymuje brzmienie:

„Art. 111k. § 1. Jeżeli po trzeciej licytacji żaden z wierzycieli nie przejął nieruchomości na własność, uchyla się zajęcie nieruchomości. Nowa egzekucja z tej samej nieruchomości może być wszczęta dopiero po upływie 12 miesięcy od dnia uchylecia zajęcia nieruchomości.

§ 2. Jeżeli wniosek o wszczęcie nowej egzekucji złożono przed upływem 3 lat od trzeciej licytacji, organ egzekucyjny dokonuje nowego opisu i oszacowania wartości nieruchomości tylko na wniosek zobowiązanego. Zobowiązany może złożyć taki wniosek przed upływem 14 dni od dnia ponownego doręczenia mu wezwania do zapłaty, o czym należy go uprzedzić przy doręczeniu wezwania.”;

39) art. 111n otrzymuje brzmienie:

„Art. 111n. § 1. Organ egzekucyjny odmawia przybicia, jeżeli ostateczne rozstrzygnięcia skarg lub zażaleń wniesionych w toku postępowania egzekucyjnego potwierdzą naruszenie przepisów postępowania w toku licytacji i jeżeli uchybienia te mogły mieć istotny wpływ na wynik licytacji albo, jeżeli uczestnik nie otrzymał zawiadomienia o licytacji, chyba że będąc na licytacji nie wystąpił ze skargą na to uchybienie.

§ 2. Jeżeli organ egzekucyjny odmówi przybicia z przyczyn, o których mowa w § 1, wyznacza ponowną licytację.

§ 3. Organ egzekucyjny odmawia przybicia również wtedy, gdy postępowanie egzekucyjne podlegało umorzeniu lub zawieszeniu. Po ustaniu przyczyny zawieszenia organ wyznacza ponowną licytację.”;

40) art. 114d otrzymuje brzmienie:

„Art. 114d. W przypadku prowadzenia egzekucji z użytkowania wieczystego, jeżeli właściwy organ wystąpił z żądaniem rozwiązania umowy użytkowania wieczystego, wstrzymuje się czynności egzekucyjne w egzekucji z nieruchomości. Organ egzekucyjny podejmuje egzekucję z nieruchomości, jeżeli sąd orzeknie, że brak jest podstaw do rozwiązania umowy użytkowania wieczystego. W przypadku rozwiązania umowy użytkowania wieczystego organ egzekucyjny uchyla zajęcie nieruchomości.”;

41) w art. 115c uchyla się § 2;

42) w art. 154 w § 4 w pkt 2 kropkę zastępuje się przecinkiem i dodaje się pkt 3 w brzmieniu:

„3) z dniem podjęcia zawieszono postępowania egzekucyjnego w przypadkach określonych w art. 32a § 2, art. 32c § 1 i art. 35 § 1, a także w przypadkach określonych w art. 80 ust. 5 ustawy o wzajemnej pomocy.”;

43) w art. 155a:

a) § 1 otrzymuje brzmienie:

„§ 1. Organ egzekucyjny dokonuje zabezpieczenia:

- 1) na wniosek wierzyciela i na podstawie wydanego przez niego zarządzenia zabezpieczenia;
- 2) na wniosek wierzyciela i na podstawie wydanego przez niego tytułu wykonawczego, w przypadkach określonych w art. 32a § 3 i art. 35 § 2;
- 3) na wniosek państwa członkowskiego i na podstawie zarządzenia zabezpieczenia lub zagranicznego tytułu wykonawczego, załączonego dokumentu zabezpieczenia lub jednolitego tytułu wykonawczego określonych w przepisach ustawy o wzajemnej pomocy, w zakresie należności, o których mowa w art. 2 § 1 pkt 8;
- 4) na wniosek państwa członkowskiego lub państwa trzeciego i na podstawie zarządzenia zabezpieczenia lub zagranicznego tytułu wykonawczego wystawionych zgodnie z przepisami ustawy o wzajemnej pomocy, w zakresie należności, o których mowa w art. 2 § 1 pkt 9.”,

b) po § 1 dodaje się § 1a w brzmieniu:

„§ 1a. Organ egzekucyjny może z urzędu dokonać zabezpieczenia na podstawie tytułu wykonawczego, w przypadkach określonych w art. 32a § 3,

art. 32c § 2 i art. 35 § 2 oraz w przypadkach określonych w art. 80 ust. 5 ustawy o wzajemnej pomocy.”,

c) § 2 otrzymuje brzmienie:

„§ 2. Wniosek, o którym mowa w § 1 pkt 1, może również zgłosić organ kontroli skarbowej.”;

44) po art. 155a dodaje się art. 155b w brzmieniu:

„Art. 155b. § 1. Organ egzekucyjny lub egzekutor, przystępując do czynności zabezpieczających, doręcza zobowiązanemu:

- 1) odpis zarządzenia zabezpieczenia, dokument zabezpieczenia, odpis tytułu wykonawczego, o ile nie zostały wcześniej doręczone albo
- 2) zawiadomienie o przystąpieniu do zabezpieczenia, jeżeli odpis tytułu wykonawczego został doręczony w egzekucji administracyjnej.

§ 2. W przypadku, o którym mowa w § 1 pkt 2, nie stosuje się art. 33 i art. 34.”;

45) w art. 156 w § 1:

a) pkt 6 otrzymuje brzmienie:

„6) datę wydania zarządzenia zabezpieczenia, nazwę wierzyciela, który je wydał, oraz imię i nazwisko oraz stanowisko służbowe osoby upoważnionej do działania w imieniu wierzyciela;”;

b) pkt 9 otrzymuje brzmienie:

„9) sposób i zakres zabezpieczenia obowiązku o charakterze niepieniężnym.”;

46) w art. 159:

a) § 1 otrzymuje brzmienie:

„§ 1. Organ egzekucyjny na żądanie zobowiązanego uchyla zabezpieczenie obowiązku o charakterze niepieniężnym, jeżeli wniosek o wszczęcie postępowania egzekucyjnego nie został zgłoszony w terminie 3 miesięcy od dnia dokonania tego zabezpieczenia.”,

b) § 2 otrzymuje brzmienie:

„§ 2. Termin określony w § 1 może być przez organ egzekucyjny przedłużony na wniosek wierzyciela do 3 miesięcy, jeżeli z uzasadnionych przyczyn postępowanie egzekucyjne nie mogło być wszczęte.”;

47) w art. 164:

a) w § 1 wprowadzenie do wyliczenia otrzymuje brzmienie:

„Organ egzekucyjny dokonuje zabezpieczenia należności pieniężnej przez:”;

b) § 2 otrzymuje brzmienie:

„§ 2. Jeżeli organ egzekucyjny nie jest jednocześnie wierzycielem, obciążenia nieruchomości hipoteką przymusową lub statku morskiego (statku morskiego w budowie) hipoteką morską przymusową dokonuje wierzyciel, a jeżeli wierzycielem jest państwo członkowskie lub państwo trzecie – organ egzekucyjny działający we własnym imieniu i na rzecz tego państwa.”,

c) po § 2 dodaje się § 2a–2c w brzmieniu:

„§ 2a. Podstawą wpisu hipoteki przymusowej dla zabezpieczenia należności państw członkowskich lub państw trzecich jest: dokument zabezpieczenia państwa członkowskiego, jednolity tytuł wykonawczy państwa członkowskiego, zagraniczny tytuł wykonawczy albo zarządzenie zabezpieczenia określone w przepisach ustawy o wzajemnej pomocy.

§ 2b. W przypadku gdy dokument, o którym mowa w § 2a, przekazany został do organu egzekucyjnego za pomocą środków komunikacji elektronicznej, podstawą wpisu hipoteki przymusowej jest wydruk tego dokumentu sporządzony zgodnie z art. 26 § 1e.

§ 2c. W przypadku gdy dokument, o którym mowa w § 2a, sporządzony jest w języku urzędowym lub jednym z języków urzędowych państwa członkowskiego lub państwa trzeciego albo języku uzgodnionym zgodnie z art. 33 ustawy o wzajemnej pomocy, do wniosku o wpis hipoteki przymusowej organ egzekucyjny dołącza również tłumaczenie tego dokumentu sporządzone zgodnie z art. 32 ust. 1 lub ust. 3 ustawy o wzajemnej pomocy.”;

48) art. 166b otrzymuje brzmienie:

„Art. 166b. W postępowaniu zabezpieczającym stosuje się odpowiednio przepisy działu I i art. 168d § 2.”;

49) po art. 166b dodaje się art. 166c w brzmieniu:

„Art. 166c. W zakresie należności pieniężnych, o których mowa w art. 2 § 1 pkt 8 i 9, w postępowaniu zabezpieczającym nie stosuje się przepisów art. 154 § 1–3, 5 i 6, art. 155, art. 156, art. 157 i art. 163 § 2–3.”;

50) art. 168b otrzymuje brzmienie:

„Art. 168b. § 1. Zobowiązany może dochodzić odszkodowania od organu egzekucyjnego lub wierzyciela na podstawie przepisów Kodeksu cywilnego, za szkody

wyrządzone wskutek niezgodnego z przepisami prawa wszczęcia lub prowadzenia egzekucji administracyjnej lub postępowania zabezpieczającego.

§ 2. W przypadku należności pieniężnych określonych w art. 2 § 1 pkt 8 i 9, przez wierzyciela, o którym mowa w ust. 1, rozumie się centralne biuro łącznikowe.”.

Art. 112. W ustawie z dnia 6 lipca 1982 r. o księgach wieczystych i hipotece (Dz. U. z 2001 r. Nr 124, poz. 1361, z późn. zm.⁷⁾) art. 110 otrzymuje brzmienie:

„Art. 110. Hipotekę przymusową można uzyskać także na podstawie:

- 1) postanowienia sądu o udzieleniu zabezpieczenia;
- 2) postanowienia prokuratora;
- 3) decyzji administracyjnej, o ile przepisy szczególne tak stanowią, chociażby decyzja nie była ostateczna;
- 4) dokumentu zabezpieczenia, o którym mowa w art. 3 pkt 1 ustawy z dnia ... o wzajemnej pomocy przy dochodzeniu podatków, ceł i innych należności pieniężnych (Dz. U. poz. ...); albo
- 5) zarządzenia zabezpieczenia określonego w przepisach o postępowaniu egzekucyjnym w administracji albo zarządzenia zabezpieczenia określonego w ustawie, o której mowa w pkt 4.”.

Art. 113. W ustawie z dnia 28 sierpnia 1997 r. o organizacji i funkcjonowaniu funduszy emerytalnych (Dz. U. z 2010 r. Nr 34, poz. 189, z późn. zm.⁸⁾) w art. 49 dodaje się ust. 4 w brzmieniu:

„4. Przepisu ust. 1 nie stosuje się w przypadku udostępnienia informacji objętej tajemnicą zawodową administracyjnemu organowi egzekucyjnemu oraz centralnemu biuru łącznikowemu, o którym mowa w art. 9 ustawy z dnia ... o wzajemnej pomocy przy dochodzeniu podatków, ceł i innych należności pieniężnych (Dz. U. poz. ...), w zakresie danych zawartych w umowach, o których mowa w art. 88a, oraz w deklaracjach, o których mowa w art. 18 ust. 1 ustawy z dnia 20 kwietnia 2004 r. o pracowniczych programach emerytalnych.”.

⁷⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2001 r. Nr 125, poz. 1368, z 2002 r. Nr 169, poz. 1387, z 2003 r. Nr 42, poz. 363, z 2004 r. Nr 172, poz. 1804, z 2008 r. Nr 116, poz. 731, z 2009 r. Nr 131, poz. 1075, z 2011 r. Nr 230, poz. 1370 oraz z 2012 r. poz. 827.

⁸⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2010 r. Nr 127, poz. 858 i Nr 182, poz. 1228, z 2011 r. Nr 75, poz. 398, Nr 106, poz. 622, Nr 171, poz. 1016, Nr 187, poz. 1111 i Nr 232, poz. 1378 oraz z 2012 r. poz. 596 i 1385.

Art. 114. W ustawie z dnia 29 sierpnia 1997 r. – Ordynacja podatkowa (Dz. U. z 2012 r. poz. 749, z późn. zm.⁹⁾) w art. 70 w § 6 w pkt 4 kropkę zastępuje się średnikiem i dodaje się pkt 5 w brzmieniu:

„5) doręczenia zawiadomienia o przystąpieniu do zabezpieczenia w przypadkach określonych w art. 32a § 3 i art. 35 § 2 ustawy z dnia 17 czerwca 1966 r. o postępowaniu egzekucyjnym w administracji (Dz. U. z 2012 r. poz. 1015, 1342 i 1529 oraz z 2013 r. poz. ...).”.

Art. 115. W ustawie z dnia 29 sierpnia 1997 r. – Prawo bankowe (Dz. U. z 2012 r. poz. 1376, 1385 i 1529) w art. 105 w ust. 1 w pkt 2 po lit. u dodaje się lit. v w brzmieniu:

„v) administracyjnego organu egzekucyjnego oraz centralnego biura łącznikowego, o którym mowa w art. 9 ustawy z dnia ... o wzajemnej pomocy przy dochodzeniu podatków, ceł i innych należności pieniężnych (Dz. U. poz. ...), w zakresie wykonywania ich ustawowych zadań.”.

Art. 116. W ustawie z dnia 26 października 2000 r. o giełdach towarowych (Dz. U. z 2010 r. Nr 48, poz. 284, z późn. zm.¹⁰⁾) w art. 54 po pkt 8 dodaje się pkt 8a w brzmieniu:

„8a) administracyjnego organu egzekucyjnego oraz centralnego biura łącznikowego, o którym mowa w art. 9 ustawy z dnia ... o wzajemnej pomocy przy dochodzeniu podatków, ceł i innych należności pieniężnych (Dz. U. poz. ...), w zakresie wykonywania ich ustawowych zadań.”.

Art. 117. W ustawie z dnia 22 maja 2003 r. o działalności ubezpieczeniowej (Dz. U. z 2010 r. Nr 11, poz. 66, z późn. zm.¹¹⁾) w art. 19 w ust. 2 po pkt 3 dodaje się pkt 3a w brzmieniu:

„3a) administracyjnego organu egzekucyjnego oraz centralnego biura łącznikowego, o którym mowa w art. 9 ustawy z dnia... o wzajemnej pomocy przy dochodzeniu podatków, ceł i innych należności pieniężnych (Dz. U. poz. ...), w zakresie wykonywania ich ustawowych zadań.”.

⁹⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2012 r. poz. 848, 1101, 1342 i 1529 oraz z 2013 r. poz. 35.

¹⁰⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2010 r. Nr 81, poz. 530, Nr 182, poz. 1228 oraz z 2011 r. Nr 94, poz. 551, Nr 106, poz. 622 i Nr 205, poz. 1208.

¹¹⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2010 r. Nr 81, poz. 530, Nr 126, poz. 853 i Nr 127, poz. 858, z 2011 r. Nr 75, poz. 398, Nr 80, poz. 432, Nr 106, poz. 622, Nr 112, poz. 654, Nr 133, poz. 767, Nr 205, poz. 1210 i Nr 232, poz. 1378, z 2012 r. poz. 596, 1385 i 1529 oraz z 2013 r. poz. 53.

Art. 118. W ustawie z dnia 20 kwietnia 2004 r. o indywidualnych kontaktach emerytalnych oraz indywidualnych kontaktach zabezpieczenia emerytalnego (Dz. U. Nr 116, poz. 1205, z późn. zm.¹²⁾) po art. 8 dodaje się art. 8a w brzmieniu:

„Art. 8a. Na wniosek administracyjnego organu egzekucyjnego, wymienionego w art. 19 ustawy z dnia 17 czerwca 1966 r. o postępowaniu egzekucyjnym w administracji (Dz. U. z 2012 r. poz. 1015, 1342 i 1529 oraz z 2013 r. poz. ...) albo centralnego biura łącznikowego, o którym mowa w art. 9 ustawy z dnia ... o wzajemnej pomocy przy dochodzeniu podatków, ceł i innych należności pieniężnych (Dz. U. poz. ...), podmioty wymienione w art. 8 ust. 1 obowiązane są udostępniać dane zawarte w umowach, o których mowa w art. 9.”.

Art. 119. W ustawie z dnia 20 kwietnia 2004 r. o pracowniczych programach emerytalnych (Dz. U. Nr 116, poz. 1207, z późn. zm.¹³⁾) po art. 18 dodaje się art. 18a w brzmieniu:

„Art. 18a. Na wniosek administracyjnego organu egzekucyjnego, wymienionego w art. 19 ustawy z dnia 17 czerwca 1966 r. o postępowaniu egzekucyjnym w administracji (Dz. U. z 2012 r. poz. 1015, 1342 i 1529 oraz z 2013 r. poz. ...) albo centralnego biura łącznikowego, o którym mowa w art. 9 ustawy z dnia ... o wzajemnej pomocy przy dochodzeniu podatków, ceł i innych należności pieniężnych (Dz. U. poz. ...), pracodawca obowiązany jest udostępniać dane zawarte w deklaracjach.”.

Art. 120. W ustawie z dnia 27 maja 2004 r. o funduszach inwestycyjnych (Dz. U. Nr 146, poz. 1546, z późn. zm.¹⁴⁾) w art. 281 w ust. 1 po pkt 10 dodaje się pkt 10a w brzmieniu:

„10a) administracyjnego organu egzekucyjnego oraz centralnego biura łącznikowego, o którym mowa w art. 9 ustawy z dnia ... o wzajemnej pomocy przy dochodzeniu

¹²⁾ Zmiany wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2005 r. Nr 183, poz. 1538, z 2006 r. Nr 157, poz. 1119, z 2008 r. Nr 220, poz. 1432, z 2009 r. Nr 165, poz. 1316, z 2010 r. Nr 18, poz. 98 i Nr 257, poz. 1724 oraz z 2011 r. Nr 75, poz. 398 i Nr 171, poz. 1016.

¹³⁾ Zmiany wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2005 r. Nr 143, poz. 1202, z 2006 r. Nr 157, poz. 1119, z 2008 r. Nr 220, poz. 1432, z 2010 r. Nr 18, poz. 98 oraz z 2011 r. Nr 75, poz. 398 i Nr 171, poz. 1016.

¹⁴⁾ Zmiany wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2005 r. Nr 83, poz. 719, Nr 183, poz. 1537 i 1538 i Nr 184, poz. 1539, z 2006 r. Nr 157, poz. 1119, z 2007 r. Nr 112, poz. 769, z 2008 r. Nr 231, poz. 1546, z 2009 r. Nr 18, poz. 97, Nr 42, poz. 341, Nr 168, poz. 1323 i Nr 201, poz. 1540, z 2010 r. Nr 81, poz. 530, Nr 106, poz. 670, Nr 126, poz. 853 i Nr 182, poz. 1228, z 2011 r. Nr 106, poz. 622, Nr 152, poz. 900 i Nr 234, poz. 1389 i 1391, z 2012 r. poz. 596, 1385 i 1529 oraz z 2013 r. poz. 70 i 433.

podatków, ceł i innych należności pieniężnych (Dz. U. poz. ...), w zakresie wykonywania ich ustawowych zadań.”

Art. 121. W ustawie z dnia 29 lipca 2005 r. o obrocie instrumentami finansowymi (Dz. U. z 2010 r. Nr 211, poz. 1384, z późn. zm.¹⁵⁾) w art. 149 pkt 10 otrzymuje brzmienie:

„10) administracyjnego organu egzekucyjnego oraz centralnego biura łącznikowego, o którym mowa w art. 9 ustawy z dnia ... o wzajemnej pomocy przy dochodzeniu podatków, ceł i innych należności pieniężnych (Dz. U. poz. ...), w zakresie wykonywania ich ustawowych zadań.”

Art. 122. 1. Do postępowań egzekucyjnych w administracji wszczętych i niezakończonych przed dniem wejścia w życie ustawy, mają zastosowanie przepisy dotychczasowe, z zastrzeżeniem ust. 2–5.

2. Z dniem wejścia w życie ustawy organ egzekucyjny może, na podstawie art. 13 § 1 ustawy zmienianej w art. 111, w brzmieniu dotychczasowym, zwolnić określony składnik majątkowy zobowiązanego bez zgody wierzyciela.

3. Z dniem wejścia w życie ustawy do wstrzymania czynności egzekucyjnych lub postępowania egzekucyjnego na podstawie art. 23 § 6 ustawy zmienianej w art. 111, w brzmieniu dotychczasowym, nie jest wymagana zgoda wierzyciela.

4. Z dniem wejścia w życie ustawy do wszczęcia i prowadzenia egzekucji z nieruchomości stosuje się przepisy działu II rozdziału 7 ustawy zmienianej w art. 111, w brzmieniu nadanym ustawą.

5. Do postępowań, o których mowa w ust. 1, mają zastosowanie przepisy:

- 1) art. 17a, art. 26 § 1a, art. 28b, art. 28c, art. 36 § 1, art. 56 § 1, art. 57 § 1 i art. 71 § 3 ustawy zmienianej w art. 111, w brzmieniu nadanym ustawą;
- 2) art. 49 ust. 4 ustawy zmienianej w art. 113, art. 70 § 6 pkt 4 ustawy zmienianej w art. 114, art. 105 ust. 1 pkt 2 lit. v ustawy zmienianej w art. 115, art. 54 pkt 8a ustawy zmienianej w art. 115, art. 19 ust. 2 pkt 3a ustawy zmienianej w art. 117, art. 8a ustawy zmienianej w art. 118, art. 18a ustawy zmienianej w art. 119, art. 281 ust. 1 pkt 10a ustawy zmienianej w art. 120 oraz art. 149 pkt 10 ustawy zmienianej w art. 121, w brzmieniu nadanym ustawą.

¹⁵⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2011 r. Nr 106, poz. 622, Nr 131, poz. 763 i Nr 234, poz. 1391, z 2012 r. poz. 836 i 1385 oraz z 2013 r. poz. 433.

Art. 123. 1. Do wniosków o udzielenie pomocy państwa członkowskiego lub państwa trzeciego wniesionych do organu wykonującego przed dniem obowiązywania przepisów rozporządzenia wykonawczego Komisji (UE) nr 1189/2011 z dnia 18 listopada 2011 r. ustalającego szczegółowe przepisy dotyczące niektórych przepisów dyrektywy Rady 2010/24/UE w sprawie wzajemnej pomocy przy odzyskiwaniu wierzytelności dotyczących podatków, ceł i innych obciążeń (Dz. Urz. UE L 302 z 19.11.2011, str. 16), zwanego dalej „rozporządzeniem wykonawczym”, i niezrealizowanych do dnia wejścia w życie ustawy, zastosowanie mają przepisy działu I rozdziału 7 ustawy zmienianej w art. 111, w brzmieniu dotychczasowym, z wyłączeniem art. 66b § 3 i art. 66h § 2 i 4 tej ustawy, z tym że funkcje organu wykonującego sprawuje centralne biuro łącznikowe.

2. Do wniosków o udzielenie pomocy państwa członkowskiego lub państwa trzeciego wniesionych do organu wykonującego od dnia obowiązywania przepisów rozporządzenia wykonawczego i niezrealizowanych do dnia wejścia w życie ustawy, zastosowanie mają przepisy ustawy.

Art. 124. 1. Do wniosków polskich wierzycieli i organów egzekucyjnych o udzielenie pomocy przez państwo członkowskie lub państwo trzecie wniesionych do organu wnioskującego przed dniem obowiązywania przepisów rozporządzenia wykonawczego i nieprzekazanych do tych państw do dnia wejścia w życie ustawy, zastosowanie mają przepisy ustawy.

2. Do wniosków polskich wierzycieli i organów egzekucyjnych o udzielenie pomocy przez państwo członkowskie lub państwo trzecie wniesionych do organu wnioskującego przed dniem obowiązywania przepisów rozporządzenia wykonawczego i przekazanych do tych państw, zastosowanie mają przepisy działu I rozdziału 7 ustawy zmienianej w art. 111, w brzmieniu dotychczasowym, z wyłączeniem art. 66b § 3 i art. 66h § 2 i 4 tej ustawy, z tym że funkcje organu wnioskującego sprawuje centralne biuro łącznikowe.

3. Do wniosków polskich wierzycieli i organów egzekucyjnych o udzielenie pomocy przez państwo członkowskie lub państwo trzecie wniesionych do organu wnioskującego po dniu obowiązywania przepisów rozporządzenia wykonawczego i przekazanych do tych państw przed dniem wejścia w życie ustawy, zastosowanie mają przepisy ustawy.

Art. 125. Informację dotyczącą pomocy, o której mowa w art. 66a ustawy zmienianej w art. 111, w brzmieniu dotychczasowym, za 2013 r. i przekazywaną do Komisji

Europejskiej zgodnie z art. 66b § 3 tej ustawy, minister właściwy do spraw finansów publicznych sporządzi i przekaże w formie i w zakresie określonym w art. 7.

Art. 126. Przepisy wykonawcze wydane na podstawie art. 6 § 2, art. 15 § 5, art. 26 § 2, art. 65, art. 67 § 1, art. 67c § 7 i 15, art. 109 § 1, art. 110r § 2 oraz 156 § 2 ustawy zmienianej w art. 111, pozostają w mocy do czasu wejścia w życie przepisów wykonawczych wydanych na podstawie tych przepisów, nie dłużej jednak niż przez okres 6 miesięcy od dnia wejścia w życie ustawy.

Art. 127. Ustawa wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia, z wyjątkiem art. 111 pkt 15, który wchodzi po upływie 12 miesięcy od dnia ogłoszenia.

UZSADNIENIE

I. Wprowadzenie

Potrzeba opracowania projektu ustawy o wzajemnej pomocy przy dochodzeniu podatków, ceł i innych należności pieniężnych wynika z konieczności transpozycji dyrektywy Rady 2010/24/UE z dnia 16 marca 2010 r. w sprawie wzajemnej pomocy przy odzyskiwaniu wierzytelności dotyczących podatków, ceł i innych obciążeń (Dz. Urz. UE L 84 z 31.03.2010, str. 1), zwanej dalej „dyrektywą 2010/24/UE”. Dyrektywa 2010/24/UE zastąpiła dyrektywę Rady 2008/55/WE z dnia 26 maja 2008 r. w sprawie wzajemnej pomocy przy odzyskiwaniu wierzytelności dotyczących niektórych opłat, ceł, podatków i innych obciążeń (Dz. Urz. UE L 150 z 10.06.2008, str. 28), zwaną dalej „dyrektywą 2008/55/WE”. Dyrektywa Rady 2008/55/WE stanowi z kolei ujednoliconą wersję dyrektywy Rady 76/308/EWG z dnia 15 marca 1976 r. w sprawie wzajemnej pomocy przy dochodzeniu roszczeń wynikających z operacji będących częścią systemu finansowania Europejskiego Funduszu Orientacji i Gwarancji Rolnej oraz rolniczych opłat wyrównawczych i opłat celnych (Dz. Urz. UE L 73 z 19.03.1976, str. 18), której wdrożenie zapewniono ustawą z dnia 17 czerwca 1966 r. o postępowaniu egzekucyjnym w administracji (Dz. U. z 2012 r., poz. 1015, z późn. zm.), zwaną dalej „ustawą o postępowaniu egzekucyjnym w administracji”. Jednocześnie Komisja Europejska wydała rozporządzenie wykonawcze Komisji (UE) nr 1189/2011 z dnia 18 listopada 2011 r. ustalające szczegółowe przepisy dotyczące niektórych przepisów dyrektywy Rady 2010/24/UE w sprawie wzajemnej pomocy przy odzyskiwaniu wierzytelności dotyczących podatków, ceł i innych obciążeń (Dz. Urz. UE L 302 z 18.05.2011, str. 16), zwane dalej „rozporządzeniem 1189/2011” oraz decyzję wykonawczą Komisji z dnia 18 listopada 2011 r. ustalającą szczegółowe przepisy dotyczące niektórych przepisów dyrektywy Rady 2010/24/UE w sprawie wzajemnej pomocy przy odzyskiwaniu wierzytelności dotyczących podatków, ceł i innych obciążeń, zwaną dalej „decyzją Komisji Europejskiej”. Załączone do decyzji Komisji Europejskiej wzory wniosków o udzielenie wzajemnej pomocy wymagają również implementacji do polskiego porządku prawnego.

Projektowana ustawa obejmuje również wzajemną pomoc w dochodzeniu innych należności pieniężnych niż te, do których odnosi się dyrektywa 2010/24/UE. Jej

świadczenie odbywa się na podstawie umów międzynarodowych zawartych przez Rzeczpospolitą Polską zarówno z państwami członkowskimi Unii Europejskiej, jak i z państwami trzecimi. Projektowana ustawa zawiera zatem przepisy zapewniające realizację wzajemnej pomocy w odniesieniu do należności pieniężnych wynikających z umów międzynarodowych.

Projekt ustawy zawiera także propozycje przepisów zmieniających ustawę z dnia 17 listopada 1964 r. – Kodeks postępowania cywilnego (Dz. U. Nr 43, poz. 296, z późn. zm.), ustawę o postępowaniu egzekucyjnym w administracji, ustawę z dnia 6 lipca 1982 r. o księgach wieczystych i hipotece (Dz. U. z 2001 r. Nr 124, poz. 1361, z późn. zm.), ustawę z dnia 28 sierpnia 1997 r. o organizacji i funkcjonowaniu funduszy emerytalnych (Dz. U. z 2010 r. Nr 34, poz. 189, z późn. zm.), ustawę z dnia 29 sierpnia 1997 r. – Ordynacja podatkowa (Dz. U. z 2012 r. poz. 749, z późn. zm.), ustawę z dnia 29 sierpnia 1997 r. – Prawo bankowe (Dz. U. z 2012 r. poz. 1376, z późn. zm.), ustawę z dnia 26 października 2000 r. o giełdach towarowych (Dz. U. z 2010 r. Nr 48, poz. 284, z późn. zm.), ustawę z dnia 22 maja 2003 r. o działalności ubezpieczeniowej (Dz. U. z 2010 r. Nr 11, poz. 66, z późn. zm.), ustawę z dnia 20 kwietnia 2004 r. o indywidualnych kontach zabezpieczenia emerytalnego (Dz. U. Nr 116, poz. 1205, z późn. zm.), ustawę z dnia 20 kwietnia 2004 r. o pracowniczych programach emerytalnych (Dz. U. Nr 116, poz. 1207, z późn. zm.), ustawę z dnia 27 maja 2004 r. o funduszach inwestycyjnych (Dz. U. Nr 146, poz. 1546, z późn. zm.), ustawę z dnia 29 lipca 2005 r. o obrocie instrumentami finansowymi (Dz. U. z 2010 r. Nr 211, poz. 1384, z późn. zm.), w zakresie niezbędnym do korzystania i udzielania wzajemnej pomocy wynikającej z dyrektywy 2010/24/UE.

W obecnym stanie prawnym sposób i zakres udzielania pomocy państwom członkowskim i państwom trzecim lub korzystania z pomocy tych państw przy dochodzeniu należności pieniężnych regulują przepisy rozdziału 7 działu I ustawy o postępowaniu egzekucyjnym w administracji, a także inne przepisy tej ustawy. Ustawa ta reguluje zasady działania wierzycieli i organów egzekucyjnych w zakresie dochodzenia obowiązków podlegających egzekucji administracyjnej oraz ich zabezpieczania w postępowaniu zabezpieczającym.

W celu efektywniejszego korzystania i udzielania wzajemnej pomocy, w ramach

transpozycji dyrektywy 2010/24/UE, konieczne stało się:

- 1) zapewnienie szerszej wymiany informacji między państwami członkowskimi i objęcie zakresem stosowania wszystkich osób prawnych i fizycznych oraz jednostek organizacyjnych nieposiadających osobowości prawnej w Unii Europejskiej;
- 2) uwzględnienie wszystkich form, jakie mogą przybrać należności pieniężne organów administracji publicznej dotyczące podatków, ceł, opłat, refundacji i interwencji, w tym wszystkich należności pieniężnych przysługujących od podatnika lub osoby trzeciej odpowiedzialnej za zapłatę tych należności;
- 3) rozszerzenie katalogu należności pieniężnych m.in. o podatki pobierane przez organy administracji samorządowej (jednostki samorządu terytorialnego). Nowa regulacja będzie miała również zastosowanie do kar, grzywien i dopłat administracyjnych, o ile związane są one z podatkami, cłem lub innymi należnościami w ramach Europejskiego Funduszu Rolniczego Gwarancji, Europejskiego Funduszu Rolnego na Rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich oraz wspólnej organizacji rynku Unii Europejskiej dla sektora cukru;
- 4) zdefiniowanie praw i obowiązków wszystkich zainteresowanych stron;
- 5) wyznaczenie centralnego biura łącznikowego oraz w razie potrzeby biura łącznikowego do kontaktów z państwami członkowskimi w zakresie wzajemnej pomocy przy dochodzeniu należności.

Projektowana ustawa ma gwarantować sprawność, rzetelność, przejrzystość i szybkość działań organów państwa członkowskiego w zakresie wzajemnej pomocy przy dochodzeniu należności pieniężnych. Wzajemna pomoc ma obejmować wymianę informacji dotyczących podmiotu, w szczególności takich jak adres zamieszkania (siedziby) podmiotu, posiadane rachunki bankowe, ruchomości i nieruchomości, wysokość uzyskiwanych dochodów, źródła dochodów, rodzaj i miejsce zatrudnienia, rodzaj i miejsce prowadzonej działalności. Informacje te stanowią katalog otwarty i mają służyć wierzycielowi oraz organowi egzekucyjnemu do podjęcia decyzji, czy wystąpić z wnioskiem o udzielenie pomocy, tj. o powiadomienie, odzyskanie należności pieniężnych lub podjęcia środków zabezpieczających. Wzajemna pomoc obejmować będzie także wymianę informacji bez wniosku w przypadku przewidywanego zwrotu: nadpłaty podatku, podatku – z wyłączeniem podatku od towarów i usług, oraz należności celnych.

W ramach wzajemnej pomocy przewiduje się również powiadomienie, tj. doręczenie podmiotowi dokumentu odnoszącego się do należności pieniężnych ciążących na tym podmiocie. Zasadniczą formą wzajemnej pomocy jest dochodzenie należności pieniężnych lub ich zabezpieczenie przez uprawnione organy państwa członkowskiego.

W celu zapewnienia przejrzystości przepisów projekt ustawy został podzielony w następujący sposób:

- 1) dział I obejmujący przepisy ogólne i słowniczek pojęć ustawowych;
- 2) dział II zawierający przepisy dotyczące organizacji i ogólne zasady wzajemnej pomocy, w ramach którego usystematyzowano w poszczególnych rozdziałach przepisy dotyczące zadań ministra właściwego do spraw finansów publicznych i innych jednostek odpowiedzialnych za kontakty z państwami członkowskimi: centralnego biura łącznikowego i biura łącznikowego, oraz sformułowano ogólne zasady wzajemnej pomocy, ujawniania informacji i dokumentów a także stosowania języków i tłumaczeń;
- 3) dział III, w którym znalazły się przepisy regulujące występowanie o udzielanie pomocy do państwa członkowskiego w zakresie należności pieniężnych określonych dyrektywą 2010/24/UE (art. 2 pkt 1–6 projektu ustawy). Przepisy działu III podzielono na rozdziały zawierające przepisy ogólne odnoszące się do wszystkich form korzystania z pomocy państwa członkowskiego oraz przepisy określające występowanie o udzielenie informacji, powiadomienie, odzyskanie należności pieniężnych i ich rozliczanie oraz podjęcie środków zabezpieczających;
- 4) dział IV obejmujący przepisy dotyczące udzielania pomocy na wniosek państwa członkowskiego w zakresie należności pieniężnych określonych dyrektywą 2010/24/UE (art. 2 pkt 1–6 projektu ustawy). W dziale IV dokonano podziału na rozdziały regulujące zasady ogólne udzielania pomocy, udzielania informacji, w tym informacji bez wniosku, powiadomienia, dochodzenia należności pieniężnych i zabezpieczenia należności pieniężnych;
- 5) dział V zawierający przepisy obejmujące zasady korzystania i udzielania wzajemnej pomocy państwom członkowskimi lub państwom trzecim w zakresie dochodzenia należności pieniężnych na podstawie umów międzynarodowych, innych niż określone dyrektywą 2010/24/UE (art. 2 pkt 7 projektu ustawy).

W ramach działu V dokonano podziału na rozdziały obejmujące przepisy ogólne, występowanie o udzielenie pomocy do państwa członkowskiego lub państwa trzeciego, udzielanie pomocy na wniosek państwa członkowskiego lub państwa trzeciego.

II. Przepisy ogólne

art. 1–4 projektu ustawy

W dziale I projektu ustawy zawarto przepisy ogólne dotyczące wzajemnej pomocy przy dochodzeniu należności pieniężnych wynikających z dyrektywy 2010/24/UE, jak i ratyfikowanych umów międzynarodowych zawartych między Rzeczpospolitą Polską a państwami członkowskimi i państwami trzecimi.

W art. 2 stworzono katalog zamknięty należności pieniężnych, do których zastosowanie ma projektowana ustawa, przy czym w pkt 1–6 wskazano należności pieniężne określone w art. 2 dyrektywy 2010/24/UE. Nie implementowano art. 2 ust. 3 dyrektywy 2010/24/UE określającego negatywny katalog należności pieniężnych przyjmując, że do należności, które nie zostały określone w art. 2 pkt 1–6 projektu ustawy, nie stosuje się wzajemnej pomocy. Mając na uwadze, iż dyrektywa 2010/24/UE w art. 24 przewiduje możliwość szerszej pomocy wynikającej z dwustronnych lub wielostronnych umów międzynarodowych, w art. 2 pkt 7 projektu ustawy przewidziano możliwość realizacji wzajemnej pomocy w odniesieniu do należności wynikających z ratyfikowanych umów międzynarodowych, których stroną jest Rzeczpospolita Polska. Przepis art. 2 pkt 7 obejmuje również swym zakresem należności wynikające z tych ratyfikowanych umów międzynarodowych.

Na potrzeby projektu ustawy i w sposób zgodny z art. 3 lit. c i e dyrektywy 2010/24/UE zdefiniowano pojęcie „podmiotu”. Projektowana ustawa zawiera także definicje innych pojęć użytych w tym projekcie, tj.: „dokument zabezpieczenia”, „jednolity formularz służący do powiadomienia”, „jednolity tytuł wykonawczy”, „państwo członkowskie”, „państwo trzecie”, „pierwotny tytuł wykonawczy”, „wniosek o udzielenie pomocy”.

W art. 4 ust. 1 projektu ustawy zawarto odesłanie do stosowania przepisów ustawy o postępowaniu egzekucyjnym w administracji w zakresie dotyczącym dochodzenia lub zabezpieczenia należności pieniężnych państw członkowskich lub państw

trzecich. Z kolei do realizacji wniosków o udzielenie informacji oraz wniosków o powiadomienie zastosowanie będą miały przepisy ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. – Kodeks postępowania administracyjnego, w przypadku gdy przepisy ustawy nie będą stanowiły inaczej. Projekt ustawy przewiduje bowiem w art. 68 ust. 2 możliwość występowania o informacje i wyjaśnienia niezbędne do prowadzenia egzekucji na podstawie art. 36 ustawy o postępowaniu egzekucyjnym w administracji.

III. Organizacja i ogólne zasady wzajemnej pomocy

art. 5–11 projektu ustawy

W rozdziale 1 działu II projektu ustawy określono strukturę organizacyjną, w ramach której odbywała się będzie wzajemna pomoc w dochodzeniu należności pieniężnych, co stanowi implementację art. 4 dyrektywy 2010/24/UE. Uczestnikiem wzajemnej pomocy będzie minister właściwy do spraw finansów publicznych, który będzie jednocześnie sprawował nadzór nad realizacją zadań wykonywanych przez centralne biuro łącznikowe, biura łącznikowe, o ile zostaną wyznaczone, oraz wierzycieli i organy egzekucyjne, którzy uprawnieni są do korzystania ze wzajemnej pomocy lub udzielania tej pomocy. Do zadań ministra właściwego do spraw finansów publicznych związanych ze wzajemną pomocą będzie należało również utrzymywanie kontaktów z Komisją Europejską oraz zawieranie z innymi państwami porozumień w zakresie wzajemnej pomocy. Ponadto w myśl art. 7 projektu ustawy (art. 27 dyrektywy 2010/24/UE) minister właściwy do spraw finansów publicznych będzie miał obowiązek przekazywania Komisji Europejskiej corocznych sprawozdań co do liczby wniosków o udzielenie pomocy przesłanych do każdego państwa członkowskiego i otrzymanych od każdego z tych państw w danym roku oraz realizacji tych wniosków.

W art. 8 projektu ustawy (art. 24 dyrektywy 2010/24/UE) przewidziano również obowiązek ministra właściwego do spraw finansów publicznych informowania Komisji Europejskiej o każdym przypadku zawarcia umowy międzynarodowej lub porozumienia w sprawach wzajemnej pomocy z wyłączeniem spraw indywidualnych.

Uczestnikami wzajemnej pomocy w myśl art. 5 projektu ustawy będą również wierzyciele uprawnieni do występowania o udzielenie pomocy, organy egzekucyjne

uprawnione do występowania i udzielania wzajemnej pomocy, naczelnicy urzędów skarbowych uprawnieni do udzielania pomocy w zakresie wniosku o udzielenie informacji oraz wniosku o powiadomienie oraz centralne biuro łącznikowe oraz biura łącznikowe (z mocy odesłania zawartego w art. 11 ust. 2 projektu ustawy) w zakresie zadań określonych w art. 9 ust. 1 projektu ustawy.

W myśl art. 4 dyrektywy 2010/24/UE, który pozostawia państwom członkowskim pewną dowolność w zakresie organizacji współpracy międzynarodowej, uzależnioną od funkcjonujących struktur podatkowych i celnych, przyjęto, że odpowiedzialnym za kontakty z innymi państwami członkowskimi i państwami trzecimi będzie centralne biuro łącznikowe. Minister właściwy do spraw finansów publicznych wyznaczy, w drodze rozporządzenia, podległą lub nadzorowaną jednostkę organizacyjną, która będzie realizowała zadania centralnego biura łącznikowego. Do realizacji zadań centralnego biura łącznikowego planuje się wyznaczyć Izbę Skarbową w Poznaniu, którego kadra posiada wiedzę i doświadczenie we współpracy międzynarodowej w sprawach podatkowych oraz w sprawach dotyczących wymiany informacji o podatkach pośrednich, a także odpowiednie zaplecze infrastrukturalne i techniczne umożliwiające elektroniczną obsługę wniosków o udzielenie pomocy w związku z wykorzystywaniem sieci łączności CCN przy realizacji obecnych zadań. Centralne biuro łącznikowe będzie w szczególności weryfikowało i przekazywało państwom członkowskim lub państwom trzecim wnioski o udzielenie pomocy oraz weryfikowało i przekazywało otrzymane wnioski naczelnikom urzędów skarbowych i organom egzekucyjnym w celu realizacji. Centralne biuro łącznikowe będzie samodzielnie realizowało otrzymane z państw członkowskich i państw trzecich wnioski o udzielenie informacji, o ile będzie w posiadaniu niezbędnych danych (art. 68 projektu ustawy). Powyższa zmiana ma przyspieszyć procedurę udzielania informacji tym państwom.

W ramach przewidzianej organizacji wzajemnej pomocy zrezygnowano z możliwości wyznaczenia w przyszłości wydziałów łącznikowych, które mogłyby uczestniczyć przy występowaniu o udzielenie wzajemnej pomocy lub udzielaniu tej pomocy w związku ze swoją właściwością terytorialną lub operacyjną, o których mowa w art. 4 ust. 4 dyrektywy 2010/24/UE. Nie przyjęto powyższego rozwiązania z uwagi na inną koncepcję organizacji wzajemnej pomocy przewidującą, iż w przypadku zwiększonego napływu wniosków efektywniejszym rozwiązaniem

będzie wyznaczenie jednostki organizacyjnej przy uwzględnieniu jej właściwości rzeczowej – według kategorii podatku lub cła – do obsługi tych wniosków.

W przypadku znacznie zwiększonego wpływu wniosków o udzielenie pomocy przewidziano, że minister właściwy do spraw finansów publicznych będzie mógł wyznaczyć podległą lub nadzorowaną jednostkę organizacyjną, która będzie realizowała zadania biura łącznikowego, wraz z określeniem rodzaju lub kategorii podatku lub cła. Takich biur w zależności od okoliczności będzie mogło być kilka. W przypadku wyznaczenia biura łącznikowego będą miały zastosowanie przepisy projektowanej ustawy odnoszące się do centralnego biura łącznikowego.

art. 12 – 24 projektu ustawy

W rozdziale 2 działu II projektu ustawy zawarto zasady ogólne w zakresie wzajemnej pomocy. Zasadą będzie, że wzajemna pomoc odbywać się będzie na podstawie wniosku o udzielenie pomocy (art. 12 projektu ustawy). Odstępstwo od tej zasady przewidziano w art. 65 i art. 66 projektu ustawy, dotyczących udzielania informacji bez wniosku w zakresie przewidywanego zwrotu podatku, nadpłaty podatku lub należności celnych. Wniosek o udzielenie pomocy będzie mógł dotyczyć więcej niż jednej należności pieniężnej, o ile będą one należne od tego samego podmiotu (art. 13 projektu ustawy).

W zakresie należności pieniężnych objętych projektowaną ustawą występowanie do państwa członkowskiego lub państwa trzeciego z wnioskiem o udzielenie pomocy przyznane zostało organowi egzekucyjnemu lub wierzycielowi w rozumieniu ustawy o postępowaniu egzekucyjnym w administracji (art. 14 projektu ustawy). Z kolei realizacja wniosku o udzielenie pomocy pochodzącego od państwa członkowskiego lub państwa trzeciego przypisana została naczelnikowi urzędu skarbowego – w zakresie realizacji wniosków o udzielenie informacji oraz wniosków o powiadomienie, właściwemu ze względu na miejsce zamieszkania lub siedziby podmiotu, którego dotyczy wniosek. Natomiast wnioski o odzyskanie należności pieniężnych lub podjęcie środków zabezpieczających należności pieniężne realizować będzie organ egzekucyjny, którym zgodnie z art. 19 § 1 ustawy o postępowaniu egzekucyjnym w administracji jest naczelnik urzędu skarbowego. Egzekwowanie lub zabezpieczanie należności pieniężnych odbywa się bowiem w trybie ustawy o postępowaniu egzekucyjnym w administracji i jest to wyłączna

kompetencja organu egzekucyjnego (art. 4 ust. 1 projektu ustawy).

Udzielanie pomocy państwom członkowskim lub państwom trzecim, jak i występowanie do tych państw z wnioskami o udzielenie pomocy, następować będzie za pośrednictwem centralnego biura łącznikowego (art. 17 projektu ustawy). Korespondencja między państwami członkowskimi i państwami trzecimi a naczelnikami urzędów skarbowych, wierzycielami i organami egzekucyjnymi przesyłana więc będzie wyłącznie za pośrednictwem centralnego biura łącznikowego.

Centralne biuro łącznikowe będzie mogło odmówić, zgodnie z art. 18 projektu ustawy, w terminie do 1 miesiąca, udzielenia pomocy w przypadku niespełnienia warunków udzielenia wzajemnej pomocy, wskazując przyczyny odmowy, np. w przypadku zaistnienia jednej z przesłanek określonych w art. 61 projektu ustawy.

W przepisach ogólnych określono obowiązek centralnego biura łącznikowego polegający na uzupełnieniu wniosku wierzyciela lub organu egzekucyjnego o udzielenie pomocy o dane centralnego biura łącznikowego oraz kwotę należności pieniężnych, której dotyczy wniosek, przeliczaną na walutę państwa, do którego kierowany będzie wniosek o udzielenie pomocy (art. 22 projektu ustawy). Przyjęto zastosowanie odrębnego przelicznika w zależności od tego, czy wniosek kierowany będzie do państwa członkowskiego, czy też do państwa trzeciego. W przypadku kierowania wniosku do państwa członkowskiego stosowany będzie ten sam formularz wniosku o udzielenie pomocy dla wszystkich należności pieniężnych określonych w art. 2 projektu ustawy (obejmujących należności pieniężne wynikające z dyrektywy 2010/24/UE, jak i umów międzynarodowych), przyjęto zatem jednakową zasadę przeliczania walutowego dla obu tych kategorii należności pieniężnych ustaloną w art. 18 ust. 2 rozporządzenia 1189/2011 – według kursu ogłoszonego w Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej ostatnio opublikowanym przed dniem wysłania wniosku. Natomiast w przypadku kierowania wniosku do państwa trzeciego zastosowanie będzie miał średni kurs złotego w stosunku do waluty tego państwa ogłoszony przez Prezesa Narodowego Banku Polskiego z ostatniego dnia roboczego przed dniem wysłania wniosku.

Wnioski o udzielenie pomocy, dokumenty oraz informacje uzyskane w ramach realizacji wniosku o udzielenie pomocy przesłane będą do państw członkowskich,

w myśl art. 21 dyrektywy 2010/24/UE, drogą elektroniczną z wykorzystaniem sieci łączności CCN opracowanej na potrzeby transmisji dokonywanych tą drogą, o której mowa w art. 25 projektu ustawy, a jeżeli nie będzie to możliwe z przyczyn technicznych, wówczas drogą pocztową (art. 19 projektu ustawy). Przyjęty sposób przesyłania wniosków i dokumentów dotyczy również współpracy z państwami członkowskimi w zakresie należności, o których mowa w art. 2 pkt 7 projektu ustawy. Natomiast do państw trzecich wnioski, dokumenty i informacje będą przesyłane drogą pocztową. Powyższy sposób komunikacji z państwami członkowskimi i państwami trzecimi stosowany jest w obecnym stanie prawnym. Początkowo rozważano możliwość komunikacji drogą elektroniczną również z państwami trzecimi, jednak z uwagi na wypracowaną już wieloletnią praktykę współpracy z tymi państwami drogą pocztową zrezygnowano z takiego rozwiązania. Towarzyszące wnioskowi o udzielenie pomocy dokumenty przekazywane drogą elektroniczną będą miały postać elektronicznej kopii dokumentu. Jeżeli natomiast wniosek o udzielenie pomocy przesyłany będzie drogą pocztową, winien być uzupełniony o imię i nazwisko oraz stanowisko służbowe podpisującego. Jeżeli do wniosku o udzielenie pomocy, przesyłanego drogą pocztową, dołączona będzie kopia dokumentu, niezbędne będzie poświadczenie zgodności kopii z oryginałem przez umieszczenie na niej wpisu „kopia zgodna z oryginałem” oraz wymagał on będzie również wskazania imienia i nazwiska pracownika dokonującego uwierzytelnienia wraz z datą uwierzytelnienia. Wymóg ten nie będzie dotyczył jednolitego tytułu wykonawczego i jednolitego formularza służącego do powiadomienia.

W przypadku informacji i dokumentów uzyskanych w ramach uczestnictwa urzędników państwa członkowskiego przy czynnościach związanych z realizacją wzajemnej pomocy, na mocy porozumienia zawartego przez ministra do spraw finansów publicznych z tym państwem, nie będzie miała zastosowania elektroniczna forma przesyłania tych dokumentów, stosownie do art. 21 ust. 2 dyrektywy 2010/24/UE (art. 20 projektu ustawy).

W art. 23 projektu ustawy zawarto również fakultatywne upoważnienie dla ministra właściwego do spraw finansów publicznych do określenia, w drodze rozporządzenia, trybu współpracy między centralnym biurem łącznikowym a naczelnikami urzędów skarbowych, organami egzekucyjnymi lub wierzycielami oraz między wierzycielami

a organami egzekucyjnymi.

Upoważniono również ministra właściwego do spraw finansów publicznych do określenia wzorów wniosków o udzielenie pomocy, które będą kierowane do państw członkowskich lub państw trzecich, przy czym wzory wniosków w zakresie należności pieniężnych, o których mowa w art. 2 pkt 1–6 projektu ustawy, zawarte są w załącznikach do decyzji Komisji Europejskiej, która wymaga również wdrożenia do polskiego systemu prawnego. Wzory tych wniosków będą również stosowane w ramach współpracy z państwami członkowskimi na podstawie umów międzynarodowych. Z kolei wzory jednolitego formularza służącego do powiadomienia oraz jednolitego tytułu wykonawczego określone zostały w załącznikach nr I i II do rozporządzenia 1189/2011. Z uwagi jednak na bezpośrednie obowiązywanie tego rozporządzenia, nie zachodzi potrzeba określenia wzorów tych dokumentów w rozporządzeniu ministra właściwego do spraw finansów publicznych. Jednocześnie określone zostaną wzory: zaktualizowanego tytułu wykonawczego stosowanego przy występowaniu przez organy egzekucyjne z wnioskiem o odzyskanie należności pieniężnych, zagranicznego tytułu wykonawczego stosowanego przy realizacji wniosku państwa członkowskiego lub państwa trzeciego o odzyskanie należności pieniężnych oraz zarządzenia zabezpieczenia stosowanego przy zabezpieczaniu należności pieniężnych państwa członkowskiego lub państwa trzeciego.

art. 25–30 projektu ustawy

W rozdziale 3 działu II projektu ustawy implementowano art. 23 dyrektywy 2010/24/UE dotyczący ujawniania informacji i dokumentów w zakresie wzajemnej pomocy. Wszelkie informacje otrzymywane w ramach udzielania wzajemnej pomocy korzystać będą z ochrony danych na mocy przepisów odrębnych. Osobom akredytowanym przez organ akredytacji bezpieczeństwa Komisji Europejskiej zapewniony będzie dostęp do informacji, ale jedynie w takim stopniu, w jakim jest to niezbędne do nadzoru nad siecią łączności CCN, jej konserwacji i rozwijania. Dostęp do tej sieci na terenie Rzeczypospolitej Polskiej będzie miało wyłącznie centralne biuro łącznikowe odpowiedzialne za kontakty z państwami członkowskimi. Jednocześnie w art. 26 projektu ustawy wprowadzono zasadę, że wszelkie otrzymane informacje w ramach udzielania wzajemnej pomocy będą mogły być wykorzystane

do dochodzenia lub zabezpieczenia należności pieniężnych, o których mowa w projektowanej ustawie, a także do obliczenia i dochodzenia obowiązkowych składek na ubezpieczenie społeczne. W związku z powyższym pomimo wyłączenia z zakresu wzajemnej pomocy obowiązkowych składek na ubezpieczenia społeczne, możliwe będzie dzielenie się uzyskanymi od państwa członkowskiego informacjami np. z Zakładem Ubezpieczeń Społecznych. Przyczyną tak przyjętego rozwiązania jest chęć zacieśnienia współpracy pomiędzy krajami członkowskimi w różnych obszarach w związku z występowaniem innych aktów unijnych przewidujących pomoc w dochodzeniu składek ZUS.

Projektowana ustawa określa możliwość wykorzystania otrzymanych od państwa członkowskiego informacji do innych celów niż wyżej określone, pod warunkiem że państwo członkowskie, od którego pochodzą te informacje, nie wyrazi sprzeciwu w związku z zapytaniem wierzyciela lub organu egzekucyjnego (art. 29 projektu ustawy). Jeżeli natomiast wierzyciel lub organ egzekucyjny uzna, że informacje uzyskane w ramach wzajemnej pomocy mogą być przydatne innemu państwu członkowskiemu, możliwe będzie przekazanie otrzymanych informacji do innego państwa członkowskiego pod warunkiem uzyskania na to wyraźnej zgody państwa, od którego takie informacje pochodzą (art. 27 projektu ustawy).

Uregulowano również analogiczną sytuację, gdy do strony polskiej, od której informacje pochodzą, występuje państwo członkowskie zamierzające przekazać je dalej innemu państwu członkowskiemu lub wykorzystać te informacje do celów innych niż do dochodzenia lub zabezpieczenia należności pieniężnych, objętych wzajemną pomocą, oraz do obliczenia i dochodzenia składek na ubezpieczenie społeczne. W pierwszym przypadku wierzyciel lub organ egzekucyjny uprawniony będzie do zgłoszenia sprzeciwu (art. 28 projektu ustawy), zaś w drugim przypadku organy te zobowiązane będą do wyrażenia zgody lub zgłoszenia sprzeciwu, kierując się możliwością wykorzystania takich informacji do podobnych celów na terenie Rzeczypospolitej Polskiej na podstawie obowiązujących przepisów prawnych (art. 30 projektu ustawy).

art. 31 – 33 projektu ustawy

W rozdziale 4 działu II w sposób zgodny z art. 22 dyrektywy 2010/24/UE zawarto rozwiązania dotyczące stosowania języków i dokonywania tłumaczeń. Przepis art. 31

projektu ustawy w tym zakresie przewiduje, że w przypadku występowania z wnioskiem o udzielenie pomocy, wniosek i towarzyszące mu dokumenty służące do powiadomienia, odzyskania należności pieniężnych lub podjęcia środków zabezpieczających należności pieniężne centralne biuro łącznikowe będzie przysyłać w języku urzędowym lub w jednym z języków urzędowych państwa członkowskiego lub państwa trzeciego, które ma udzielić pomocy, albo w języku uzgodnionym w porozumieniu z państwem członkowskim zawartym na podstawie art. 31 ust. 3 projektu ustawy. Natomiast dokumenty będące przedmiotem powiadomienia będą mogły być przesłane w języku polskim, na co zezwala art. 22 ust. 2 dyrektywy 2010/24/UE, niezależnie od tego, czy dokumenty będące przedmiotem powiadomienia adresowane są do podmiotu polskiego lub podmiotu innego państwa członkowskiego.

Projektowana ustawa przewiduje również, że na wniosek państwa członkowskiego lub państwa trzeciego centralne biuro łącznikowe tłumaczy inne (dodatkowe) dokumenty na język urzędowy lub jeden z języków urzędowych państwa, które ma udzielić pomocy, albo na inny uzgodniony język (art. 31 ust. 3 projektu ustawy). Przykładowo może być to pierwotny tytuł wykonawczy albo decyzja określająca wysokość zobowiązania podatkowego, która została dodatkowo dołączona do wniosku o odzyskanie należności pieniężnych. W projekcie ustawy zawarto analogiczne przepisy dotyczące możliwości zwrócenia się przez stronę polską do państwa członkowskiego o tłumaczenie dodatkowych dokumentów załączonych do otrzymanego wniosku na język polski lub inny uzgodniony język (art. 32 ust. 3 projektu ustawy), pod warunkiem że jest to konieczne. W omawianym rozdziale na potrzeby art. 22 dyrektywy 2010/24/UE zawarto w art. 33 projektu ustawy delegację ustawową dla ministra właściwego do spraw finansów publicznych do zawarcia porozumienia z państwem członkowskim lub państwem trzecim, w którym uzgodniony może być inny język niż urzędowy lub jeden z języków urzędowych, w którym będą sporządzane niektóre elementy wniosku, jednolitego tytułu wykonawczego lub jednolitego formularza służącego do powiadomienia. Należy zauważyć, że zarówno formularze wniosków, jak i wskazane jednolite dokumenty zawierają pola, które dzięki udostępnionej przez Komisję Europejską aplikacji tłumaczone są na dowolny język państwa członkowskiego, ale również zawierają elementy (typu dodatkowe informacje), które nie podlegają tłumaczeniu.

IV. Występowanie o udzielenie pomocy do państw członkowskich w zakresie należności pieniężnych, o których mowa w art. 2 pkt 1-6

W dziale III projektu ustawy uregulowano zagadnienia związane z występowaniem o udzielenie pomocy do państw członkowskich w zakresie należności pieniężnych wynikających z dyrektywy 2010/24/UE, określonych w art. 2 pkt 1–6 projektu ustawy, wyodrębniając przepisy ogólne, mające zastosowanie we wszystkich przypadkach występowania o udzielenie pomocy, niezależnie od rodzaju tej pomocy, przepisy dotyczące występowania o udzielenie informacji, powiadomienie, odzyskanie należności pieniężnych lub podjęcie przez to państwo środków zabezpieczających należności pieniężne.

art. 34–37 projektu ustawy

W art. 34 projektu ustawy sformułowano przesłanki występowania o udzielenie pomocy, kierując się art. 18 dyrektywy 2010/24/UE określającym ograniczenia obowiązków państwa członkowskiego realizującego wnioski o udzielenie pomocy. Możliwe będzie wystąpienie z wnioskiem o udzielenie pomocy, jeżeli wysokość należności pieniężnej lub łączna wysokość kilku należności pieniężnych przeliczona na euro według kursu ostatnio opublikowanego w Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej przed dniem wysłania wniosku nie jest mniejsza niż 1500 euro, oraz w dniu sporządzenia pierwszego wniosku o udzielenie pomocy nie upłynęło 5 lat, licząc od terminu płatności należności pieniężnych określonego zgodnie z odrębnymi przepisami, chyba że jest lub było prowadzone postępowanie w sprawie istnienia lub wysokości należności pieniężnych lub w sprawie wszczęcia i prowadzenia egzekucji administracyjnej. Postępowania, o których mowa w art. 34 ust. 2 projektu ustawy, są postępowaniami zwykłymi, w ramach których badana i oceniana jest okoliczność istnienia obowiązku uiszczenia należności pieniężnej lub wysokość należności pieniężnej. 5-letni termin umożliwiający występowanie o udzielenie pomocy będzie w takich przypadkach liczony od dnia, w którym ostatecznie zakończono postępowanie. Postępowania nadzwyczajne, których przedmiotem jest ustalenie poważnych wad ostatecznego orzeczenia wydanego w instancyjnym postępowaniu (stwierdzenie nieważności) lub wad postępowania zakończonego ostatecznym orzeczeniem (wznowienie postępowania), bądź przesłanek uchylenia lub zmiany ostatecznego orzeczenia, nie będą stanowiły przeszkody do wystąpienia z wnioskiem

o udzielenie pomocy.

Wydłużenie 5-letniego terminu, o którym mowa w art. 34 ust. 4 projektu ustawy, będzie miało miejsce również w przypadkach, gdy zapłata należności pieniężnych została odroczone lub rozłożona na raty.

W wymienionych przypadkach nie występuje się o udzielenie pomocy, jeżeli od terminu płatności należności pieniężnych, określonego zgodnie z odrębnymi przepisami, upłynęło 10 lat. Jest to zasadnicza zmiana w stosunku do dyrektywy 2008/55/WE. Zgodnie z nowymi zasadami możliwe będzie wystąpienie do państwa członkowskiego o udzielenie pomocy, pomimo upływu ww. terminów, jeżeli przemawia za tym ważny interes publiczny. Państwo członkowskie, do którego wystąpiono o udzielenie pomocy, nie jest zobowiązane do realizacji pomocy, stosownie do art. 18 ust. 2 dyrektywy 2010/24/UE, co nie oznacza, że wykluczona jest możliwość występowania o udzielenie pomocy przez państwo członkowskie.

W art. 35 projektu ustawy przewidziano, że do wniosku o udzielenie pomocy będą mogły być również dołączone sprawozdania, oświadczenia oraz wszelkie inne niezbędne dokumenty. Organ egzekucyjny, który wystąpił o udzielenie pomocy, zobowiązany będzie powiadomić państwo członkowskie o każdej zmianie wysokości należności pieniężnej będącej przedmiotem wniosku lub każdej innej okoliczności mającej znaczenie przy jej odzyskiwaniu, np. o zdarzeniach mających wpływ na bieg terminu przedawnienia lub w przypadku złożenia zarzutów w sprawie prowadzenia egzekucji administracyjnej na podstawie art. 33 ustawy o postępowaniu egzekucyjnym w administracji, jeżeli wystąpiono z wnioskiem o odzyskanie należności pieniężnej (art. 36 projektu ustawy).

art. 38 projektu ustawy

W rozdziale 2 działu III projektu ustawy zawarto przepisy dotyczące występowania do państwa członkowskiego z wnioskiem o udzielenie informacji. Zgodnie z art. 5 ust. 1 dyrektywy 2010/24/UE określono jakie istotne dane dotyczące podmiotu mogą być przedmiotem wniosku o udzielenie informacji, czyli takie, które w sposób dający się przewidzieć są istotne dla organu występującego o udzielenie pomocy przy dochodzeniu należności pieniężnych objętych wzajemną pomocą. W art. 38 projektu ustawy określono zatem zakres żądanych informacji, które mogą być przydatne do dochodzenia lub zabezpieczenia należności pieniężnych, określając jednocześnie

minimalne wymogi co do wniosku o udzielenie pomocy. Wzór tego wniosku określi minister właściwy do spraw finansów publicznych w drodze rozporządzenia wydanego na podstawie art. 24 ust. 2 projektu ustawy.

art. 39 i art. 40 projektu ustawy

W rozdziale 3 działu III projektu ustawy, w sposób zgodny z art. 8 dyrektywy 2010/24/UE, zawarto przepisy dotyczące występowania do państwa członkowskiego z wnioskiem o powiadomienie. Z wnioskiem o powiadomienie będzie mógł wystąpić, za pośrednictwem centralnego biura łącznikowego, wierzyciel lub organ egzekucyjny, jeżeli podmiotowi na podstawie przepisów odrębnych należy doręczyć decyzję, postanowienie, orzeczenie lub inne dokumenty wydane w Rzeczypospolitej Polskiej i odnoszące się do należności pieniężnych (art. 39 projektu ustawy). Warunkiem do wystąpienia z wnioskiem o powiadomienie jest niemożność doręczenia ww. dokumentu zgodnie z przepisami regulującymi doręczenia tego dokumentu lub gdy doręczenie to spowodowałoby nieproporcjonalne trudności. W art. 40 projektu ustawy wskazano podstawowe dane, jakie winien zawierać wniosek o powiadomienie, oraz określono w sposób zgodny z art. 8 dyrektywy 2010/24/UE, jakie dane powinien zawierać jednolity formularz służący do powiadomienia.

art. 41–46 projektu ustawy

W rozdziale 4 działu III projektu ustawy zawarto regulacje dotyczące występowania do państwa członkowskiego z wnioskiem o odzyskanie należności pieniężnych i ich rozliczanie, określając jednocześnie procedurę zaskarżalności jednolitego tytułu wykonawczego, który stanowić będzie podstawę do odzyskania należności pieniężnych w państwie członkowskim, zasady i tryb zmiany lub wycofania wniosku o odzyskanie należności pieniężnych.

Mając na względzie art. 11 dyrektywy 2010/24/UE w art. 41 projektu ustawy zawarto warunki występowania z wnioskiem o odzyskanie należności pieniężnych, tj. jeżeli nie toczy się postępowanie w sprawie istnienia lub wysokości należności pieniężnych lub postępowanie w sprawie wszczęcia lub prowadzenia egzekucji należności pieniężnych, albo toczy się takie postępowanie, ale przepisy odrębne regulujące to postępowanie umożliwiają dochodzenie należności pieniężnych, np. jeżeli decyzji nieostatecznej określającej wysokość zobowiązania podatkowego

nadano rygor natychmiastowej wykonalności albo gdy pomimo zgłoszonych zarzutów w sprawie egzekucji administracyjnej wierzyciel wystąpi o dalsze odzyskiwanie należności pieniężnych. Ponadto organ egzekucyjny może wystąpić z wnioskiem o odzyskanie należności pieniężnych, jeżeli prowadzona przez niego egzekucja administracyjna nie doprowadziła do całkowitego wykonania obowiązku. Jeżeli organowi egzekucyjnemu znane będą informacje o majątku podmiotu znajdującym się na terytorium państwa członkowskiego oraz gdy egzekucja administracyjna należności pieniężnych spowodowałaby nieproporcjonalne trudności, możliwe będzie również wystąpienie z wnioskiem o odzyskanie należności pieniężnych. Niezależnie więc od warunków do występowania o udzielenie pomocy, określonych w art. 34 projektu ustawy, przy występowaniu z wnioskiem o odzyskanie należności pieniężnych niezbędne będzie spełnienie warunków określonych w art. 41 projektu ustawy.

W art. 42 projektu ustawy określono wymogi co do wniosku o odzyskanie należności pieniężnych. Ponadto zgodnie z art. 12 dyrektywy 2010/24/UE określono, jakie dane powinien zawierać jednolity tytuł wykonawczy. Jednolity tytuł wykonawczy będzie musiał odzwierciedlać merytoryczną treść pierwotnego tytułu wykonawczego wystawionego przez wierzyciela zgodnie z przepisami ustawy o postępowaniu egzekucyjnym w administracji, a ponadto będzie mógł obejmować inne należności pieniężne niż wynikające z pierwotnego tytułu wykonawczego, tj. należności pieniężne określone w art. 2 pkt 4 i 6 projektu ustawy, o ile są związane z należnościami pieniężnymi ujętymi w pierwotnym tytule wykonawczym (art. 43 projektu ustawy).

W art. 44 projektu ustawy uregulowano uprawnienia organu egzekucyjnego, w przypadku gdy po wystąpieniu z wnioskiem o odzyskanie należności pieniężnych wszczęta zostanie procedura wzajemnego porozumienia, a wynik porozumienia może mieć wpływ na egzekwowany obowiązek. Z uwagi na to, że zgodnie z przepisami obowiązującymi w tym państwie członkowskim nastąpi w takim przypadku zawieszenie lub wstrzymanie stosowania środków odzyskiwania należności pieniężnych, stosownie do art. 14 ust. 4 akapit 4 dyrektywy 2010/24/UE, organ egzekucyjny będzie mógł wystąpić o podjęcie środków zabezpieczających należności pieniężne objęte uprzednio wnioskiem o ich odzyskanie.

W przypadku skierowania do państwa członkowskiego wniosku o odzyskanie należności pieniężnych, państwo to może wystąpić o zwrot wydatków związanych z realizacją tego wniosku, który stwarza szczególne problemy, powoduje powstanie znacząco wysokich wydatków egzekucyjnych lub wiąże się ze zwalczaniem zorganizowanej grupy albo związku mającymi na celu popełnienie przestępstwa (art. 45 projektu ustawy). W tym zakresie wierzyciel, na rzecz którego wystąpiono z wnioskiem o odzyskanie należności pieniężnych, obowiązany będzie do poinformowania państwa członkowskiego, czy i w jakim zakresie pokryje te wydatki, licząc się z tym, że w przypadku niezgodnienia tych wydatków, państwo członkowskie może nie podjąć środków odzyskiwania należności pieniężnych, stosownie do art. 20 ust. 2 akapit drugi dyrektywy 2010/24/10.

Zasady rozliczania kwot należności pieniężnych uzyskanych od państwa członkowskiego, które realizowało wniosek o odzyskanie należności pieniężnych, uregulowano w art. 46 projektu ustawy, w którym wprowadzono zasadę, że należność pieniężną wskazaną w jednolitym tytule wykonawczym uznaje się za wyegzekwowaną, jeżeli z informacji otrzymanej od państwa członkowskiego wynika, że wysokość wyegzekwowanej należności pieniężnej odpowiada wysokości należności pieniężnej wskazanej w jednolitym tytule wykonawczym w walucie tego państwa. Z informacji tej wynikać będzie również kwota odsetek naliczonych w tym państwie, stosownie do przepisów tego państwa stanowiących transpozycję art. 13 ust. 3 dyrektywy 2010/24/UE.

art. 47–51 projektu ustawy

W oddziale 2 działu III projektu ustawy uregulowano, stosownie do wymogów art. 14 ust. 1 dyrektywy 2010/24/UE, nową instytucję prawną dotyczącą zarzutów, które przysługiwać będą podmiotowi w odniesieniu do wystawionego przez organ egzekucyjny jednolitego tytułu wykonawczego, stanowiącego podstawę do dochodzenia przez państwo członkowskie na jego terytorium należności pieniężnych, których obowiązek zapłaty powstał na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej. Zarzuty w sprawie jednolitego tytułu wykonawczego przysługiwać będą podmiotowi przez okres realizacji wniosku przez państwo członkowskie, niezależnie od zarzutów w sprawie prowadzenia egzekucji administracyjnej określonych w art. 33 ustawy o postępowaniu egzekucyjnym w administracji. W projekcie ustawy

uregulowano zasady, tryb wnoszenia i rozpatrywania enumeratywnie wymienionych w art. 47 ust. 2 tego projektu zarzutów, które rozpatrywane będą w dwuinstancyjnym postępowaniu administracyjnym. Zażalenie na postanowienie, o którym mowa w art. 49 projektu ustawy, przysługiwać będzie na postanowienia o niedopuszczalności zarzutów lub w sprawie zarzutów, przy czym pod pojęciem „w sprawie” rozumie się zarówno pozytywne (w sprawie uznania zarzutów), jak i negatywne (w sprawie odmowy uznania) dla podmiotu rozstrzygnięcia.

W zależności od treści ostatecznego rozstrzygnięcia w sprawie zarzutów w sprawie jednolitego tytułu wykonawczego, organ egzekucyjny obowiązany będzie bądź do wycofania wniosku o odzyskanie należności pieniężnych, bądź do zmiany tego wniosku i wystawienia zmienionego jednolitego tytułu wykonawczego, a w przypadku negatywnego dla podmiotu zakończenia postępowania – do wystąpienia z wnioskiem o dalsze odzyskiwanie należności pieniężnych lub poinformowanie państwa członkowskiego o zakończeniu tego postępowania (art. 51 projektu ustawy).

art. 52–55 projektu ustawy

W oddziale 3 działu III projektu ustawy, w sposób zgodny z art. 15 dyrektywy 2010/24/UE, zawarto przepisy dotyczące zmiany i wycofania wniosku o dochodzenie należności. Organ egzekucyjny będzie mógł w każdym czasie zmienić albo wycofać wniosek o odzyskanie należności pieniężnych, który został wcześniej skierowany do państwa członkowskiego, podając przyczyny zmiany lub wycofania takiego wniosku. Jeżeli zmianie ulegnie wysokość należności pieniężnych wskutek wydania stosownego orzeczenia, organ egzekucyjny wystawi zmieniony jednolity tytuł wykonawczy oraz zmieni dotychczasowy wniosek o odzyskanie należności pieniężnych (art. 53 projektu ustawy).

W przypadku zmiany lub wycofania wniosku o odzyskanie należności pieniężnych i przekazania przez państwo członkowskie nienależnie wyegzekwowanych należności pieniężnych w związku z wydanym orzeczeniem, organ egzekucyjny lub wierzyciel będzie zobowiązany do zwrotu otrzymanych kwot do tego państwa.

art. 56–58 projektu ustawy

W rozdziale 5 działu III projektu ustawy, w sposób zgodny z art. 16 dyrektywy

2010/24/UE, zawarto regulacje dotyczące występowania do państwa członkowskiego z wnioskiem o podjęcie środków zabezpieczających, określając w art. 56 projektu ustawy przesłanki, od zaistnienia których możliwe jest wystąpienie przez organ egzekucyjny z takim wnioskiem. W art. 57 projektu ustawy zawarto minimalne wymogi co do wniosku o podjęcie środków zabezpieczających należności pieniężne, którego wzór określony zostanie w rozporządzeniu wydanym na podstawie art. 24 ust. 2 projektu ustawy. Organ egzekucyjny, kierując do państwa członkowskiego wniosek o podjęcie środków zabezpieczających, obowiązany będzie dołączyć odpis zarządzenia zabezpieczenia, stanowiącego podstawę do dokonywania zabezpieczenia na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej oraz inne dokumenty, jeżeli są one niezbędne do dokonania zabezpieczenia w państwie członkowskim. Do zabezpieczenia należności pieniężnych będą miały odpowiednie zastosowanie wybrane przepisy dotyczące występowania o odzyskanie należności pieniężnych.

art. 59–60

W rozdziale 6 działu III uregulowano przedawnienie należności pieniężnych, które były przedmiotem wniosku o udzielenie pomocy skierowanego do realizacji do państwa członkowskiego. Zgodnie z art. 19 dyrektywy 2010/24/UE w art. 59 projektu ustawy zawarto rozwiązanie, że w przypadku podjęcia przez państwo członkowskie czynności związanych z realizacją tego wniosku, wywołają one taki sam skutek, jak analogiczne czynności podjęte na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej.

V. Udzielanie pomocy na wniosek państwa członkowskiego w zakresie należności pieniężnych, o których mowa w art. 2 pkt 1–6

W dziale IV projektu ustawy zawarto uregulowania dotyczące udzielania przez stronę polską pomocy państwom członkowskim w zakresie należności wynikających z dyrektywy 2010/24/UE określonych w art. 2 pkt 1–6 projektu ustawy, zachowując analogiczną systematykę jak w dziale III odnoszącym się do występowania o udzielenie pomocy do państw członkowskich, tj. z podziałem na przepisy ogólne dotyczące udzielania pomocy i przepisy regulujące realizację wniosków w zakresie poszczególnych form pomocy.

art. 61–64

Przepis art. 61 projektu ustawy reguluje ogóle zasady dotyczące udzielania pomocy państwom członkowskim, zgodnie z art. 18 ust. 2 dyrektywy 2010/24/UE. Naczelnik urzędu skarbowego lub organ egzekucyjny, właściwy do realizacji wniosku o udzielenie pomocy pochodzącego od państwa członkowskiego, nie będzie obowiązany do udzielenia pomocy, jeżeli kwota należności pieniężnych objętych wnioskiem będzie mniejsza niż 1500 euro lub gdy od dnia sporządzenia pierwszego wniosku upłynęło 5 lat, licząc od terminu płatności określonego zgodnie z przepisami państwa członkowskiego występującego o udzielenie pomocy. Jeżeli natomiast należności pieniężne lub pierwotny tytuł zostały zaskarżone w tym państwie bądź zastosowano w tym państwie ulgi w spłacie należności pieniężnych, nie będzie obowiązku udzielenia pomocy, gdy upłynęło ponad 10 lat od terminu płatności określonego zgodnie z przepisami tego państwa. Jeżeli organ egzekucyjny podejmie decyzję o nieudzielaniu pomocy wskutek wystąpienia przesłanek określonych w art. 61 projektu ustawy, centralne biuro łącznikowe odmówi udzielenia pomocy państwu członkowskiemu stosownie do art. 18 projektu ustawy.

Z uwagi na treść art. 7 dyrektywy 2010/24/UE w art. 62 projektowanej ustawy uregulowano zasady i tryb uczestnictwa urzędników państwa członkowskiego przy czynnościach związanych z realizacją pomocy na wniosek tego państwa. W tym zakresie niezbędne będzie uprzednie zawarcie porozumienia przez ministra właściwego do spraw finansów publicznych z państwem członkowskim w sprawie zasad i zakresu uczestnictwa urzędników.

W art. 64 projektu ustawy, w sposób zgodny z art. 19 ust. 1 dyrektywy 2010/24/UE, zawarto przepis dotyczący przedawnienia należności państw członkowskich, zgodnie z którym kwestie przedawnienia należności pieniężnych państwa członkowskiego regulują przepisy obowiązujące w tym państwie.

art. 65 i 66 projektu ustawy

W ramach udzielania pomocy przez państwo członkowskie możliwe będzie przekazywanie do tego państwa informacji o przewidywanym zwrocie: podatku, nadpłaty podatku lub cła. Informacje te nie mogą dotyczyć podatku od towarów i usług (art. 65 i art. 66 projektu ustawy). Rozwiązanie to stanowi przeniesienie rozwiązań zawartych w art. 6 dyrektywy 2010/24/UE, która wprowadziła nową

instytucję prawną wymiany informacji bez wniosku. Jeżeli więc organ podatkowy lub celny zobowiązany jest do wypłaty ww. należności pieniężnych podmiotowi mającemu siedzibę lub miejsce zamieszkania w innym państwie członkowskim, może powiadomić o tej okoliczności to państwo. Przekazanie informacji o przewidywanym zwrocie następować będzie drogą elektroniczną za pośrednictwem centralnego biura łącznikowego. Informacja taka ma umożliwić państwu członkowskiemu efektywne odzyskiwanie lub zabezpieczenie należności pieniężnych, jeżeli na tym podmiocie ciąży obowiązek uiszczenia podatku, cła lub innych należności pieniężnych objętych wzajemną pomocą. W art. 66 projektu ustawy zawarto również wymogi, jakie winna spełniać informacja przekazywana do państwa członkowskiego.

art. 67–69 projektu ustawy

W oddziale 2 rozdziału 2 projektowanej ustawy uregulowano kwestie dotyczące realizacji wniosku o udzielenie informacji otrzymanego od państwa członkowskiego. W art. 67 projektu ustawy, zgodnie z art. 5 dyrektywy 2010/24/UE, zawarto regulacje określające, jakie informacje będą udzielane, tj. takie, które są istotne do powiadomienia, dochodzenia lub zabezpieczenia należności pieniężnych.

W sposób odmienny od dotychczasowych regulacji określono, że wniosek o udzielenie informacji realizować będzie centralne biuro łącznikowe, chyba że nie będzie posiadało wystarczających informacji do jego realizacji. W takim przypadku wniosek podlegać będzie przekazaniu do właściwego miejscowo naczelnika urzędu skarbowego. Zmiana ma przyspieszyć procedurę udzielania informacji państwom członkowskim, zwłaszcza że z dniem 1 września 2011 r. utworzono Centralny Rejestr Podmiotów – Krajowa Ewidencja Podatników. W zakresie ustalenia składników majątkowych podmiotu, którego dotyczy wniosek, możliwe będzie skorzystanie przez naczelnika urzędu skarbowego z rozwiązań zawartych w art. 36 ustawy o postępowaniu egzekucyjnym w administracji umożliwiającego zbieranie informacji w zakresie niezbędnych do wszczęcia lub prowadzenia egzekucji administracyjnej.

Centralne biuro łącznikowe lub naczelnik urzędu skarbowego właściwy do realizacji wniosku o udzielenie informacji nie może jednak udzielić państwu członkowskiemu informacji określonych w art. 69 ust. 1 projektu ustawy. W tym zakresie obowiązany

będzie odmówić udzielenia informacji (art. 69 ust. 3 projektu ustawy). Z kolei informacje niezbędne do powiadomienia, dochodzenia lub zabezpieczenia należności pieniężnych, będące w posiadaniu banku lub innej instytucji finansowej, przedstawiciela lub pełnomocnika podmiotu albo dotyczące udziałów własnościowych w tym podmiocie, będą mogły być udzielane państwom członkowskim (art. 69 ust. 2 projektu ustawy stanowiący transpozycję art. 5 ust. 3 dyrektywy 2010/24/UE). W celu właściwej implementacji tego przepisu dokonano zmian również w ustawach wymienionych w art. 113, art. 115–121 projektu ustawy w sposób zapewniający centralnemu biuru łącznikowemu lub organowi egzekucyjnemu uzyskiwanie informacji niezbędnych do realizacji wniosków o udzielenie pomocy.

art. 70–73 projektu ustawy

W art. 70 projektu ustawy, w sposób zgodny z art. 8 dyrektywy 2010/24/UE, zawarto przepisy dotyczące trybu postępowania w przypadku otrzymania z państwa członkowskiego wniosku o powiadomienie. Realizując wniosek o powiadomienie, naczelnik urzędu skarbowego obowiązany będzie doręczyć, zgodnie z przepisami Kodeksu postępowania administracyjnego, podmiotowi dokumenty będące przedmiotem powiadomienia wraz z jednolitym formularzem służącym do powiadomienia (art. 4 ust. 2 projektu ustawy). Z uwagi na to, że jednolity formularz służący do powiadomienia oraz dokument będący przedmiotem powiadomienia przekazane zostaną do naczelnika urzędu skarbowego za pomocą środków komunikacji elektronicznej, konieczne było wprowadzenie regulacji, zgodnie z którą sporządzany będzie wydruk ww. dokumentów, który należy doręczyć podmiotowi, umieszczając na nich potwierdzenie wydruku zawierające datę dokonania wydruku, imię, nazwisko, stanowisko służbowe i podpis osoby dokonującej potwierdzenia. Naczelnik urzędu skarbowego obowiązany będzie poinformować niezwłocznie państwo członkowskie o wszelkich czynnościach podjętych w ramach realizacji wniosku o powiadomienie, w szczególności o dacie doręczenia (art. 71 projektu ustawy).

Podmiotowi, któremu doręczono dokument będący przedmiotem wniosku o powiadomienie, przysługiwać będzie sprzeciw w sprawie doręczenia, w którym możliwe będzie kwestionowanie doręczenia w sposób niezgodny z przepisami działu

I rozdziału 8 k.p.a. W art. 73 projektu ustawy uregulowano procedurę administracyjną, w ramach której sprzeciw będzie rozpatrywany. Uregulowanie postępowania w sprawie sprzeciwu wynikało z konieczności transpozycji art. 14 ust. 2 dyrektywy 2010/24/UE, przewidującego możliwość prowadzenia sporów dotyczących ważności powiadomienia dokonanego przez państwo udzielające pomocy. W przypadku uznania sprzeciwu naczelnik urzędu skarbowego obowiązany będzie do doręczenia dokumentu będącego przedmiotem wniosku o powiadomienie w sposób zgodny z przepisami k.p.a., chyba że przed ostatecznym rozpatrzeniem sprzeciwu podmiotowi prawidłowo doręczony zostanie ten dokument (art. 73 ust. 4 projektu ustawy).

art. 74–78 projektu ustawy

Przepisy oddziału 1 w rozdziale 4 projektu ustawy, w sposób zgodny z art. 10, 12 i 13 dyrektywy 2010/24/UE przewidują, że organ egzekucyjny będzie podejmować wszelkie czynności zmierzające do wyegzekwowania należności pieniężnych na podstawie wniosku o odzyskiwanie należności pieniężnych państwa członkowskiego. Należności pieniężne ujęte w jednolitym tytule wykonawczym wystawionym przez państwo członkowskie wyrażone będą również w złotych, zasadą bowiem jest egzekwowanie przez organ egzekucyjny tych należności w złotych w trybie i na zasadach określonych w ustawie o postępowaniu egzekucyjnym w administracji (art. 4 ust. 1 projektu ustawy). Jednolity tytuł wykonawczy nie będzie mógł być zatwierdzany, uzupełniany ani zastępowany żadnym innym dokumentem. Z chwilą otrzymania przez centralne biuro łącznikowe wniosku, naliczane będą odsetki w wysokości i na zasadach określonych w przepisach działu III Ordynacji podatkowej. Wyegzekwowane należności pieniężne wraz z odsetkami i opłatą prolongacyjną, jeżeli zostanie naliczona w związku z udzieloną ulgą na podstawie art. 71c ustawy o postępowaniu egzekucyjnym w administracji, organ egzekucyjny przekaże bezpośrednio na wskazany we wniosku rachunek państwa członkowskiego, przy czym konieczne było uregulowanie zasad, według których wnioski o odzyskanie należności pieniężnych zostanie zrealizowany (art. 78 projektu ustawy).

art. 79–80 projektu ustawy

W oddziale 2 rozdziału 4 projektu ustawy zawarto rozwiązania dotyczące sporów

dotyczących należności pieniężnych państwa członkowskiego, pierwotnego tytułu wykonawczego i jednolitego tytułu wykonawczego wystawionego przez państwo członkowskie oraz powiadomienia dokonanego przez państwo członkowskie, przewidując, że będą one wnoszone i rozstrzygane przez właściwy organ tego państwa, które wystąpiło z wnioskiem o odzyskanie należności pieniężnych zgodnie z prawem tego państwa. Przepis art. 79 projektu ustawy stanowi przeniesienie rozwiązań zawartych z art. 14 ust. 1 dyrektywy 2010/24/UE. Z chwilą otrzymania przez centralne biuro łącznikowe od państwa członkowskiego informacji o sporze, wszczęte postępowanie egzekucyjne będzie podlegało zawieszeniu, chyba że państwo to wystąpi z wnioskiem o dalsze odzyskiwanie tych należności lub podjęcie środków zabezpieczających należności pieniężne. Jeżeli podmiot przekaze organowi egzekucyjnemu informacje o wniesionym sporze do państwa członkowskiego, będą one wymagały potwierdzenia przez to państwo (art. 80 projektu ustawy będący transpozycją art. 14 ust. 4 akapit 1–3 dyrektywy 2010/24/UE).

art. 81–84 projektu ustawy

W oddziale 3 rozdziału 4 projektu ustawy zawarto przepisy dotyczące zmiany lub wycofania wniosku o odzyskanie należności, wynikające z art. 15 dyrektywy 2010/24/UE. W przypadku otrzymania od państwa członkowskiego zmienionego wniosku wraz ze zmienionym jednolitym tytułem wykonawczym, postępowanie egzekucyjne będzie prowadzone na podstawie zmienionego tytułu wykonawczego, o czym stanowi również art. 28c ustawy o postępowaniu egzekucyjnym w administracji.

W przypadku zmiany lub wycofania wniosku o odzyskanie należności pieniężnych uregulowano również kwestię zwrotu należności pieniężnych, które nienależnie zostały wyegzekwowane w związku ze zmianą lub wycofaniem tego wniosku (art. 81 ust. 2 i art. 82 projektu ustawy). Konieczny będzie w takich przypadkach zwrot tych należności pieniężnych wraz z odsetkami z tytułu ich zwrotu oraz wypłata odszkodowania zasądzonego na rzecz podmiotu od centralnego biura łącznikowego na podstawie przepisów Kodeksu cywilnego w związku z art. 168b ustawy o postępowaniu egzekucyjnym w administracji (art. 84 projektu ustawy). Uwzględniając zasadę równego traktowania należności pieniężnych państw członkowskich z należnościami pieniężnymi państwa realizującego wniosek

o udzielenie pomocy, wyrażoną w art. 13 ust. 1 dyrektywy 2010/24/UE, przyjęto rozwiązanie pozwalające na wypłatę podmiotowi odsetek z tytułu zwracanych należności pieniężnych, odsyłając w tym zakresie to stosowania niektórych przepisów ustawy – Ordynacja podatkowa. W zakresie zwracanych kosztów egzekucyjnych przyjęto odmienne uregulowania, albowiem art. 64c § 3 ustawy o postępowaniu egzekucyjnym w administracji reguluje zasady zwrotu kosztów egzekucyjnych, w przypadku gdy wszczęcie i prowadzenie egzekucji było niezgodne z prawem. Jednocześnie wprowadzono regulacje pozwalające na wystąpienie przez organ egzekucyjny do państwa członkowskiego o przekazanie kwot zwracanych podmiotowi, w tym odsetek z tytułu zwrotu wyegzekwowanych należności pieniężnych oraz odszkodowania (art. 81 ust. 2 pkt 2, art. 82 ust. 2 pkt 2 oraz art. 84 ust. 2 projektu ustawy oraz art. 64c § 7a ustawy o postępowaniu egzekucyjnym w administracji). Art. 14 ust. 4 akapit trzeci ostatnie zdanie dyrektywy 2010/24/10 przewiduje bowiem, że w przypadku rozstrzygnięcia sporu pomiędzy podmiotem a państwem członkowskim, które wystąpiło z wnioskiem o udzielenie pomocy, na korzyść tego podmiotu, organ wnioskujący zobowiązany jest do zwrotu wszelkich odzyskanych kwot, wraz z należnym odszkodowaniem, zgodnie z przepisami obowiązującymi we współpracującym państwie.

art. 85–87 projektu ustawy

W rozdziale 5 projektu ustawy, w sposób zgodny z art. 16 dyrektywy 2010/24/UE, zawarto przepisy dotyczące zabezpieczania należności pieniężnych na wniosek państwa członkowskiego, przyjmując w ślad za art. 16 ust. 1 akapit drugi dyrektywy 2010/24/UE, że dokument umożliwiający podjęcie środków zabezpieczających we wnioskującym państwie, o ile taki istnieje, jest załączony do wniosku o podjęcie środków zabezpieczających i nie podlega zatwierdzeniu, uzupełnieniu ani zastąpieniu. W przypadku braku takiego dokumentu zabezpieczenia, centralne biuro łącznikowe wystawi zarządzenie zabezpieczenia, zgodnie z wymogami określonymi w art. 86 projektu ustawy, którego wzór określony zostanie w przepisach wykonawczych wydanych na podstawie art. 24 ust. 2 projektu ustawy.

VI. Wzajemna pomoc w zakresie należności pieniężnych, o których mowa w art. 2 pkt 7

W dziale V projektu ustawy uregulowano zagadnienia wzajemnej pomocy w zakresie należności wynikających z ratyfikowanych umów międzynarodowych zawartych zarówno z państwami członkowskimi, jak i państwami trzecimi, o których mowa w art. 2 pkt 7 projektu ustawy. Analogicznie do przepisów regulujących wzajemną pomoc w zakresie należności pieniężnych wynikających z dyrektywy 2010/24/UE (dział III i IV projektowanej ustawy), w dziale V projektu ustawy dokonano podziału przepisów na przepisy ogólne (rozdział 1), występowanie o udzielenie pomocy (rozdział 2) i udzielanie pomocy na wniosek państwa członkowskiego lub państwa trzeciego (rozdział 3).

art. 88–91 projektu ustawy

Wzajemna pomoc w zakresie należności pieniężnych, o których mowa w art. 2 pkt 7 projektu ustawy, uregulowana została w sposób analogiczny do wzajemnej pomocy w zakresie należności pieniężnych, o których mowa w art. 2 pkt 1–6 projektu ustawy. W związku z powyższym w art. 88 projektu ustawy zawarto przepis ogólny nakazujący odpowiednie stosowanie do wzajemnej pomocy w zakresie należności pieniężnych, o których mowa w art. 2 pkt 7 projektu ustawy, przepisów regulujących wzajemną pomoc w zakresie należności pieniężnych, o których mowa w art. 2 pkt 1–6 projektu ustawy. Z odpowiedniego stosowania przepisów wyłączono art. 34 projektu ustawy (warunki występowania z wnioskiem o udzielenie pomocy do państwa członkowskiego), art. 47–51 projektu ustawy (zarzuty w sprawie jednolitego tytułu wykonawczego), art. 61 projektu ustawy (przyczyny odmowy udzielenia pomocy państwu członkowskiemu), art. 65 i art. 66 projektu ustawy (przekazywanie państwu członkowskiemu informacji bez wniosku) oraz stosowanie jednolitego formularza służącego do powiadomienia. Jednocześnie konieczne było wprowadzenie zastrzeżenia, że przy odpowiednim stosowaniu przepisów pod pojęciem jednolitego tytułu wykonawczego należy rozumieć odpowiednio zaktualizowany tytuł wykonawczy i zagraniczny tytuł wykonawczy.

Przepisy ogólne (art. 89 i art. 90 projektu ustawy) zawarte w dziale V projektu ustawy nakładają na wierzycieli lub organy egzekucyjne obowiązek umieszczania we wniosku o udzielenie pomocy informacji o jego przesłaniu do innego państwa, a także przesyłanie na wniosek państwa członkowskiego lub państwa trzeciego

dotychczasowych informacji niezbędnych do realizacji wniosku o udzielenie pomocy przez to państwo. W tym zakresie analogiczne rozwiązania umieszczone zostały w art. 6, art. 7 akapit 2, art. 12 ust. 1 akapit trzeci oraz art. 19 ust. 2 rozporządzenia 1189/2011 w odniesieniu do wzajemnej pomocy w zakresie należności pieniężnych wynikających z dyrektywy 2010/24/UE.

Z tych samych powodów w rozdziale 2 i 3 projektu ustawy zawarto szczególne regulacje, które swoją treścią odpowiadają regulacjom prawnym zawartym w rozporządzeniu 1189/2011.

art. 92–94 projektu ustawy

Do wniosku o udzielenie informacji stosowane będą przepisy regulujące możliwość wycofania wniosku przez wierzyciela lub organ egzekucyjny w każdym czasie. Do wniosku o powiadomienie kierowanego do państwa członkowskiego lub państwa trzeciego dołączany będzie oryginał albo uwierzytelniona kopia dokumentu, którego dotyczyć będzie wniosek, ze względu na obowiązującą drogę pocztową we współpracy z państwami trzecimi. W odniesieniu natomiast do dokumentów będących przedmiotem wniosku o powiadomienie kierowanego do państwa członkowskiego z uwagi na obowiązującą drogę elektroniczną dokumenty będą miały postać elektronicznej kopii dokumentu (art. 19 ust. 3 projektu ustawy).

Z uwagi na brak obowiązujących przepisów prawnych w zakresie doręczeń dokonywanych przez właściwe organy państwa członkowskiego lub państwa trzeciego, realizujących wnioski o udzielenie pomocy, przyjęto w art. 94 projektu ustawy, że powiadomienie dokonywane zgodnie z przepisami tego państwa wywoływać będzie taki sam skutek, jakby było dokonane zgodnie z przepisami obowiązującymi na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej.

art. 95–100 projektu ustawy

Do wniosku o odzyskanie należności pieniężnych, uregulowanego w oddziale 2 rozdziału 2 projektu ustawy, niezbędne będzie dołączenie zaktualizowanego tytułu wykonawczego, którego wzór określony zostanie w przepisach wykonawczych wydanych na podstawie art. 24 ust. 2 projektu ustawy, oraz odpisu pierwotnego tytułu wykonawczego, jeżeli wcześniej nie został doręczony. Należności pieniężne objęte zaktualizowanym tytułem wykonawczym będą podawane w wysokości

należnej na dzień sporządzenia tego tytułu wykonawczego. Możliwe będzie dołączenie innych dokumentów dotyczących należności pieniężnych, w tym informację o majątku, którym dysponuje podmiot na terytorium państwa, do którego wniosek jest kierowany.

Towarzyszący wnioskowi o dochodzenie należności pieniężnych zaktualizowany tytuł wykonawczy będzie mógł obejmować kilka należności pieniężnych lub dotyczyć kilku osób, o ile takie dane zawiera pierwotny tytuł wykonawczy, stanowiący podstawę do sporządzenia zaktualizowanego tytułu wykonawczego, a następnie będzie podpisywany przez upoważnionego pracownika organu egzekucyjnego wraz z podaniem jego imienia i nazwiska oraz stanowiska służbowego.

W art. 97 projektu ustawy nałożono na organ egzekucyjny, który wystąpił do państwa członkowskiego lub państwa trzeciego z wnioskiem o odzyskanie należności pieniężnych, obowiązek niezwłocznego przekazywania do tego państwa wszelkich istotnych informacji dotyczących sprawy, w tym informacji dotyczących zmiany wysokości należności pieniężnej, czy wszczęcia postępowania w danej sprawie, na wzór art. 21 rozporządzenia 1189/2011.

W przypadku zmiany pierwotnego tytułu wykonawczego wskutek zmiany podstawy prawnej dochodzonego obowiązku oraz podwyższenia wysokości należności pieniężnych organ egzekucyjny obowiązany będzie sporządzić zmieniony zaktualizowany tytuł wykonawczy, a w przypadku gdy postępowanie w sprawie dochodzenia należności pieniężnych stanie się bezprzedmiotowe z powodu zapłaty, umorzenia lub wygaśnięcia należności pieniężnych lub też z innego powodu przewidzianego w odrębnych ustawach – wycofać wniosek o odzyskanie należności pieniężnych.

Jeżeli organ egzekucyjny wystąpi z wnioskiem o podjęcie środków zabezpieczających, obowiązany będzie również do informowania państwa członkowskiego lub państwa trzeciego, do którego wystąpiono z tym wnioskiem, o wszelkich istotnych informacjach dotyczących danej sprawy, sporządzenia zmienionego zarządzenia zabezpieczenia obejmującego podwyższoną kwotę należności pieniężnych podlegających zabezpieczeniu, jak również wycofać wniosek o podjęcie środków zabezpieczających, gdy postępowanie mające na celu

zabezpieczenie należności pieniężnych stanie się bezprzedmiotowe.

art. 101–107 projektu ustawy

W rozdziale 3 projektu ustawy, zawierającym przepisy regulujące udzielanie pomocy na wniosek państwa członkowskiego lub państwa trzeciego, zawarto przepisy szczególne, z uwagi na niewystarczające odesłanie do odpowiedniego stosowania przepisów działu IV projektu ustawy regulującego udzielanie pomocy w zakresie należności pieniężnych, o których mowa w art. 2 pkt 1–6 projektu ustawy.

W przypadku realizacji wniosku o udzielenie informacji pochodzącego od państwa członkowskiego lub państwa trzeciego centralne biuro łącznikowe lub naczelnik urzędu skarbowego obowiązany będzie do przesyłania żądanych przez to państwo informacji w miarę ich pozyskiwania, nie później jednak niż po 6 miesiącach od dnia potwierdzenia otrzymania wniosku (analogicznie do art. 8 ust. 2 akapit drugi rozporządzenia 1189/2011). Jeżeli wymaganych przez państwo członkowskie lub państwo trzecie informacji nie uda się uzyskać, organ egzekucyjny lub centralne biuro łącznikowe prześlą najpóźniej we wskazanym 6-miesięcznym terminie informacje o wynikach przeprowadzonego postępowania (art. 101 projektu ustawy).

Przyjęto zasadę, że w przypadku otrzymania od państwa członkowskiego lub państwa trzeciego wniosku o odzyskanie należności centralne biuro łącznikowe wystawi zagraniczny tytuł wykonawczy, odzwierciedlający merytoryczną zawartość pierwotnego tytułu wykonawczego, na podstawie wniosku o odzyskanie należności pieniężnych. Zagraniczny tytuł wykonawczy stanowić będzie podstawę do wszczęcia i przeprowadzenia egzekucji administracyjnej w trybie i na zasadach określonych w ustawie o postępowaniu egzekucyjnym w administracji. W art. 103 projektu ustawy określono minimalne wymogi dla zagranicznego tytułu wykonawczego, którego wzór określony zostanie w przepisach wydanych na podstawie art. 24 ust. 2 projektu ustawy, oraz zasady zaokrąglania należności pieniężnych, na wzór rozwiązań zawartych w art. 27a ustawy o postępowaniu egzekucyjnym w administracji.

Przepis art. 104 projektu ustawy nakładający na organ egzekucyjny obowiązek informowania państwa członkowskiego lub państwa trzeciego o braku i przyczynach możliwości całkowitej lub częściowej realizacji wniosku o odzyskanie należności pieniężnych oraz przekazywania co 6 miesięcy od dnia potwierdzenia otrzymania

wniosku informacji o stanie i wynikach realizacji tego wniosku stanowi odzwierciedlenie art. 20 ust. 1 i 3 rozporządzenia 1189/2011 nakładającego na organ egzekucyjny obowiązek informowania o takich okolicznościach państwo członkowskie w odniesieniu do należności wynikających z dyrektywy 2010/24/UE.

Analogicznie jak w przypadku jednolitego tytułu wykonawczego uregulowano sytuację, gdy w trakcie realizacji wniosku o odzyskanie należności pieniężnych organ egzekucyjny otrzyma od państwa członkowskiego lub państwa trzeciego informację o zmianie podstawy prawnej obowiązku oraz wysokości należności pieniężnych. W takim przypadku centralne biuro łącznikowe wystawi zmieniony zagraniczny tytuł wykonawczy, stanowiący podstawę do kontynuowania egzekucji administracyjnej, jeżeli wszczęta została na podstawie zagranicznego tytułu wykonawczego. Wszelkie inne okoliczności powodujące zmianę wysokości należności pieniężnych, o których poinformowało państwo członkowskie lub państwo trzecie, będą stanowiły podstawę dla organu egzekucyjnego do kontynuacji postępowania egzekucyjnego z zakresie określonym w tej informacji (art. 105 i art. 106 projektu ustawy).

Na wzór art. 23 rozporządzenia 1189/2011 przyjęto w art. 107 projektu ustawy, że wyegzekwowane należności pieniężne przekazywane będą państwu członkowskiemu lub państwu trzeciemu, które wystąpiło o udzielenie pomocy, co do zasady, w terminie dwóch miesięcy od dnia ich wyegzekwowania, chyba że zostanie uzgodniony z tym państwem inny termin. Jeżeli natomiast zachodzi przypuszczenie, że wniesiony przez podmiot środek prawny kwestionujący wszczęcie i prowadzenie egzekucji administracyjnej rozpatrzony zostanie na korzyść tego podmiotu, do czasu ostatecznego rozpatrzenia tego środka prawnego organ egzekucyjny będzie mógł wstrzymać się z przekazaniem wyegzekwowanych należności pieniężnych.

art. 108 i art. 109 projektu ustawy

Realizacja wniosku o podjęcie środków zabezpieczających należności pieniężne wymagać będzie sporządzenia przez centralne biuro łącznikowe zarządzenia zabezpieczenia, przy uwzględnieniu przepisów regulujących wystawianie zarządzenia zabezpieczenia należności pieniężnych wynikających z dyrektywy 2010/24/UE (art. 108 projektu ustawy) oraz odpowiedniego stosowania przepisów o zabezpieczeniu należności pieniężnych wynikających z dyrektywy 2010/24/UE

oraz art. 104–106 projektu ustawy regulujących realizację wniosku o odzyskanie należności pieniężnych.

VII. Zmiany w przepisach obowiązujących

1. Zmiany w Kodeksie postępowania cywilnego

Zmiana art. 773 k.p.c. jest konsekwencją przyjętych w projekcie ustawy o wzajemnej pomocy przy dochodzeniu podatków, ceł i innych należności pieniężnych, zwanej dalej „projektem ustawy o wzajemnej pomocy”, zasad, iż nadzór nad realizacją zadań związanych ze wzajemną pomocą przypisany został ministrowi właściwemu do spraw finansów publicznych, a ponadto odpowiedzialnym za kontakty z państwami członkowskimi lub państwami trzecimi jest centralne biuro łącznikowe, za pośrednictwem którego odbywa się wymiana wniosków, informacji i dokumentów niezbędnych do udzielania pomocy tym państwom. W uwagi na powyższe zasady zrezygnowano z powierzenia łącznego prowadzenia egzekucji komornikowi sądowemu. Przyjęto, że w przypadku zbiegu egzekucji administracyjnej prowadzonej na podstawie jednolitego tytułu wykonawczego lub zagranicznego tytułu wykonawczego z egzekucją sądową, łączne prowadzenie egzekucji przejmie administracyjny organ egzekucyjny. Konieczne było również dodanie przepisu, zgodnie z którym dla sprawy przekazanej administracyjnemu organowi egzekucyjnemu komornik sądowy wystawia odpis tytułu wykonawczego, a w przypadku gdy egzekucja sądowa prowadzona jest na podstawie tytułu wykonawczego, o którym mowa w art. 783 § 4 k.p.c. odpis tytułu wykonawczego ma postać zweryfikowanego przez komornika sądowego dokumentu uzyskanego z systemu teleinformatycznego umożliwiającego organowi egzekucyjnemu weryfikację istnienia i treści tego tytułu.

2. Zmiany w ustawie o postępowaniu egzekucyjnym w administracji

art. 1

Wzajemna pomoc przy dochodzeniu należności pieniężnych polegająca na występowaniu do państwa członkowskiego lub państwa trzeciego lub udzielanie pomocy temu państwu uregulowana została w projekcie ustawy o wzajemnej pomocy, konieczne było więc uchylenie art. 1 pkt 3.

art. 1a

W art. 1a zawierającym definicje ustawowych pojęć dokonano zmian o charakterze dostosowawczym do projektu ustawy o wzajemnej pomocy. Zbędne stało się definiowanie pojęć należności przywozowych i wywozowych, obcego państwa, organu wnioskującego i organu wykonującego, podatku od dochodu, podatku od majątku, podatku od składek ubezpieczeniowych, albowiem nie są używane w ustawie o postępowaniu egzekucyjnym w administracji z uwagi na uchylenie rozdziału 7 w dziale I (regulującego udzielanie pomocy obcemu państwu oraz korzystanie z jego pomocy przy dochodzeniu należności pieniężnych) oraz zmianę treści art. 2 § 1 pkt 8 i 9, w którym pojęcia te występowały.

W art. 1a dodano punkty definiujące pojęcia „centralnego biura łącznikowego”, „dokumentu zabezpieczenia”, „jednolitego tytułu wykonawczego”, „państwa członkowskiego”, „państwa trzeciego” oraz „zagranicznego tytułu wykonawczego”, których użyto w ustawie o postępowaniu egzekucyjnym w administracji w związku ze stosowaniem przepisów tej ustawy do dochodzenia lub zabezpieczenia należności pieniężnych państw członkowskich lub państw trzecich (art. 4 ust. 1 projektu ustawy o wzajemnej pomocy).

art. 2

W art. 2 § 1 pkt 8 nastąpiła zmiana katalogu należności pieniężnych państw członkowskich, które podlegać będą egzekucji administracyjnej, w nawiązaniu do katalogu tych należności określonych w art. 2 pkt 1–6 projektu ustawy o wzajemnej pomocy.

uchylenie § 2 w art. 3

W myśl art. 4 ust. 1 projektu ustawy o wzajemnej pomocy dochodzenie lub zabezpieczanie należności pieniężnych państw członkowskich lub państw trzecich odbywać się będzie w trybie ustawy o postępowaniu egzekucyjnym w administracji. Zgodnie natomiast z art. 2 § 1 pkt 5 tej ustawy, egzekucji administracyjnej podlegają należności pieniężne przekazane do egzekucji administracyjnej na podstawie innych ustaw.

art. 5

Zmiana definicji wierzyciela należności pieniężnych państw członkowskich lub

państw trzecich jest konsekwencją rozwiązań zawartych w projekcie ustawy o wzajemnej pomocy, w którym przyjęto, że udzielanie pomocy państwu członkowskiemu lub państwu trzeciemu odbywa się na wniosek tego państwa. Zawarto również rozwiązanie polegające na tym, że w postępowaniu egzekucyjnym wszczętym na wniosek państwa członkowskiego lub państwa trzeciego nie będą stosowane przepisy ustawy o postępowaniu egzekucyjnym w administracji regulujące prawa i obowiązki wierzyciela, chyba że ratyfikowana umowa międzynarodowa, której stroną jest Rzeczpospolita Polska, stanowi inaczej.

W przypadku wszczęcia egzekucji administracyjnej należności państw członkowskich lub państw trzecich organ egzekucyjny będzie odpowiedzialny za zgodne z prawem przeprowadzenie tej egzekucji administracyjnej lub dokonanie zabezpieczenia na wniosek tego państwa. Dyrektywa 2010/24/UE w art. 14 ust. 2 przewiduje bowiem, że spory dotyczące środków egzekucyjnych powinny być wnoszone do organu realizującego pomoc na podstawie własnych regulacji. Uzasadnione jest więc przyjęcie, że obowiązki wierzyciela (np. wydawanie postanowień w sprawach egzekucyjnych) i prawa (np. zaskarżanie postanowień wydanych przez organ egzekucyjny) nie powinny być realizowane przez to państwo.

art. 13

W art. 13 zrezygnowano z potrzeby uzyskiwania zgody wierzyciela na zwolnienie z egzekucji określonych składników majątkowych zobowiązanego. Udział państwa członkowskiego lub państwa trzeciego w postępowaniu w sprawie zwolnienia z egzekucji składników majątkowych zobowiązanego jest zbędny ze względu na art. 14 ust. 2 dyrektywy 2010/24/UE. Na gruncie egzekucji należności pieniężnych przypadających polskim wierzycielom, zgoda wierzyciela na zastosowanie instytucji, o której mowa w art. 13, jest również zbędna, albowiem w większości spraw egzekucyjnych wierzyciel jest jednocześnie organem egzekucyjnym. Zgoda tego organu wydawana w odrębnym postanowieniu, zgodnie z art. 17 § 1 ustawy o postępowaniu egzekucyjnym w administracji, jest bezprzedmiotowa, co potwierdza orzecznictwo sądów administracyjnych wykształcone po uchwale NSA z dnia 25 czerwca 2007 r. sygn. akt I FPS 4/06. Wprawdzie uchwała ta podjęta została w związku ze stosowaniem art. 33–34

ustawy o postępowaniu egzekucyjnym w administracji, jednakże w orzecznictwie i piśmiennictwie wykształcony został pogląd, iż tożsamość wierzyciela i organu egzekucyjnego czyni bezprzedmiotowym wyodrębnienie wierzyciela w postępowaniu egzekucyjnym. Ponadto decyzja w przedmiocie zwolnienia z egzekucji składnika majątkowego należy do organu egzekucyjnego, niezależnie od pozytywnego lub negatywnego stanowiska wierzyciela.

art. 15

Obowiązujący art. 15 § 5 ustawy o postępowaniu egzekucyjnym w administracji przewiduje, że określając należności pieniężne, których egzekucja może być wszczęta bez uprzedniego doręczenia upomnienia, kierować się należy rodzajem należności pieniężnych oraz sposobem ich powstania. Proponując nowe brzmienie § 5 przyjęto, że określając wyjątki od zasady zagrożenia polegającej na obowiązku doręczenia upomnienia przed wszczęciem postępowania egzekucyjnego, minister właściwy do spraw finansów publicznych kierować się będzie wyłącznie rodzajem należności pieniężnych. W katalogu tych wyjątków należało bowiem wskazać również, że upomnienie nie będzie wymagane przed wszczęciem postępowania egzekucyjnego należności pieniężnych państw członkowskich lub państw trzecich, w zakresie których nie jest znany sposób ich powstania.

art. 17a

Art. 17a przewiduje odrębną procedurę wnoszenia i rozpatrywania podań, do rozpatrzenia których właściwy jest organ państwa członkowskiego lub państwa trzeciego. Dyrektywa 2010/24/UE w art. 14 ust. 1 przewiduje, że spory dotyczące należności pieniężnych państwa członkowskiego, pierwotnego tytułu wykonawczego lub jednolitego tytułu wykonawczego wystawionych przez to państwo podlegają kompetencjom organu wnioskującego tego państwa. Przyjęto więc, że podanie, które powinno być rozpatrzone przez organ państwa członkowskiego lub państwa trzeciego, jest zwracane do wnoszącego to podanie.

art. 19

Zmiana wynika z rezygnacji z pojęcia państwa obcego dotychczas stosowanego w ustawie o postępowaniu egzekucyjnym w administracji.

art. 22

Nowe rozwiązania zawarte w art. 22 są konsekwencją nowych rozwiązań zawartych art. 11 ust. 2 dyrektywy 2010/24/UE, na podstawie którego możliwe jest wystąpienie z wnioskiem o odzyskanie należności pieniężnych bez konieczności wszczynania egzekucji administracyjnej na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej. Z uwagi na to, że wniosek o odzyskanie należności pieniężnych dotyczyć będzie zazwyczaj podmiotu mającego miejsce zamieszkania lub siedzibę za granicą, niezbędne stało się uregulowanie właściwości miejscowej organu egzekucyjnego w takim przypadku – według siedziby wierzyciela. Z kolei regulacja zawarta w § 3a zezwala na ustalenie właściwości miejscowej organu egzekucyjnego realizującego wniosek państwa członkowskiego o odzyskanie należności pieniężnych powstałych na terenie tego państwa od zobowiązanego niemającego miejsca zamieszkania lub siedziby na terytorium RP. Przyjęto, że właściwość organu egzekucyjnego ustalana będzie według siedziby lub miejsca zamieszkania dłużnika zobowiązanego, który jest obciążony prawem majątkowym względem zobowiązanego.

art. 23

W art. 23 § 6 zmiana polega na usunięciu wyrazów „z zastrzeżeniem § 7”, co jest konsekwencją uchylecia § 7 w tym artykule.

W § 7 zrezygnowano z konieczności uzyskania zgody wierzyciela w sprawach wstrzymania czynności egzekucyjnych lub postępowania egzekucyjnego. Dyrektywa 2010/24/UE w art. 14 ust. 2 przewiduje bowiem, że spory dotyczące środków egzekucyjnych podjętych we współpracującym państwie są wnoszone przed odpowiedni organ tego państwa członkowskiego. Zbędne jest więc stanowisko państwa członkowskiego na wstrzymanie postępowania egzekucyjnego lub czynności egzekucyjnych. Również na gruncie egzekucji należności pieniężnych przypadających polskim wierzycielom uznano, że uzyskanie zgody tego wierzyciela nie obliuguje organu nadzoru do wstrzymania postępowania egzekucyjnego lub czynności egzekucyjnych.

art. 26

Z uwagi na to, że zgodnie z art. 4 ust. 1 projektu ustawy o wzajemnej pomocy, dochodzenie należności pieniężnych państwa członkowskiego lub państwa

trzeciego odbywać się będzie w trybie ustawy o postępowaniu egzekucyjnym w administracji, konieczne stało się określenie, że za tytuł wykonawczy stanowiący podstawę do wszczęcia egzekucji administracyjnej uznaje się również jednolity tytuł wykonawczy wystawiony przez państwo członkowskie oraz zagraniczny tytuł wykonawczy sporządzony przez centralne biuro łącznikowe.

W odniesieniu do jednolitych tytułów wykonawczych otrzymywanych przez centralne biuro łącznikowe za pomocą sieci łączności CCN, uzasadnione było wprowadzenie również drogi elektronicznej do przekazywania tych dokumentów przez centralne biuro łącznikowe do organu egzekucyjnego. Analogiczne zasady przyjęto dla innych tytułów wykonawczych, bowiem uznano, że polscy wierzyciele, jak i centralne biuro łącznikowe w zakresie przesyłu zagranicznego tytułu wykonawczego, winni mieć zagwarantowane takie same udogodnienia, jak państwa członkowskie korzystające z drogi elektronicznej.

Konsekwencją elektronicznego przesyłu tytułów wykonawczych było wprowadzenie przepisów regulujących sporządzanie ich wydruków przez osoby upoważnione przez organ egzekucyjny oraz doręczenia zobowiązanemu wydruku tytułu wykonawczego zamiast odpisu tytułu wykonawczego.

Przepis § 1a umożliwiający sporządzanie odpisów tytułów wykonawczych będzie więc stosowany w odniesieniu do tytułów wykonawczych przekazywanych drogą pocztową.

Zrezygnowano ze stosowania do jednolitych tytułów wykonawczych oraz zagranicznych tytułów wykonawczych przepisów wymienionych w § 1c uznając, że przepisy dotyczące wystawiania tytułu wykonawczego na podstawie art. 26 § 2–4 nie będą miały zastosowania, jak również zbędne będzie stosowanie procedury nieprzystępowania do egzekucji administracyjnej, określonej w art. 29 § 2. Uznano, że decyzję o skierowaniu jednolitych tytułów wykonawczych oraz zagranicznych tytułów wykonawczych podejmuje państwo członkowskie lub państwo trzecie, natomiast uprawnienie do odmowy udzielenia pomocy temu państwu przyznane zostało centralnemu biurowi łącznikowemu na podstawie art. 18 projektu ustawy o wzajemnej pomocy.

Z kolei wprowadzenie § 5a zezwalającego na doręczanie odpisu tytułu wykonawczego w postaci elektronicznej kopii dokumentu jest wynikiem implementacji art. 11 ust. 2 dyrektywy 2010/24/UE zezwalającego na wszczęcie

egzekucji administracyjnej wobec podmiotu mającego miejsce zamieszkania lub siedzibę na terytorium państwa członkowskiego, do którego kierowany jest drogą elektroniczną wniosek o odzyskanie należności pieniężnych wraz z jednolitym tytułem wykonawczym. Tym dokumentom w takim przypadku winien towarzyszyć także (pierwotny) tytuł wykonawczy w postaci elektronicznej kopii tego dokumentu wystawiony przez polskiego wierzyciela w celu wywołania skutku prawnego wobec zobowiązanego polegającego na wszczęciu egzekucji administracyjnej.

art. 27 i art. 27b

W art. 27 zrezygnowano z przepisu nakazującego opatrywanie przez wierzyciela tytułu wykonawczego pieczęcią urzędową oraz podpisem, a także dołączania do tytułu wykonawczego dowodu doręczenia upomnienia celem umożliwienia przekazywania tytułów wykonawczych do organu egzekucyjnego drogą elektroniczną.

art. 28b

Wprowadzenie art. 28b jest konsekwencją uznania, że pozycja polskiego wierzyciela winna być równa pozycji wierzyciela będącego państwem członkowskim. Art. 15 ust. 2 dyrektywy 2010/24/UE nakazuje kontynuowanie odzyskiwania należności pieniężnych na podstawie zmienionego jednolitego tytułu wykonawczego, który wystawiany jest w przypadku, gdy kwota należności pieniężnych stanowiąca przedmiot wniosku o odzyskanie należności pieniężnych zostanie skorygowana decyzją organu państwa występującego o udzielenie pomocy. Rozwiązanie zawarte w art. 28b stanowi jednocześnie odzwierciedlenie art. 22 rozporządzenia 1189/2011 mającego zastosowanie do udzielania pomocy państwu członkowskiemu. Analogiczne rozwiązanie zaproponowano w art. 28b, co oznacza, że instytucja aktualizacji tytułu wykonawczego dokonywana na podstawie § 9 ust. 1b rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 22 listopada 2001 r. w sprawie wykonania niektórych przepisów ustawy o postępowaniu egzekucyjnym w administracji (Dz. U. Nr 137, poz. 1541, z późn. zm.) zastąpiona zostanie zmianą tytułu wykonawczego określoną w art. 28b.

art. 28c

Art. 28c jest konsekwencją potrzeby implementacji art. 15 ust. 2 dyrektywy

2010/24/UE, nakazującego kontynuację odzyskiwania należności pieniężnych na podstawie zmienionego jednolitego tytułu wykonawczego. Z uwagi na to, że projekt ustawy o wzajemnej pomocy w art. 105 przewiduje również tryb zmiany zagranicznego tytułu wykonawczego, a art. 28b ustawy o postępowaniu egzekucyjnym w administracji – tryb zmiany tytułu wykonawczego, zaproponowano w art. 28c regulację umożliwiającą prowadzenie dalej egzekucji administracyjnej na podstawie zmienionego tytułu wykonawczego, zmienionego jednolitego tytułu wykonawczego oraz zmienionego zagranicznego tytułu wykonawczego poprzez dalszą realizację zastosowanych środków egzekucyjnych oraz stosowanie kolejnych środków egzekucyjnych.

art. 29

Zwrot tytułu wykonawczego do wierzyciela jest zbędny, albowiem wierzyciel jest w jego posiadaniu, w szczególności w przypadkach, gdy tytuł wykonawczy przekazany został do organu egzekucyjnego za pomocą środków komunikacji elektronicznej zgodnie z art. 26 § 1d.

art. 29a

Wprowadzenie art. 29a wynika z konieczności transpozycji art. 20 ust. 2 akapit 2 dyrektywy 2010/24/UE zezwalającej na uzgodnienie z państwem członkowskim zwrotu kosztów, które mogą być bardzo wysokie lub gdy odzyskanie należności pieniężnych stwarza szczególne problemy, lub gdy dotyczy to zwalczania zorganizowanej grupy lub związku mającymi na celu popełnienie przestępstwa.

art. 32a i art. 32b

W przypadku kwestionowania przez zobowiązanego istnienia lub wysokości należności pieniężnej, wierzyciel zobligowany będzie do poinformowania organu egzekucyjnego o skutecznie wszczętym postępowaniu w tej sprawie. Postępowania, o których mowa w art. 32a § 1 ustawy o postępowaniu egzekucyjnym w administracji, są postępowaniami zwykłymi, w ramach których badana i oceniana jest okoliczność istnienia obowiązku uiszczenia należności pieniężnej lub wysokość należności pieniężnej. Z kolei postępowania nadzwyczajne, których przedmiotem jest ustalenie poważnych wad ostatecznego orzeczenia wydanego w instancyjnym postępowaniu (stwierdzenie nieważności) lub wad postępowania zakończonego ostatecznym orzeczeniem (wznowienie

postępowania), bądź przesłanek uchylenia lub zmiany ostatecznego orzeczenia, nie będą stanowiły podstawy zawiadomienia przez wierzyciela organu egzekucyjnego o tym postępowaniu, chyba że w sprawie, w której wszczęte zostanie nadzwyczajne postępowanie mające na celu wzruszenie ostatecznego orzeczenia, nastąpi wstrzymanie wykonania tego orzeczenia.

Art. 32a służy zrównaniu pozycji prawnej uczestników postępowania egzekucyjnego – wierzyciela i zobowiązanego – niezależnie od tego, czy egzekucja będzie prowadzona na rzecz polskiego wierzyciela, czy też wierzyciela, którym jest państwo członkowskie lub państwo trzecie. Zgodnie z art. 14 ust. 1 dyrektywy 2010/24/UE powstanie sporu co do należności pieniężnych, których dotyczy wnioski o ich odzyskanie pochodzący od państwa członkowskiego, obliguje to państwo do poinformowania państwa udzielającego pomocy o sporze oraz wskazania, w jakim zakresie należności pieniężne zostały zaskarżone. W państwie udzielającym pomocy, zgodnie z art. 14 ust. 4 dyrektywy 2010/24/UE, postępowanie egzekucyjne winno podlegać zawieszeniu, zaś na wniosek państwa występującego o udzielenie pomocy lub z urzędu organ egzekucyjny uprawniony będzie dokonać zabezpieczenia lub na uzasadniony wniosek państwa członkowskiego – kontynuować odzyskiwanie należności pieniężnych. Organ egzekucyjny nie będzie uprawniony do weryfikacji merytorycznej uzasadnienia wniosku o dalsze prowadzenie postępowania egzekucyjnego lub podjęcie zawieszzonego postępowania egzekucyjnego, obowiązany będzie zbadać jedynie istnienie takiego uzasadnienia. Z uwagi na te uregulowania przyjęto analogiczne rozwiązania w odniesieniu do należności pieniężnych egzekwowanych na rzecz polskiego wierzyciela.

Z kolei w art. 32b określono obowiązki i uprawnienia organu egzekucyjnego w zakresie należności pieniężnych, o odzyskanie których zwrócono się do państwa członkowskiego, w przypadku wniesienia środka prawnego kwestionującego istnienie lub wysokość tych należności, przy uwzględnieniu treści art. 14 dyrektywy 2010/24/UE.

art. 32c

Rozwiązania zawarte w art. 32c są wynikiem transpozycji art. 14 ust. 4 akapit czwarty dyrektywy 2010/24/UE, który reguluje obowiązki organu udzielającego pomocy w dochodzeniu należności pieniężnych. W art. 32c konieczne stało się

określenie, że w przypadku wszczęcia procedury wzajemnego porozumienia, a wynik porozumienia może mieć wpływ na egzekwowany obowiązek będący przedmiotem wniosku państwa członkowskiego lub państwa trzeciego o dochodzenie należności pieniężnych, postępowanie egzekucyjne podlega, co do zasady, zawieszeniu do czasu zakończenia procedury wzajemnego porozumienia, a organ egzekucyjny może z urzędu lub na wniosek wierzyciela będącego państwem członkowskim dokonać zabezpieczenia tych należności.

art. 33

W art. 33 § 1 pkt 10 wprowadzono zapis umożliwiający zobowiązanemu zgłoszenie zarzutu niespełnienia w tytule wykonawczym wymogów określonych w art. 103 projektu ustawy o wzajemnej pomocy, analogicznego do zarzutu w odniesieniu do tytułu wykonawczego wystawianego na podstawie ustawy o postępowaniu egzekucyjnym w administracji. W odniesieniu do jednolitego tytułu wykonawczego takiej regulacji nie wprowadzono, bowiem jest on wystawiany przez państwo członkowskie zgodnie z przepisami obowiązującymi w tym państwie.

Z kolei w § 2 wskazano podstawy zarzutów przysługujących zobowiązanemu przy wszczęciu egzekucji administracyjnej należności pieniężnych państw członkowskich lub państw trzecich, ograniczając zakres tych zarzutów do zarzutów określonych w pkt 6, 8–9 w przypadku należności pieniężnych państw członkowskich dochodzonych na podstawie jednolitego tytułu wykonawczego, oraz do zarzutów określonych w pkt 6, 8–10 w odniesieniu do należności państw członkowskich lub państw trzecich dochodzonych na podstawie zagranicznego tytułu wykonawczego. Zarzuty określone w pkt 1–5 i 7 rozstrzygane są przez wierzyciela, zatem przyznawanie prawa wniesienia zarzutów w sprawie egzekucji administracyjnej należności państw członkowskich lub państw trzecich jest nieuzasadnione, bowiem spory pomiędzy tym państwem członkowskim a zobowiązanym rozstrzygane są zgodnie z przepisami obowiązującymi w tym państwie, zgodnie z art. 79 projektu ustawy o wzajemnej pomocy.

art. 34

Zmiana polega na dodaniu przepisu, zgodnie z którym stanowisko w sprawie zarzutu określonego w pkt 7, tj. braku uprzedniego doręczenia zobowiązanemu

upomnienia, jest dla organu egzekucyjnego wiążące, co jest spowodowane zmianą art. 26 § 3 polegającą na niedołączeniu przez wierzyciela do tytułu wykonawczego dowodu doręczenia upomnienia. Organ egzekucyjny nie będzie zatem w posiadaniu dowodu doręczenia tego dokumentu, zatem wiążące powinno być dla organu egzekucyjnego stanowisko wierzyciela w tym zakresie.

Zrezygnowano ze stanowiska wierzyciela będącego państwem członkowskim lub państwem trzecim w odniesieniu do zarzutów, które będzie mógł zgłosić zobowiązany w egzekucji należności tego państwa, bowiem rozstrzygnięcie w tym zakresie powinno być pozostawione wyłącznie organowi egzekucyjnemu.

Ponadto uchylono § 3 ze względu na to, że w art. 35 wprowadzono instytucję zawieszenia postępowania egzekucyjnego w przypadku zgłoszenia przez zobowiązanego zarzutów, zbędne jest więc ponowne zawieszenie tego postępowania wskutek niewyrażenia stanowiska przez wierzyciela w terminie 14 dni od dnia powiadomienia wierzyciela o zgłoszonym zarzucie.

art. 35

Zmiana art. 35 polega na przyjęciu, że zgłoszenie przez zobowiązanego zarzutu w sprawie prowadzenia egzekucji administracyjnej zawiesza postępowanie egzekucyjne do czasu wydania ostatecznego postanowienia w przedmiocie zgłoszonego zarzutu. Zawieszenie postępowania egzekucyjnego następować będzie z mocy prawa, jednakże w tym zakresie organ egzekucyjny zobligowany jest do wydania postanowienia na podstawie art. 56 § 3 ustawy o postępowaniu egzekucyjnym w administracji. Postępowanie egzekucyjne będzie kontynuowane, jeżeli wierzyciel po otrzymaniu zarzutu wystąpi z uzasadnionym wnioskiem o podjęcie zawieszono postępowania egzekucyjnego lub z wnioskiem o podjęcie środków zabezpieczających na podstawie tytułu wykonawczego stanowiącego podstawę wszczęcia postępowania egzekucyjnego. Organ egzekucyjny nie będzie uprawniony do weryfikacji merytorycznej uzasadnienia wniosku o podjęcie zawieszono postępowania egzekucyjnego, obowiązany będzie zbadać jedynie istnienie takiego uzasadnienia.

Zarzuty w sprawie prowadzenia egzekucji administracyjnej są środkiem prawnym służącym kwestionowaniu zasadności wystawienia lub błędnego wystawienia tytułu wykonawczego, podobnie jak możliwość kwestionowania, zgodnie z art. 14 ust. 1 dyrektywy 2010/24/UE, pierwotnego tytułu wykonawczego wystawionego

przez państwo członkowskie. W związku z czym przyjęto analogiczne rozwiązania na gruncie egzekucji administracyjnej prowadzonej na wniosek polskiego wierzyciela, jak i wierzyciela będącego państwem członkowskim lub państwem trzecim.

Jednocześnie w § 3 i 4 uregulowano sytuacje, w których organ egzekucyjny wystąpił do państwa członkowskiego lub państwa trzeciego z wnioskiem o odzyskanie należności pieniężnych i jednolitym tytułem wykonawczym wystawionym na podstawie (pierwotnego) tytułu wykonawczego, określając obowiązki i uprawnienia organu egzekucyjnego wynikające z konieczności przeniesienia do ustawy o postępowaniu egzekucyjnym w administracji art. 14 ust. 3 i 4 dyrektywy 2010/24/UE.

art. 36

Zmiana polega na przyznaniu centralnemu biuru łącznikowemu prawa występowania o udzielenie informacji i wyjaśnień w zakresie niezbędnym do udzielenia pomocy państwu członkowskiemu lub państwu trzeciemu. Biuro to zgodnie z art. 68 projektu ustawy o wzajemnej pomocy uprawnione jest bowiem do realizacji wniosku o udzielenie informacji temu państwu. Brak regulacji prawnych w tym zakresie może uniemożliwić skuteczną realizację wniosku o udzielenie informacji na temat podmiotu i jego majątku znajdującego się na terytorium RP, które to informacje będą niezbędne do dochodzenia lub zabezpieczenia należności pieniężnych objętych wzajemną pomocą.

Przepis § 1 ma zagwarantować również polskiemu wierzycielowi prawo występowania o informacje i wyjaśnienia w zakresie niezbędnym do wszczęcia postępowania egzekucyjnego, bowiem wierzycielowi będącemu państwem członkowskim lub państwem trzecim przyznano w projekcie ustawy o wzajemnej pomocy takie uprawnienia w postaci wniosku o udzielenie informacji na temat podmiotu i jego majątku, niezbędnych do dochodzenia lub zabezpieczenia należności pieniężnych tego państwa.

art. 56

Zmiana treści zdania wstępnego, zgodnie z którą postępowanie egzekucyjne podlega zawieszeniu w całości lub w części, jest wynikiem regulacji zaproponowanej w art. 32a dotyczącej sporu pomiędzy wierzycielem

a zobowiązanym co do istnienia lub wysokości dochodzonej należności pieniężnej. Przepis art. 56 § 1 odnosić się będzie jednak do wszystkich przesłanek zawieszenia postępowania egzekucyjnego, co pozwoli jednocześnie na usunięcie wątpliwości interpretacyjnych w tym zakresie.

art. 57

W art. 57 wprowadzono obowiązek organu egzekucyjnego do informowania zobowiązanego o podjęciu zawieszono postępowania egzekucyjnego i podejmowania jednocześnie czynności egzekucyjnych. Instytucja zawieszenia postępowania egzekucyjnego będzie stosowana w szerszym zakresie, w związku art. 32a, 32c i 35, niezbędne jest więc doprecyzowanie art. 57 § 1, które ma służyć usunięciu wątpliwości interpretacyjnych co do potrzeby wydawania postanowienia o podjęciu zawieszono postępowania egzekucyjnego. Dodatkowo niezbędne jest zapewnienie skuteczności egzekucji administracyjnej z chwilą, gdy spory ze zobowiązanym zostaną ostatecznie zakończone.

art. 59

Umorzenie postępowania egzekucyjnego w zakresie dochodzenia należności państw członkowskich lub państw trzecich winno być, co do zasady, wyłączone do czasu całkowitej realizacji wniosku tego państwa o odzyskanie należności pieniężnych, chyba że z wnioskiem o wycofanie wniosku o odzyskiwanie należności pieniężnych lub ze zmienionym wnioskiem wystąpi to państwo. Zmiana lub wycofanie wniosku ma miejsce w przypadkach zaistnienia jednego ze zdarzeń określonych w art. 59 § 1 pkt 1–3. W tym zakresie stosowne regulacje zawarto w art. 81 projektu ustawy o wzajemnej pomocy oraz w art. 22 ust. 1 rozporządzenia 1189/2011. Z tych względów instytucję umorzenia postępowania egzekucyjnego wszczętego na wniosek państwa członkowskiego ograniczono do przypadków określonych w art. 59 § 1 pkt 4, 6, 7, 9 i 10 oraz § 2, w których występują zdarzenia na terytorium RP możliwe do zidentyfikowania przez organ egzekucyjny. W przypadku okoliczności określonych w art. 59 § 1 pkt 1–3, zobowiązany uprawniony będzie do wystąpienia do państwa członkowskiego lub państwa trzeciego zgodnie z art. 79 projektu ustawy o wzajemnej pomocy.

art. 64c

Zmiany w art. 64 są wynikiem transpozycji art. 20 ust. 2 dyrektywy 2010/24/UE

przewidującego zrzeczenie się ze wszystkich wzajemnych roszczeń o zwrot kosztów wynikających ze wzajemnej pomocy, którą państwa świadczą sobie nawzajem. Z tych względów uchylono § 3a, § 3b i § 4a oraz zmieniono treść § 4b i § 9, zastępując wyrazy „tytułu wykonawczego wystawionego przez organ wykonujący” wyrazami „jednolitego tytułu wykonawczego lub zagranicznego tytułu wykonawczego”.

Jednocześnie dodano § 7a ze względu na koniczność implementacji art. 20 ust. 3 dyrektywy 2010/24/UE, który wprowadza wyjątek od zasady nieobciążania się kosztami związanymi ze świadczeniem sobie wzajemnej pomocy. Zgodnie z tym przepisem państwo udzielające pomocy może wystąpić do państwa wnioskującego o zwrot wszelkich kosztów i wyrównanie wszelkich strat poniesionych w wyniku czynności uznanych za nieuzasadnione ze względu na istotę wierzytelności albo ważność tytułu wykonawczego umożliwiającego egzekucję lub środki zabezpieczające wydane przez organ wnioskujący. W takich przypadkach organ egzekucyjny uprawniony będzie, zgodnie z § 7a, do wystąpienia do państwa członkowskiego lub państwa trzeciego o przekazanie wydatków egzekucyjnych poniesionych w związku z realizacją wniosku o odzyskanie należności pieniężnych wraz z wypłaconymi odsetkami od zwróconych należności pieniężnych, naliczonymi zgodnie z art. 83 projektu ustawy o wzajemnej pomocy. Jednocześnie zrezygnowano z obowiązku wydawania przez organ egzekucyjny postanowienia o obciążeniu wierzyciela wydatkami egzekucyjnymi, co nakazuje art. 64c § 7, uznając, że wystarczająca w tym zakresie pozostanie informacja przekazana do państwa członkowskiego o wysokości tych wydatków.

art. 64d

Wykreślono wyrazy „z wyjątkiem wymienionych w art. 66e i art. 66zk § 9”, w związku z uregulowaniem w projekcie ustawy o wzajemnej pomocy minimalnej kwoty należności pieniężnych mogącej być przedmiotem pomocy, nie zachodzi więc potrzeba uregulowania wyłączeń w zakresie stosowania art. 64d § 1–3 regulującego zasady podwyższania kwot wymienionych w ustawie o postępowaniu egzekucyjnym w administracji.

art. 64e

Umorzenie z urzędu kosztów z tytułu opłaty manipulacyjnej i opłat za czynności egzekucyjne, jeżeli nie mogą być ściągnięte od zobowiązanego i powstały w zgodnie z prawem wszczętym i prowadzonym postępowaniu egzekucyjnym na podstawie jednolitego tytułu wykonawczego lub zagranicznego tytułu wykonawczego, wynika z rozwiązań przewidzianych w art. 20 ust. 3 dyrektywy 2010/24/UE, który koszty poniesione przez organ współpracujący traktuje jako koszty faktycznie poniesione. Z kolei opłata manipulacyjna i opłaty za czynności egzekucyjne stanowią procent od należności egzekwowanej, a nie są to koszty faktycznie poniesione w egzekucji administracyjnej. Zatem występowanie o zwrot kosztów z tytułu tych opłat byłoby sprzeczne z rozwiązaniami wskazanej dyrektywy.

Zasady wyrażonej w § 4a nie stosuje się jednak, jeżeli organ egzekucyjny uzyskał zwrot wydatków egzekucyjnych od państwa członkowskiego lub państwa trzeciego w przypadkach określonych w art. 29a ustawy o postępowaniu egzekucyjnym w administracji lub w przypadkach określonych w art. 81 ust. 2 i art. 82 projektu ustawy o wzajemnej pomocy, na co zezwala art. 20 ust. 2 akapit drugi i ust. 3 dyrektywy 2010/24/UE.

uchylenie w dziale I rozdziału 7

Wzajemna pomoc przy dochodzeniu należności pieniężnych, tj. udzielanie informacji, powiadomienie oraz dochodzenie lub zabezpieczanie tych należności pieniężnych, w zakresie nieobjętym zmianami w ustawie o postępowaniu egzekucyjnym w administracji, jest uregulowane w projekcie ustawy o wzajemnej pomocy.

art. 71 § 3

Mając na względzie art. 13 ust. 1 dyrektywy 2010/24/UE nakładający obowiązek traktowania wierzytelności będących przedmiotem wniosku państwa członkowskiego o ich odzyskanie lub podjęcie środków zabezpieczających jak wierzytelności państwa członkowskiego, w którym realizowany jest wniosek, niezbędne jest uzupełnienie katalogu podstaw wyjawienia przez zobowiązanego majątku również o dokumenty, na podstawie których prowadzona jest egzekucja administracyjna lub dokonywane jest zabezpieczenie należności pieniężnych

państw członkowskich lub państw trzecich.

Z uwagi na to, że jednolity tytuł wykonawczy lub dokument zabezpieczenia nie podlega żadnym uzupełnieniom, przyjęto, że dokumentom tym nie nadaje się sądowej klauzuli wykonalności. Praktyka sądów w przedmiocie żądania sądowej klauzuli wykonalności jest niejednolita, wprowadzono więc wyraźny przepis, że dokumentom, na podstawie których można wystąpić do sądu o wyjawienie majątku, nie nadaje się sądowej klauzuli wykonalności.

art. 71c

Wprowadzenie tego przepisu stanowi odzwierciedlenie art. 13 ust. 4 dyrektywy 2010/24/UE wprowadzającego obowiązek, w ramach realizacji wniosku państwa członkowskiego o odzyskanie należności pieniężnych, udzielania ulg w spłacie tych należności. Do udzielania ulg będą miały odpowiednie zastosowanie przepisy działu III i IV Ordynacji podatkowej.

art. 110

Rezygnacja z przesłanek niezbędnych do wszczęcia egzekucji z nieruchomości określonych w § 1–3 wynika z konieczności zapewnienia jednakowego stosowania środków egzekucyjnych w odniesieniu do należności pieniężnych dochodzonych w trybie egzekucji na terenie Rzeczypospolitej Polskiej, czy też na terenie państwa członkowskiego lub państwa trzeciego, do którego wystąpiono o udzielenie pomocy w odzyskaniu należności pieniężnych. Przepisy dyrektywy 2010/24/UE nie wymagają od państwa występującego o udzielenie pomocy wykazywania, że zastosowanie innych środków egzekucyjnych nie było możliwe lub okazało się bezskuteczne (§ 1), lub gdy podstawą (pierwotnego tytułu wykonawczego) wystawionego przez to państwo była decyzja ostateczna lub orzeczenie sądu zaopatrzone w klauzulę wykonalności (§ 3). Ponadto, jeżeli państwo członkowskie lub państwo trzecie wystąpi z wnioskiem o odzyskanie należności pieniężnych, niemożliwe będzie zbadanie przesłanki określonej w § 3. Dyrektywa 2010/24/UE upoważniła bowiem organy udzielające pomocy do stosowania wszelkich środków egzekucyjnych (art. 12 ust. 1 akapit drugi) bez konieczności udziału państwa członkowskiego, natomiast wszelkie spory dotyczące środków egzekucyjnych rozstrzygane będą zgodnie z przepisami prawa państwa, w którym środki te zastosowano, również bez udziału państwa

członkowskiego (art. 14 ust. 2). Na podstawie jednolitego tytułu wykonawczego, sporządzonego przez organ egzekucyjny w oparciu o krajowy (pierwotny) tytuł wykonawczy wystawiony np. na podstawie deklaracji lub zeznania podatkowego, możliwie będzie prowadzenie egzekucji z nieruchomości położonej poza obszarem RP, podczas gdy z nieruchomości położonej na terytorium RP niemożliwe będzie przeprowadzenie egzekucji na podstawie krajowego tytułu wykonawczego. Uchylenie § 2 ma służyć usunięciu tych rozbieżności.

Ponadto zgodnie z zasadą ogólną wyrażoną w art. 7, organ egzekucyjny stosuje środki egzekucyjne, które prowadzą bezpośrednio do wykonania obowiązku, a spośród kilku takich środków – środki najmniej uciążliwe dla zobowiązanego, przyjęto zatem, że decyzja o wszczęciu egzekucji z nieruchomości należeć będzie do organu egzekucyjnego, którego zadaniem jest stosowanie takich środków przymusu, które prowadzą do wykonania obowiązku. W przypadku prowadzenia egzekucji należności pieniężnych państwa członkowskiego lub państwa trzeciego, informowanie go o możliwości wszczęcia egzekucji z nieruchomości byłoby sprzeczne z dyrektywą 2010/24/UE, której celem było udoskonalenie procedur odzyskiwania wierzytelności oraz zwiększenie wydajności i skuteczności w udzielaniu wzajemnej pomocy.

Zmiany w § 3a mają charakter dostosowawczy do rozwiązań wynikających z art. 5 § 2, zgodnie z którym wierzycielem należności państw członkowskich lub państw trzecich jest to państwo. W § 7 wprowadzono zmiany wynikające z uchylecia § 1.

art. 110b

Zmiany dokonano w związku z tym, że uczestnikiem postępowania egzekucyjnego z nieruchomości nie będzie państwo członkowskie lub państwo trzecie z przyczyn analogicznych do argumentów uzasadniających zmianę art. 110.

art. 110c

Zmiana wynika z uchylecia § 1 w art. 110. Jeżeli na etapie wszczęcia egzekucji administracyjnej ustalone zostanie, że jedynym środkiem egzekucyjnym może być egzekucja z nieruchomości, z uwagi na brak innego majątku istotne jest, aby wraz z wezwaniem do zapłaty zobowiązanemu doręczony był odpis tytułu

wykonawczego. Jeżeli tym jedynym majątkiem będzie nieruchomość położona na terenie państwa członkowskiego, zobowiązanemu będzie doręczany odpis tytułu wykonawczego w postaci elektronicznej kopii dokumentu na mocy odesłania do odpowiedniego stosowania art. 26 § 5a.

art. 111f, art. 111g, art. 111k, art. 111n oraz art. 114d

Zmiany w ww. przepisach regulujących egzekucję z nieruchomości mają zazwyczaj charakter dostosowawczy do zmian art. 110. W związku z powyższym użyte w art. 111f, art. 111g, art. 111k oraz art. 114d wyrazy „umarza postępowanie egzekucyjne” zastąpiono wyrazami „uchyla się zajęcie nieruchomości”, co jest konsekwencją uchylecia § 1 w art. 110. Z kolei w art. 111k § 2 i art. 111f § 3 zrezygnowano z uczestnictwa wierzyciela w ślad za uchYLENIEM w art. 110 § 3.

uchYLENIE w art. 115 § 2

Należności pieniężne państw członkowskich powinny być traktowane na równi z należnościami pieniężnymi przypadającymi polskim wierzycielom. Niezasadne jest więc rozwiązanie nakazujące traktowanie w ostatniej kolejności wierzyciela będącego państwem członkowskim lub państwem trzecim przy podziale kwoty uzyskanej z egzekucji z nieruchomości. Ponadto w przypadku uzyskania kwoty ze sprzedaży nieruchomości koszty egzekucyjne zostaną pokryte w pierwszej kolejności zgodnie z art. 115 § 1 pkt 1 ustawy i nie będzie potrzeby występowania do tego państwa o pokrycie kosztów egzekucyjnych (wydatków egzekucyjnych w świetle art. 29a ustawy o postępowaniu egzekucyjnym w administracji).

art. 154

Dodanie w § 4 pkt 3 określającego nową przesłankę przekształcenia się zajęcia zabezpieczającego w zajęcie egzekucyjne wynika z nowych regulacji zawartych art. 32a § 2, art. 32c i art. 35 § 1 ustawy oraz art. 80 ust. 5 projektu ustawy o wzajemnej pomocy przewidujących możliwość dokonywania zabezpieczenia w okresie zawieszenia postępowania egzekucyjnego w przypadku wystąpienia sporów pomiędzy wierzycielem a zobowiązanym (podmiotem) oraz wszczęcia procedury wzajemnego porozumienia. Z chwilą podjęcia zawieszonego postępowania egzekucyjnego zajęcie zabezpieczające z mocy prawa przekształci się w zajęcie egzekucyjne, co pozwoli uniknąć dodatkowych czynności

polegających na dokonywaniu zajęć egzekucyjnych w stosunku do tych samych składników majątkowych zobowiązanego w podjętym postępowaniu egzekucyjnym. Wprowadzone nowe rozwiązania polegające na zawieszaniu postępowania egzekucyjnego chronią zobowiązanego do czasu rozstrzygnięcia sporu w ten sposób, że nie będzie prowadzona egzekucja administracyjna. Z chwilą zakończenia tego sporu ochrona zobowiązanego zakończy się w wyniku instytucji przekształcenia się zajęcia zabezpieczającego w zajęcie egzekucyjne.

art. 155a

Zgodnie z projektem ustawy o wzajemnej pomocy w zmienionym art. 155a rozszerzono podstawy do dokonania zabezpieczenia o dokument zabezpieczenia państwa członkowskiego, jednolity tytuł wykonawczy, zagraniczny tytuł wykonawczy lub zarządzenie zabezpieczenia, wystawione zgodnie z przepisami projektu ustawy o wzajemnej pomocy. Określono również przypadki, w których organ egzekucyjny z urzędu będzie mógł dokonać zabezpieczenia, bez wniosku wierzyciela. Zmiany art. 155a są więc pochodną rozwiązań zawartych w projekcie ustawy o wzajemnej pomocy (art. 80 ust. 5 oraz art. 85 i art. 86) oraz zmian w ustawie o postępowaniu egzekucyjnym w administracji (art. 32a § 5, art. 32c § 2 i art. 35).

art. 155b

Wprowadzenie art. 155b podyktowane było koniecznością uregulowania przypadków, w których dochodzi do wszczęcia egzekucji administracyjnej na podstawie tytułu wykonawczego, jednolitego tytułu wykonawczego lub zagranicznego tytułu wykonawczego, a następnie do zawieszenia postępowania egzekucyjnego, w ramach którego możliwe jest dokonanie zabezpieczenia na wniosek wierzyciela lub z urzędu. W takich przypadkach podstawą zabezpieczenia będzie tytuł wykonawczy, na podstawie którego wszczęto egzekucję administracyjną. Odpis tego tytułu doręczony zostanie zobowiązanemu w tej egzekucji, natomiast przystępując do czynności zabezpieczających, organ egzekucyjny lub egzekutor doręczy zobowiązanemu zawiadomienie o przystąpieniu do zabezpieczenia. W takim przypadku zobowiązanemu nie będzie przysługiwało prawo zgłoszenia zarzutów, bowiem może on skorzystać z tego środka zaskarżenia na etapie wszczęcia egzekucji administracyjnej.

Jeżeli natomiast przed dokonaniem zabezpieczenia, a po wszczęciu postępowania egzekucyjnego w wyniku wniesienia przez wierzyciela do organu egzekucyjnego wniosku egzekucyjnego i tytułu wykonawczego, nie nastąpiło wszczęcie egzekucji administracyjnej poprzez doręczenie zobowiązanemu odpisu tytułu wykonawczego, organ egzekucyjny lub egzekutor, przystępując do zabezpieczenia, obowiązany będzie do doręczenia odpisu tytułu wykonawczego stanowiącego podstawę tego zabezpieczenia.

art. 156

W art. 156 § 1 zrezygnowano z przepisu nakazującego opatrywanie zarządzenia zabezpieczenia pieczęcią urzędową wierzyciela oraz podpisem w celu umożliwienia przekazywania tych dokumentów do organu egzekucyjnego również drogą elektroniczną.

Z kolei zmiana w § 1 pkt 9 polegająca na obowiązku wierzyciela wskazywania sposobu i zakresu zabezpieczenia wyłącznie w zarządzeniu zabezpieczenia obowiązku o charakterze niepieniężnym wynika z konieczności zapewnienia równej pozycji polskiemu wierzycielowi z wierzycielem będącym państwem członkowskim lub państwem trzecim. W dokumencie zabezpieczenia przesyłanym do realizacji przez państwo członkowskie lub zarządzeniu zabezpieczenia wystawianym na podstawie projektu ustawy o wzajemnej pomocy nie są wskazywane sposoby zabezpieczenia.

Ponadto decyzję o stosowaniu środków zabezpieczenia (sposobów zabezpieczenia) podejmuje organ egzekucyjny w ramach art. 158. Zbędne jest więc dopełnianie tych czynności przez wierzyciela.

Wskazanie zakresu zabezpieczenia jest również zbędne, bowiem zakresem zabezpieczenia jest kwota należności pieniężnych podlegających zabezpieczeniu, która w zarządzeniu zabezpieczenia jest wskazywana przez wierzyciela stosownie do art. 156 § 1 pkt 3.

art. 159

Zarówno dyrektywa 2010/24/UE, jak i projekt ustawy o wzajemnej pomocy, nie przewidują możliwości przedłużania terminu zabezpieczenia dokonanego na wniosek państwa członkowskiego lub państwa trzeciego. Z tych względów konieczna jest zmiana art. 159 przez wyeliminowanie instytucji przedłużania

terminu zabezpieczenia na wniosek wierzyciela, co zapewni polskiemu wierzycielowi pozycję równą wierzycielowi będącemu państwem członkowskim lub państwem trzecim. Ponadto w polskim porządku prawnym w postępowaniu cywilnym, jak i postępowaniu karnym, zabezpieczenie dokonywane odpowiednio na wniosek wierzyciela cywilnoprawnego, jak i na podstawie postanowienia prokuratora lub sądu o zabezpieczeniu majątkowym trwa do czasu zakończenia postępowania zabezpieczającego bez konieczności przedłużania terminu zabezpieczenia.

art. 164

W § 1 w zdaniu wprowadzającym wykreślono wyrazy „po wydaniu zarządzenia zabezpieczenia”. Podstawą zabezpieczenia należności państw członkowskich lub państw trzecich może być bowiem, zgodnie z proponowanym art. 155a, dokument zabezpieczenia państwa członkowskiego lub jednolity tytuł wykonawczy. Ponadto jest to sformułowanie błędne, bowiem zgodnie z art. 155a zarządzenie zabezpieczenia wydaje wierzyciel, a nie organ egzekucyjny.

Z kolei zmiana w § 2 polega na wprowadzeniu regulacji wskazującej, że obciążenia nieruchomości hipoteką przymusową na zabezpieczenie należności pieniężnych państw członkowskich lub państw trzecich dokonuje organ egzekucyjny działający we własnym imieniu, lecz na rzecz tego państwa. Podobne rozwiązanie istnieje już w polskim systemie prawnym w przypadku zobowiązań podatkowych stanowiących dochód jednostek samorządu terytorialnego, pobieranych przez urzędy skarbowe, względnie w przypadku należności z tytułu składek na ubezpieczenie społeczne, m. in. w części przypadającej otwartym funduszom emerytalnym, a egzekwowanych przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych. Uczestnictwo przedstawicieli tego państwa jest niemożliwe, bowiem dyrektywa 2010/24/UE w art. 7 przewiduje obecność urzędników tego państwa wyłącznie w urzędach, w których organy administracyjne współpracującego państwa członkowskiego wykonują swoje obowiązki. W tym zakresie niezbędne jest porozumienie ministra właściwego do spraw finansów publicznych z państwem członkowskim zawarte na podstawie art. 62 ust. 3 projektu ustawy o wzajemnej pomocy. Z uwagi zatem na art. 13 ust. 1 dyrektywy 2010/24/UE nakazujący traktowanie należności państw członkowskich na równi z należnościami państwa udzielającego pomocy, przyjęto

w art. 164 § 2 i 2a możliwość ustanawiania hipoteki przymusowej na nieruchomościach zobowiązanego dla zabezpieczenia należności pieniężnych państw członkowskich lub państw trzecich, na rzecz których przed sądem wieczystoksięgowym działa organ egzekucyjny realizujący wniosek o odzyskanie należności pieniężnych lub wniosek o podjęcie środków zabezpieczających należności pieniężne.

Zgodnie z obowiązującym stanem prawnym sądy wieczystoksięgowe żądają oryginałów tytułów wykonawczych jako podstawy hipoteki przymusowej, z wyłączeniem elektronicznego tytułu wykonawczego wydawanego w elektronicznym postępowaniu upominawczym. W przypadku otrzymania przez organ egzekucyjny dokumentów za pomocą środków komunikacji elektronicznej nie będzie możliwe przedłożenie sądowi oryginału tytułu wykonawczego. Przyjęto zatem w art. 164 § 2b, że podstawą hipoteki przymusowej będzie wydruk dokumentu zabezpieczenia lub jednolitego tytułu wykonawczego sporządzony w trybie określonym w art. 26 § 1e ustawy o postępowaniu egzekucyjnym w administracji. Wprowadzono również w art. 164 § 2c nakaz dołączania do wniosku o wpis hipoteki przymusowej tłumaczeń dokumentów stanowiących podstawę wpisu hipoteki przymusowej, o ile są one sporządzone w języku urzędowym lub jednym z urzędowych języków państwa członkowskiego.

art. 166b

Zmiana art. 166b polega na przyjęciu ogólnego odesłania, że w postępowaniu zabezpieczającym stosuje się odpowiednio przepisy działu I i art. 168d. Umożliwi to zastosowanie przepisów regulujących postępowanie egzekucyjne w postępowaniu zabezpieczającym. Nie wszystkie rozwiązania prawne, do których odsyła dyrektywa 2010/24/UE w art. 17, uregulowane zostały w dziale IV „Postępowanie zabezpieczające”. Na przykład nie jest możliwe zawieszenie postępowania zabezpieczającego w świetle obowiązującego art. 166b, natomiast art. 17 dyrektywy odsyła do art. 14 nakazującego zawieszenie postępowania w przypadkach określonych w tym przepisie. Zmiana treści art. 166b umożliwi pełną implementację przepisów dyrektywy 2010/24/UE bez konieczności wprowadzania rozbudowanych przepisów w dziale IV regulujących postępowanie zabezpieczające.

art. 166c

Nie wszystkie przepisy działu IV będą miały zastosowanie do zabezpieczenia należności pieniężnych lub państw trzecich. Projektowana ustawa o wzajemnej pomocy zawierać będzie przepisy szczególne w tym zakresie. Wyłączono zatem stosowanie art. 154 § 1–3, określającego przesłanki do dokonania zabezpieczenia; wiążący dla strony polskiej będzie bowiem wniosek o podjęcie środków zabezpieczających pochodzący od tego państwa. Nie jest również możliwe zastosowanie instytucji przekształcenia zajęcia zabezpieczającego w zajęcie egzekucyjne (art. 154 § 4–7), bowiem nie jest możliwe zbadanie przez organ egzekucyjny przesłanek, od zaistnienia których uzależnione jest to przekształcenie.

Również art. 156 § 1 nie będzie stosowany, gdyż dokumenty stanowiące podstawę do dokonania zabezpieczenia należności państw członkowskich lub państw trzecich wystawiane będą zgodnie z przepisami obowiązującymi w państwie członkowskim lub zgodnie z projektowaną ustawą o wzajemnej pomocy. Organ egzekucyjny nie będzie mógł wydać postanowienia o odmowie dokonania zabezpieczenia, bowiem przesłanki do udzielenia pomocy bada zgodnie z art. 18 projektu ustawy o wzajemnej pomocy centralne biuro łącznikowe, które uprawnione jest do odmowy udzielenia tej pomocy.

Uregulowane w art. 163 § 2–3 zasady obciążania kosztami postępowania zabezpieczającego wierzyciela nie będą realizowane w przypadkach udzielania pomocy państwu członkowskiemu lub państwu trzeciemu, dyrektywa 2010/24/UE nie dopuszcza bowiem, co do zasady, obciążania kosztami postępowania wykonawczego państwa członkowskiego (art. 20 ust. 2 akapit pierwszy).

art. 168b

Zmiana podyktowana jest nowelizacją art. 5 § 2 określającego wierzyciela należności pieniężnych objętych wzajemną pomocą. Status wierzyciela, zgodnie z art. 5 § 2, posiada państwo członkowskie lub państwo trzecie. W sytuacji określonej w art. 168b zobowiązany będzie więc mógł dochodzić od centralnego biura łącznikowego odszkodowania za szkody wyrządzone wskutek niezgodnego z przepisami prawa wszczęcia lub prowadzenia egzekucji administracyjnej lub postępowania zabezpieczającego. Na potrzeby postępowania cywilnego wprowadzono w § 2 przepis, że za wierzyciela uznaje się centralne biuro

łącznikowe. Jeżeli sąd powszechny zasądzi takie odszkodowanie, centralne biuro łącznikowe wypłaci zobowiązanemu (podmiotowi) przyznane odszkodowanie, zgodnie z art. 84 projektu ustawy o wzajemnej pomocy, a następnie wystąpi do państwa członkowskiego lub państwa trzeciego z uzasadnionym wnioskiem o przekazanie wypłaconego odszkodowania.

3. Zmiany w ustawie o księgach wieczystych i hipotece

Z uwagi na art. 13 ust. 1 dyrektywy 2010/24/UE nakładający obowiązek traktowania wierzytelności będących przedmiotem wzajemnej pomocy jak wierzytelności państwa członkowskiego, w którym realizowany jest ten wniosek, niezbędne było umożliwienie zabezpieczania należności państw członkowskich lub państw trzecich na takich samych zasadach, jak zabezpieczane są zobowiązania podatkowe lub należności celne przypadające polskim wierzycielom. Z tych względów uzupełniono w art. 110 katalog podstaw hipoteki przymusowej o dokument zabezpieczenia państwa członkowskiego stanowiący samodzielną podstawę do dokonywania zabezpieczenia na terytorium RP, stosownie do art. 16 dyrektywy 2010/24/UE, oraz zarządzenie zabezpieczenia wystawiane na podstawie przepisów projektu ustawy o wzajemnej pomocy. Jednocześnie w art. 164 § 2 i 2a wprowadzono regulacje prawne określające, że na rzecz wierzyciela będącego państwem członkowskim lub państwem trzecim działa organ egzekucyjny.

Zbędne jest natomiast uzupełnienie podstaw hipoteki przymusowej określonych w art. 109 ust. 1 ustawy o księgach wieczystych i hipotece o jednolity tytuł wykonawczy lub zagraniczny tytuł wykonawczy, które zgodnie z art. 155a ustawy o postępowaniu egzekucyjnym w administracji stanowią również podstawę do zabezpieczenia należności pieniężnych państw członkowskich lub państw trzecich. W art. 26 § 1b tej ustawy wprowadzono bowiem przepis, że za tytuł wykonawczy uznaje się również jednolity tytuł wykonawczy lub zagraniczny tytuł wykonawczy.

4. Zmiany w ustawach określonych w art. 113 i art. 115–121

Zmiany są konsekwencją transpozycji art. 5 ust. 3 dyrektywy 2010/24/UE nakazującego udzielanie wszelkich informacji istotnych dla odzyskiwania wierzytelności państwa członkowskiego, znajdujących się w posiadaniu banku lub

innej instytucji finansowej. Projektowana ustawa o wzajemnej pomocy w art. 15 przewiduje, że wnioski o udzielenie informacji istotnych do dochodzenia lub zabezpieczenia należności pieniężnych na wniosek państwa członkowskiego oraz państwa trzeciego realizować będzie centralne biuro łącznikowe. Z tych względów zaistniała konieczność zapewnienia centralnemu biurze łącznikowemu dostępu do informacji znajdujących się w posiadaniu banku lub innej instytucji finansowej.

Z kolei organem właściwym do realizacji wniosku o odzyskanie należności pieniężnych lub podjęcie środków zabezpieczających należności pieniężne pochodzących od państwa członkowskiego jest organ egzekucyjny określony w art. 19 § 1 ustawy o postępowaniu egzekucyjnym w administracji, co wynika również pośrednio z art. 4 ust. 1 projektu ustawy o wzajemnej pomocy. Dostęp do informacji będących w posiadaniu banku lub innej instytucji finansowej zapewniony więc został również administracyjnym organom egzekucyjnym.

5. Zmiany w ustawie – Ordynacja podatkowa

Uzupełniono w art. 70 w § 6 katalog przesłanek, od zaistnienia których uzależnione jest zawieszenie biegu terminu przedawnienia zobowiązania podatkowego. W przypadkach określonych w art. 32a § 2 i art. 35 § 1 ustawy o postępowaniu egzekucyjnym w administracji, postępowanie egzekucyjne podlegać będzie zawieszeniu i nie będzie możliwe stosowanie środków egzekucyjnych powodujących przerwanie biegu terminu przedawnienia. W okresie zawieszenia postępowania egzekucyjnego możliwe jednak będzie dokonanie zabezpieczenia (odpowiednio art. 32a § 3 i art. 35 § 2 ustawy o postępowaniu egzekucyjnym w administracji). Podstawą zabezpieczenia będzie tytuł wykonawczy stanowiący podstawę do wszczęcia egzekucji administracyjnej. Z uwagi na to, że odpis tytułu wykonawczego został już doręczony zobowiązanemu na etapie wszczęcia egzekucji administracyjnej, w art. 155b § 1 pkt 2 ustawy o postępowaniu egzekucyjnym w administracji wprowadzono przepis, zgodnie z którym organ egzekucyjny lub egzekutor, przystępując do czynności zabezpieczających, doręczy zobowiązanemu zawiadomienie o przystąpieniu do zabezpieczenia. Doręczenie tego zawiadomienia wywoła skutek prawny w postaci zawieszenia biegu terminu przedawnienia.

VIII. Przepisy przejściowe

art. 122 ust. 1 projektu ustawy

W art. 122 projektu ustawy przyjęto ogólną zasadę, że postępowania egzekucyjne wszczęte i niezakończone przed datą wejścia w życie projektowanej ustawy prowadzone będą według przepisów dotychczasowych. Od tej zasady wprowadzono następujące wyjątki określające przypadki, w których przepisy ustawy o postępowaniu egzekucyjnym w administracji będą miały zastosowanie w postępowaniach egzekucyjnych wszczętych i niezakończonych przed dniem wejścia w życie tej ustawy.

art. 122 ust. 2 i 3 projektu ustawy (art. 13 i art. 23 ustawy o postępowaniu egzekucyjnym w administracji)

Stanowisko wierzyciela w rozumieniu art. 5 w przedmiocie zwolnienia z egzekucji określonego składnika majątkowego zobowiązanego lub wstrzymania postępowania egzekucyjnego lub czynności egzekucyjnych nie będzie wymagane, albowiem uzyskanie stanowiska wierzyciela będącego państwem członkowskim lub państwem trzecim będzie niemożliwe z uwagi na dyrektywę 2010/24/UE (uzasadnienie do zmiany art. 13 i art. 23 ustawy o postępowaniu egzekucyjnym w administracji). Ponadto udział wierzyciela przy rozstrzygnięciu wniosku zobowiązanego w tym przedmiocie nie jest konieczny ze względu na to, że art. 13 § 1 i art. 23 § 6 upoważnia organ egzekucyjny lub organ nadzoru do podjęcia decyzji w tej sprawie. Brak stanowiska wpłynie zatem na przyspieszenie procedury rozpatrywania takich wniosków, a sytuacja zobowiązanego może nawet się poprawić ze względu na to, że interesy wierzyciela i zobowiązanego w tej kwestii są ze sobą sprzeczne.

art. 122 ust. 4 projektu ustawy (rozdział 7 działu II ustawy o postępowaniu egzekucyjnym w administracji)

Zmienione przepisy regulujące wszczęcie i prowadzenie egzekucji z nieruchomości winny mieć zastosowanie w postępowaniach egzekucyjnych, w których egzekucji z nieruchomości nie wszczęto. W przypadku wszczęcia tej egzekucji na podstawie przepisów obowiązujących do dnia wejścia w życie projektowanej ustawy, jest ona kontynuowana na podstawie przepisów dotychczasowych. Środek egzekucyjny – egzekucja z nieruchomości, traktowana jest w sposób odmienny od innych środków

egzekucyjnych. Inne są zasady i wymogi co do jej wszczęcia i prowadzenia. Uzasadnione jest więc przyjęcie rozwiązania polegającego na tym, że nie może nastąpić wszczęcie egzekucji z nieruchomości, jeżeli przed dniem wejścia w życie projektowanej ustawy wierzyciel skierował do organu egzekucyjnego wniosek o przeprowadzenie tej egzekucji.

art. 122 ust. 5 projektu ustawy

Do postępowań egzekucyjnych w administracji wszczętych i niezakończonych do dnia wejścia w życie projektowanej ustawy zastosowanie będą miały: art. 17a, art. 26 § 1b, art. 28b, art. 28c, art. 36, art. 56 § 1, art. 57 § 1 i art. 71 § 3 ustawy o postępowaniu egzekucyjnym w administracji w brzmieniu nadanym tą ustawą. Powołane przepisy są neutralne lub korzystne dla zobowiązanego i nie mają negatywnego wpływu na jego sytuację prawną w postępowaniu egzekucyjnym.

Uregulowana w art. 17a procedura zwrotu podania w sprawie, w której właściwym do jego rozpatrzenia jest państwo członkowskie lub państwo trzecie, stanowi podstawę prawną do rozstrzygnięcia kwestii właściwości organu uprawnionego do jego rozpatrzenia. W obecnym stanie prawnym organy administracji publicznej realizujące wnioski o udzielenie pomocy nie rozpatrywały takich wniosków z uwagi na brak kompetencji do rozstrzygania spraw pozostających poza ich właściwością, np. badania istnienia lub wysokości dochodzonych należności pieniężnych, których obowiązek uiszczenia powstał na terytorium państwa członkowskiego lub państwa trzeciego.

Wystawianie odpisów tytułów wykonawczych na podstawie art. 26 § 1a pozostaje bez wpływu na prawa i obowiązki zobowiązanego, a stanowi wyłącznie podstawę prawną do sporządzania takich odpisów, których obowiązek sporządzenia wynika z obowiązujących art. 31 § 1 i art. 90 § 1.

Z kolei procedura zmiany tytułu wykonawczego (na wzór zmienionego jednolitego tytułu wykonawczego) zawarta w art. 28b i 28c jest przeniesieniem obowiązujących rozwiązań zawartych w § 9 ust. 1b rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 22 listopada 2001 r. w sprawie wykonania niektórych przepisów ustawy o postępowaniu egzekucyjnym w administracji.

Zakres stosowania art. 36 ustawy o postępowaniu egzekucyjnym w administracji w brzmieniu dotychczasowym powinien zostać rozszerzony w związku z koniecznością realizacji wniosków o udzielenie informacji państwu

członkowskiemu lub państwu trzeciemu przez centralne biuro łącznikowe, które przejmie wszystkie sprawy związane z realizacją wzajemnej pomocy w świetle art. 123 projektu ustawy. Zbieranie informacji w ramach wzajemnej pomocy, na podstawie zmienionego art. 36, nie powoduje pogorszenia sytuacji zobowiązanego, bowiem na tym etapie postępowanie egzekucyjne nie jest prowadzone, a strona polska zobowiązana jest do realizacji takich wniosków.

Z kolei zmiany art. 56 § 1 i art. 57 § 1 mają charakter wyłącznie doprecyzowujący. W obecnym stanie prawnym istniało bowiem zawieszenia postępowania egzekucyjnego w części, a z chwilą podjęcia zawieszonych postępowania organ egzekucyjny uprawniony był do stosowania czynności egzekucyjnych.

Przepis art. 71 § 3 ma również charakter porządkujący w zakresie wymogu co do sądowej klauzuli wykonalności. Zmiana ta nie dotyczy zobowiązanego, dotyczy bowiem działań wierzyciela lub organu egzekucyjnego w zakresie niezbędnym do wszczęcia postępowania sądowego o wyjawienie majątku. Rozszerzenie podstaw do wszczęcia tego postępowania (o jednolity tytuł wykonawczy lub dokument zabezpieczenia wystawiony przez państwo członkowskie) dotyczyć będzie wyłącznie postępowań wszczętych po dniu wejścia w życie projektowanej ustawy.

art. 123

Zawarto regulację przejściową odnoszącą się do wniosków o udzielenie pomocy państw członkowskich lub państw trzecich wniesionych przed dniem wejścia w życie przepisów rozporządzenia nr 1189/2011 (1 stycznia 2012 r.), w których zastosowanie będą miały przepisy działu I rozdziału 7 w brzmieniu dotychczasowym, z wyłączeniem art. 66b § 3 i art. 66h § 2 i 4 ustawy o postępowaniu egzekucyjnym w administracji, jednakże zadania organu wykonującego realizować będzie centralne biuro łącznikowe.

Do wniosków państw członkowskich i państw trzecich wniesionych po dniu 1 stycznia 2012 r. zastosowanie będą miały przepisy projektowanej ustawy z uwagi na to, że od dnia 1 stycznia 2012 r. państwa członkowskie realizują wnioski o udzielenie pomocy zgodnie z przepisami wynikającymi z dyrektywy 2010/24/UE.

art. 124

Wnioski polskich wierzycieli i organów egzekucyjnych wniesione przed dniem 1 stycznia 2012 r. i przekazane do państwa obcego realizowane będą na podstawie

przepisów rozdziału 7 działu I ustawy o postępowaniu egzekucyjnym w administracji, z wyłączeniem art. 66b § 3 i art. 66h § 2 i 4. Z kolei wnioski wniesione do organu wnioskującego przed dniem 1 stycznia 2012 r. i nieprzekazane do państwa obcego realizowane będą w trybie przepisów projektowanej ustawy. Analogiczną regulację zawarto dla wniosków wniesionych po dniu 1 stycznia 2012 r. Rozwiązania te są wynikiem konieczności uwzględnienia przepisów obowiązujących od dnia 1 stycznia 2012 r. w państwach członkowskich, które zawierają rozwiązania wynikające z dyrektywy 2010/24/UE. Wnioski polskich wierzycieli i organów egzekucyjnych przekazane do państwa członkowskiego po dniu 1 stycznia 2012 r. realizowane są zgodnie z tymi przepisami.

OCENA SKUTKÓW REGULACJI

1. Podmioty, na które oddziałuje akt normatywny

Projektowana ustawa oddziaływać będzie na:

- 1) sądy wieczystoksięgowe;
- 2) administracyjne organy egzekucyjne;
- 3) wierzycieli;
- 4) zobowiązanych;
- 5) Ministra Finansów;
- 6) dyrektorów izb skarbowych.

2. Konsultacje społeczne

Zgodnie z uchwałą nr 49 Rady Ministrów z dnia 19 marca 2002 r. – Regulamin pracy Rady Ministrów (M.P. Nr 13, poz. 221, z późn. zm.) projekt ustawy został udostępniony w Biuletynie Informacji Publicznej Rządowego Centrum Legislacji. Ponadto projekt został udostępniony w Biuletynie Informacji Publicznej Ministerstwa Finansów zgodnie z ustawą z dnia 7 lipca 2005 r. o działalności lobbingsowej w procesie stanowienia prawa (Dz. U. Nr 169, poz. 1414, z późn. zm.). Projekt ustawy nie został skierowany do uzgodnień międzyresortowych i konsultacji społecznych, ponieważ na etapie założeń do projektu ustawy o wzajemnej pomocy przy odzyskiwaniu podatków, ceł i innych należności publicznoprawnych był on konsultowany dwukrotnie w dniu 24 października 2011 r. i następnie w dniu 16 lutego 2012 r. Założenia do projektu ustawy były konsultowane z następującymi podmiotami:

- 1) Prokuratorią Generalną;
- 2) Urzędem Ochrony Konkurencji i Konsumentów;
- 3) Narodowym Bankiem Polskim;
- 4) Komisją Nadzoru Finansowego;
- 5) Krajowym Depozytem Papierów Wartościowych;
- 6) Giełdą Papierów Wartościowych;
- 7) Związkiem Banków Spółdzielczych;
- 8) Izbą Domów Maklerskich;
- 9) Bankowym Funduszem Gwarancyjnym;
- 10) Krajową Radą Komorniczą;

- 11) Krajową Radą Doradców Podatkowych;
- 12) Krajową Spółdzielczą Kasą Oszczędnościowo-Kredytową;
- 13) Generalnym Inspektorem Ochrony Danych Osobowych;
- 14) Komisją Wspólną Rządu i Samorządu Terytorialnego;
- 15) Business Centre Club.

Uwagi do projektu założeń zgłosiła Krajowa Spółdzielcza Kasa Oszczędnościowo-Kredytowa w zakresie poszerzenia katalogu danych dotyczących wymiany informacji o spółdzielcze kasy oszczędnościowo-kredytowe oraz Komisja Nadzoru Finansowego, proponując rozszerzenie katalogu należności o „kary pieniężne” w przypadku naruszenia przepisów regulujących działanie rynku finansowego. Ponieważ projektowana ustawa dotyczyć będzie dochodzenia podatków i ceł i innych należności wynikających z dyrektywy 2010/24/UE, uwagi Komisji Nadzoru Finansowego nie uwzględniono. Jednocześnie Komisja Nadzoru Finansowego zgłosiła uwagi o charakterze redakcyjnym, które zostały częściowo uwzględnione w projekcie założeń.

Podmioty wykonujące działalność lobbingową nie zgłosiły zainteresowania pracami nad projektem w trybie przepisów o działalności lobbingowej w procesie stanowienia prawa.

Ponadto w dniu 9 maja 2012 r. odniesiono się do opinii Rady Legislacyjnej z dnia 25 kwietnia 2012 r., w której Rada Legislacyjna wyraziła obawę, że stworzenie odrębnej regulacji może prowadzić do kolizji nowych przepisów z obecnie obowiązującymi unormowaniami m.in. ustawy o postępowaniu egzekucyjnym w administracji, ustawy z dnia 9 sierpnia 1997 r. – Ordynacja podatkowa czy ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych.

Projektowana ustawa jest zgodna z przepisami Unii Europejskiej.

3. Wpływ projektowanej ustawy na sektor finansów publicznych, w tym budżet państwa i budżety jednostek samorządu terytorialnego

Projektowana ustawa nie będzie wywierać skutków finansowych polegających na zwiększeniu wydatków lub zmniejszeniu dochodów jednostek sektora finansów publicznych w stosunku do wielkości wynikających z obowiązujących przepisów.

W ocenie przewidywanych skutków finansowych dotyczących wyznaczenia podległej lub nadzorowanej jednostki organizacyjnej, która będzie realizowała zadania centralnego biura łącznikowego w zakresie wzajemnej pomocy państwom

członkowskim i państwom trzecim przy dochodzeniu należności, realizowanych obecnie przez ministra właściwego do spraw finansów publicznych, wskazać należy, iż nie przewiduje się wystąpienia żadnych kosztów ani wydatków z tym związanych, obciążających budżet państwa.

Istnieje jednostka podległa Ministrowi Finansów, która posiada praktykę i wieloletnie doświadczenie wypracowane w toku realizacji międzynarodowej współpracy administracyjnej w sprawach podatkowych, a w zakresie wymiany informacji o podatkach pośrednich począwszy od roku 2006. Kadra jednostki przyszłego centralnego biura łącznikowego składa się m.in. z wykształconych pracowników posiadających znajomość języków urzędowych Unii Europejskiej oraz wieloletnie doświadczenie w przetwarzaniu dokumentów wykorzystywanych we współpracy międzynarodowej w sprawach podatkowych. Podkreślić należy, iż pracownicy tej jednostki znają procedury obowiązujące w postępowaniu egzekucyjnym, a także legitymują się doświadczeniem zdobytym przy weryfikacji wniosków wierzycieli, państw członkowskich i państw trzecich kierowanych do Ministra Finansów, co zapewni skuteczną i rzetelną realizację powierzonych im obowiązków. Ponadto ww. jednostka posiada przygotowanie od strony infrastrukturalnej oraz teleinformatycznej do realizacji zadań w zakresie wzajemnej pomocy (np. wykorzystują wspólną platformę opartą na wspólnej sieci łączności CCN z państwami członkowskimi Unii Europejskiej, posiadają dostęp do właściwych rejestrów) oraz dostęp do oprogramowania.

1) Obciążenia administracyjne i koszty działalności centralnego biura łącznikowego

Nie przewiduje się wpływu projektowanej ustawy na obciążenia administracyjne i koszty działalności jednostki organizacyjnej, która będzie realizowała zadania centralnego biura łącznikowego w związku z rozszerzonym katalogiem należności o podatki pobierane przez jednostki samorządu terytorialnego, mając na uwadze, iż w obecnym stanie prawnym istnieje również możliwość dochodzenia takich podatków (np. podatku od nieruchomości) na podstawie innych niż dyrektywa 2010/24/UE umów międzynarodowych i nie obserwuje się dużego wpływu spraw w tym zakresie.

Nie przewiduje się również wpływu projektowanej ustawy na obciążenia administracyjne i koszty działalności jednostki organizacyjnej, która będzie realizowała zadania centralnego biura łącznikowego w związku

z projektowaniem obowiązków sprawozdawczych, mając na uwadze, iż zadanie to będzie realizowane na podstawie odpowiednio prowadzonego rejestru spraw przychodzących, a w przyszłości o bazę danych systemu.

2) Skuteczność i efektywność dochodzenia należności wierzycieli

Prognozuje się, iż projektowana ustawa przyczyni się do zwiększenia skuteczności dochodzenia należności wierzycieli w związku z przewidzianym w projekcie ustawy uproszczeniem procedury związanej z bezpośrednim wypełnianiem przez wierzyciela lub organ egzekucyjny wniosku o pomoc i towarzyszących mu dokumentów, bez konieczności występowania – jak to ma miejsce w chwili obecnej – z wnioskiem do Ministra Finansów, na podstawie którego wypełniany jest właściwy wniosek o udzielenie pomocy, który kierowany jest do państwa członkowskiego lub państwa trzeciego.

Projektowana ustawa ułatwi procedurę występowania z wnioskiem o udzielenie pomocy do państw członkowskich również przez zastąpienie jednolitymi tytułami wykonawczymi i standardowymi formularzami tytułów wykonawczych z wcześniej dokonanymi tłumaczeniami tych dokumentów na właściwy język tego państwa. Ponadto w miejsce papierowych wniosków pojawią się elektroniczne formularze. Przyspieszenie procesu wystawiania wniosków i towarzyszących mu dokumentów (dane naniesione do wniosku będą automatycznie pojawiały się w jednolitym tytule wykonawczym), a także usprawnienie obiegu wniosków pomiędzy wierzycielem lub organem egzekucyjnym a centralnym biurem łącznikowym (elektroniczna komunikacja zamiast tradycyjnej drogi pocztowej) pozwoli znacznie szybciej skierować wniosek do państwa członkowskiego lub państwa trzeciego, co daje większą gwarancję na skuteczną egzekucję.

Wierzyciele będą dodatkowo mieć możliwość korzystania w ramach wzajemnej pomocy przy dochodzeniu należności pieniężnych również wtedy, gdy na ich rzecz prowadzone jest postępowanie egzekucyjne, w trakcie którego stwierdzi się brak majątku na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej lub gdy posiadają wiedzę, że postępowanie egzekucyjne nie doprowadzi do całkowitej spłaty należności, a posiadają jednocześnie informacje o majątku zobowiązanego znajdującym się na terytorium państwa członkowskiego. Projektowane unormowanie pozwoli wierzycielom w większej liczbie spraw kierować wnioski o udzielenie pomocy,

co w takich przypadkach znacznie podwyższa szansę odzyskania należności pieniężnych i przyczyni się do zwiększenia efektywności egzekucji tych należności.

4. Wpływ aktu normatywnego na rynek pracy

Nie przewiduje się wpływu projektowanej ustawy na rynek pracy.

5. Wpływ aktu normatywnego na konkurencyjność gospodarki i przedsiębiorczość, w tym na funkcjonowanie przedsiębiorstw

Nie przewiduje się wpływu proponowanych rozwiązań na gospodarkę i przedsiębiorczość.

6. Wpływ aktu normatywnego na sytuację i rozwój regionalny

Nie przewiduje się wpływu projektowanej ustawy na sytuację i rozwój regionalny.

7. Źródła finansowania

Wprowadzenie regulacji zawartych w projektowanej ustawie finansowane będzie z wydatków bieżących przewidzianych w planie finansowym jednostki organizacyjnej podległej lub nadzorowanej przez ministra właściwego do spraw finansów publicznych, która będzie realizowała zadania centralnego biura łącznikowego.